

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra pedagogiky

Diplomová práce

**POSTOJE MLADÝCH KATOLÍKŮ ČESKOBUDĚJOVICKÉ DIECÉZE K
UČENÍ A PRAXI CÍRKVE**

Vedoucí práce: doc. Michal Kaplánek, Th.D.

Autor práce: Jan Rothschedl

Studijní obor: Teologie

Forma studia: Prezenční

Ročník: 5.

2019

Prohlášení o samostatném zpracování práce a souhlas se zveřejněním práce

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací These.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum: 27.3. 2019

Podpis studenta:

Poděkování

Děkuji vedoucímu diplomové práce doc. Michalu Kaplánkovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah

ÚVOD.....	8
1 Pastorální teologie a její metodika.....	10
1.1 Proudby pastorální teologie	10
1.2 Definice pastorální teologie	12
1.3 Vymezení kompetence pastorální teologie	14
1.4 Systematický pohled na pastorální teologii	15
1.5 Předmět pastorální teologie	16
1.6 Cíle současné pastorální teologie.....	16
1.7 Metody pastorální teologie	16
1.7.1 Metoda vidět – posoudit – jednat.....	18
1.7.1.1 Historické počátky metody	19
1.7.1.2 Vidět.....	19
1.7.1.3 Posoudit	20
1.7.1.4 Jednat	21
1.7.1.5 Shrnutí metody.....	22
1.7.2 Kriteriologie – kairologie – praxeologie.....	23
1.7.3 Umění života.....	25
1.7.4 Mystagogická pastorece.....	26
1.7.5 Jemná moc pastýřů.....	27
1.7.6 Střet a nevtíravé svědectví	28
2 Potřeba poznání reálné situace mládeže	30
2.1 Historie pastorece mládeže	31
2.1.1 Období komunismu.....	31
2.1.2 Období po sametové revoluci	34

2.1.3	Pastorace v postmoderní společnosti	36
2.2	Reflexe pastorace mládeže.....	38
2.2.1	Mládež a její definice.....	38
2.2.2	Víra a její předávání.....	39
3	Projekty realizované v roce 2006 a 2016.....	40
3.1	Srovnání postupu prací s výzkumem z roku 2006.....	40
3.2	Srovnání postupu prací s výzkumem z roku 2016.....	41
4	Úvod k současné aktualizaci projektu	43
4.1	Potřeba výzkumu	43
4.2	Metoda zpracování dat.....	44
5	Průběh šetření	46
5.1	Metodika výzkumu	46
5.2	Otázky pokládané respondentům.....	46
6	Výsledky šetření	56
6.1	Víra	57
6.2	Zkušenosti s církví.....	60
6.2.1	Špatné zkušenosti s církví.....	60
6.2.2	Dobré zkušenosti s církví.....	62
6.3	Názory a úvahy	64
6.3.1	Farnost	64
6.3.2	Společenství.....	66
6.3.3	Hodnoty	66
6.3.4	Sexualita.....	68
6.3.4.1	Homosexualita	68
6.3.4.2	Církev o lásce.....	70
6.3.4.3	Potraty	71
6.3.4.4	Hodnocení pedofilie.....	71

6.3.4.5 Hodnocení genderové teorie	72
6.3.4.6 Sex před svatbou	72
6.3.5 Učení církve	73
6.3.6 Kázání	76
6.3.7 Klér	78
7 Pastorálně teologické zhodnocení.....	81
ZÁVĚR	83
Seznam použitých zdrojů.....	85
Tištěné zdroje.....	85
Internetové zdroje	87
Přílohy.....	89
Příloha I.....	89
Příloha II.	93
Příloha III.	96
Příloha IV.....	101
Příloha V.....	106
Příloha VI.....	111
Příloha VII.	114
Příloha VIII.	115
Příloha IX.....	119
Příloha X.....	122
Příloha XI.....	127
Příloha XII.	132
Příloha XIII.....	137
Příloha XIV.....	140
Příloha XV.....	147
Příloha XVI.....	149

Abstrakt.....	152
Abstract.....	153

ÚVOD

Při hledání tématu magisterské práce jsem zohlednil skutečnost, že jsem aktivně zapojen do života římskokatolické farnosti v Českém Krumlově. Následným důležitým faktorem bylo zaměření mého studia na Teologické fakultě Jihočeské univerzity, kde jsem rozvíjel problematiku kolem náboženského života mladých lidí.

Přirozeným vyústěním těchto skutečností bylo využít nabízeného tématu absolventské magisterské práce od doc. Michala Kapláňka. Zde mi bylo doporučeno omezit se pouze na kvalitativní výzkum názorů a postojů mladých katolíků českobudějovické diecéze k učení a praxi katolické církve. Struktura a idea takto vzniklého výzkumu navázala na dvojici odborných prací, které byly publikovány při Teologické fakultě Jihočeské univerzity.

První z dvojice vycházela ze společného semináře studentů naší fakulty, která byla zpracovávána ve spolupráci se zahraničními kolegy z Katholischtheologische Fakultät der Universität Erfurt. Výsledky tohoto projektu byly následně shrnuty a publikovány formou sborníku roku 2006. Druhým inspiračním zdrojem byla absolventská bakalářská práce Terezy Lichtenbergové, která se zaměřila ve svém výzkumu na katolickou mládež v plzeňské diecézi. Zde se setkáváme s kvalitativní sondou do názorů a postojů mladých věřících, která byla obhájena roku 2016.

Téma předkládané práce bylo zaměřeno na postoje mladých katolíků českobudějovické diecéze k učení a praxi církve. Za přirozený základ této práce byl zvolen terénní výzkum, který byl prováděn v římskokatolických farnostech českobudějovické diecéze. Ačkoliv jednotliví respondenti výzkumu i jejich farnosti zůstávají anonymní, jejich lokace byly vybrány tak, aby byly pestrým vzorkem celé Diecéze českobudějovické.

V teoretické části práce je představena pastorální teologie, katolická mládež od nedávné historie až po současnost, předcházející dvojice projektů a jejich souvztažnost s nynějším výzkumem, terénní výzkum a jeho vyhodnocení. Setkáváme se zde s pomyslným členěním práce na teoretickou část a na samostatný výzkum s vyhodnocením. Těžiště praktické části spočívá v samotném kvalitativním výzkumu, který je podrobně rozveden z hlediska designu, metody (polostrukturovaný rozhovor), výsledků (srovnávací analýza) a pastorálně teologického zhodnocení šetření.

Vyhodnocení výzkumu probíhalo metodami případové a srovnávací analýzy, kdy byl již zmiňovaný kvalitativní výzkum zvolen za východisko pro celkový koncept praktické části práce.

Rozsah absolventské diplomové práce neumožňoval plné vyhodnocení veškerých informací, které by bylo možné syntetizovat z výsledků respondentů. Proto bylo přistoupeno ke zpracování pouhého dílčího úseku kódů, které se vztahují k osobě vyslychaných mladých lidí, respektive k otázkám jejich pohledu na církev, sexualitu a dalších důležitých témat.

1 Pastorální teologie a její metodika

V první kapitole nastíníme obecné proudy pastorální teologie, pokusíme se o vlastní definici pastorální teologie a vymezení její kompetence. Dále se budeme věnovat systematickému pohledu na pastorální teologii, ukážeme si její předmět, cíle a metody.

1.1 Proudění pastorální teologie

V této podkapitole se pokusíme přinést stručnou syntézu dnešních koncepcí pastorální teologie, abychom si mohli odpovědět na otázku čím vlastně je pastorální teologie, z jakých principů vychází a jaké jsou ideje, které odlišují jednotlivé koncepce.

20. století se charakterizuje obrovskou dynamikou změn v celém světě. Nejsilněji se však tyto změny projevují v Evropě, obou Amerikách a Asii. Po vypuknutí industrializační revoluce v 19. století získalo dosavadní uspořádání mezilidských vztahů, ale i samotná uvědomělost jedinců a jejich vztah ke světu, k politickým a hospodářským modelům doposud nevídanou, novou charakteristiku. Lidé se ocitli v nové perspektivě svobody rozhodování a sebeurčování. Hospodářský a technologický pokrok, který měl sloužit lidstvu, se častokrát stával příčinou neshod a rozvrstvení společnosti. Jelikož nebyly vybudovány dostatečně fungující modely pro nově vzniklou situaci, velmi rychle se objevilo sílicí napětí, rozhořčení a nespokojenost.

Dvě světové války a také vzestup a šíření totalitních ideologií ve spojení s celosvětovým krachem finančního systému jsou nejkrutějšími znameními první poloviny 20. století. Toto období nemohlo neovlivnit mentální, duševní a psychickou kondici lidí.

Šedesátá léta minulého století jsou časem, který můžeme velmi stručně pojmenovat jako období krize jakýchkoliv dosavadních politických či společenských systémů, období odporu vůči všem autoritám a strukturám. Také samotné náboženství a vyznávání víry ve společenství církve přestává mít sílu a význam, který byl vlastní předchozím generacím. Církev vykonává své poslání ve stále obtížnějším stavu a uvědomuje si, že je nutné nové hledání vhodné koncepce pastorální teologie.

Nejvýznamnějším projevem odhodlanosti církve v této situaci bylo svolání II. vatikánského koncilu papežem Janem XXIII. Koncil se stal základním podnětem k dodnes pokračující pastorální reflexi v nejdůležitějších náboženských oblastech včetně pastorální teologie.

Během pokoncilního období byla pastorální teologie chápána různými způsoby a diskuse a hledání vhodných koncepcí stále pokračují. Pastorální teologie je naukou, má svůj předmět, cíle a metody, avšak v pokoncilním období k těmto základním pojetím existují různé přístupy.

„V pokoncilní době není pojetí pastorální teologie všude jednoznačné. Neustále trvá diskurs na téma koncepce pastorální teologie. Zdůrazňuje se hlavně složitost problematiky, metoda a také kontroverzní pojetí předmětu. Je zapotřebí synteticko-kritického pohledu na problematiku této disciplíny, na odlišnosti různých koncepcí a badatelských metod.“¹

Máme několik možných způsobů, jak klasifikovat práci pokoncilních pastorálních teologů. Tato práce přijímá rozdělení podle prof. Kamińskiego na tři odlišné proudy.

Eklesiologický trend iniciovali na koncilu němečtí autoři "Handbuch der Pastoraltheologie" a jeho pokračovateli byli F. Klostermann, J. Goldbrunner (*Princip inkarnace*), C. Floristán, M. Useros a M. van Caster (*Výklad zkušenosti*).

Druhý proud pastorální teologie se týká disciplíny a činnosti církve. Tento přístup reprezentuje S. Hiltner a jeho následovníci R. Zerfass a M. Levebre.

Třetí proud můžeme pojmenovat jako pastorální teologii ve službě „praxe osvobození“. Tento směr je hluboce zakořeněn v latinskoamerické teologii osvobození. Nepoužívá jiné metody než ostatní proudy. Její reflexe se opírá o historicko-kritickou metodu. Navíc využívá výsledky humanistických věd a také teologii biblickou a systematickou. Závěry těchto disciplín zohledňuje, když zpracovává vlastní programy a modely pastorační činnosti. Hlavními představiteli toho směru jsou S. Galilea, L. Boff, R. Vidales, R. A. Alves, E. Ironio, L. Cera, a ostatní.

Přes rozmanitost mnoha pokoncilních koncepcí pastorální teologie pro všechny proudy zůstává společné uznání, že pastorální teologie je samostatnou teologickou disciplínou se sobě vlastními podmínkami, předměty a metodami. Všechny koncepce zároveň vyvíjí svou reflexi z podstaty církve s tím, že kromě analýzy a zkoumání samotné praxe církevní činnosti se zabývají sledováním a navrhováním možností jejího zdokonalení.

¹ KAMIŃSKI, S. *Teologia pastoralna w okresie posoborowym*, s. 34.

Je nutno poznamenat, že zde nejde pouze o formulaci teorie, ale především o takovou formulaci kritérií a návrhů, které by byly použitelné a prakticky aplikovatelné v praxi pastorační činnosti.

Na základě námi takto formulovaných předpokladů, můžeme tedy říci, že rámcem pastorální teologie je hermeneutický kruh vzájemně se ovlivňující ortodoxie a ortopraxe.²

Pokud chceme pojednávat o pastorálně-teologické reflexi v plném rozsahu nelze opomenout, že je to nauka interdisciplinární, a tudíž spoléhá na zodpovědný dialog s jinými teologickými disciplínami a také s dalšími humanitními disciplínami, které se zabývají lidskou činností. Mezi tyto disciplíny patří antropologie, sociologie, psychologie, kybernetika, mediální věda, jazyková věda, praxeologie, futurologie a další.

Některé z nich jsou užitečné při analýze situace, některé ve fázi plánování a některé ve vývoji strategie pro činnost církve. Jejich výsledky a závěry následně analyzované a interpretované v teologické perspektivě jsou pro pastorální teologii použitelné a častokrát nezbytné.³

1.2 Definice pastorální teologie

Podle představitelů ekleziologického proudu je pastorální teologie „teologická věda o seberealizaci církve v současnosti“.⁴

Podle Karla Rahnera je pastorální teologie „teologická věda, která díky teologické reflexi o současné situaci církve zkoumá uskutečňování církve dnes“.⁵

Pro Ferdinanda Klostermanna je pastorální teologie „naukou o uskutečňování církve jako společenství v současném světě“.⁶

Podle Norberta Greinachera je pastorální teologie „kritická teorie církevní praxe ve společnosti“.⁷

² Srov. OPATRŇY, M. *Přehled metod pastorační práce*, 2009, s. 15–16.

³ Srov. KAMIŇSKI, S. *Teologia pastoralna w okresie posoborowym*, s. 33–64.

⁴ SCHUSTER, H. *Istota i zadania teologii pastoralnej*, s. 156.

⁵ RAHNER, K. *Pastoraltheologie*, s. 394.

⁶ BLACHNICKI, F. *Teologia pastoralna ogólna*, s. 57.

⁷ Srov. GREINACHER, N. *Teologia praktyczna jako krytyczna teoria praktyki Kosciola w spoleczenstwie*, s. 55–71.

Rolf Zerfass považuje pastorální teologii za „vědu o praktické činnosti církve“.⁸

Zástupci společenského a politického proudu označují pastorální teologii jako učení o spásné činnosti církve ve světle historické „praxe osvobození“.⁹

Na základě ekzeziologického konceptu pastorální teologie, s přihlédnutím k sociologickému aspektu, existují definice pastorální teologie, které formulují sociologové náboženství.

Wladyslaw Piwowarski popisuje pastorální teologii jako „vědu, která s pomocí teologicko-sociologické analýzy konkrétní současné situace církve směřuje k vypracování aktuálních teologických modelů a zároveň příslušných imperativů a programů činnosti, podle nichž církev v této konkrétní aktuální situaci uskutečňuje svou vlastní podstatu plněním poslání prostřednice spásy“.¹⁰

Pavel Ambros pojímá pastorální teologii jako „teologickou reflexi činnosti církevního společenství z hlediska jeho organického uspořádání“.¹¹

Apoštolská adhortace *Pastores dabo vobis* Jana Pavla II. zachycuje pastorální teologii jako „vědeckou reflexi o stálém růstu církve v dějinách silou Ducha svatého, o církvi jako všeobecné svátosti spásy, o živém znamení a nástroji spásy vykonané Kristem skrze slovo, svátosti a službu milosrdné lásky“.¹² V tomto dokumentu také čteme, že „pastorální teologie není pouze uměním ani souborem výzev, zkušeností a metod. Je právoplatnou teologickou disciplínou, protože z víry čerpá zásady a kritéria pro pastorační činnost církve v dějinách. (...) Mezi těmito zásadami a kritérii zaujímá zvlášť důležité místo evangelijní rozlišování společensko-kulturní a církevní situace, v níž se má příslušná pastorační práce provádět.“¹³

Pokud bychom se pokusili o jakousi syntézu výše řečeného, můžeme říci, že pastorální teologie je teologická věda, která ve světle Božího zjevení a analýzy dnešní

⁸ Srov. ZERFASS, R. *Praktische Theologie als Handlungswissenschaft*, s. 164–177.

⁹ Srov. MIDALI, M. *Teologia pastorale o practica. Cammino storico di una riflessione fondata e scientifica*, s. 379–385.

¹⁰ PIWOWARSKI, W. *Perspektywa teologiczna a perspektywa socjologiczna w duszpasterstwie*, s. 30.

¹¹ Srov. ŠPIDLÍK, T. a RUPNIK, M. I. *Nové cesty pastorální teologie: krása jako východisko*, s. 42.

¹² JAN PAVEL II. *Pastores dabo vobis*, čl. 57.

¹³ Tamtéž, 57.

církve vytváří principy a pastorální směrnice, podle kterých církve v současné situaci realizuje sebe samu i své poslání prostřednictvím spásy.

Z jiného úhlu pohledu bychom pak dospěli ještě k další definici: Pastorální teologie je dílčí obor praktické teologie, která promýšlí směrem do budoucna současnou křesťanskou a církevní praxi na rovině jednotlivých biografí, skupin a společenství církve (církví) v jejich kulturním a společenském kontextu, to znamená, že promýšlí horizont zaslíbení Božího království.

1.3 Vymezení kompetence pastorální teologie

Východiskem pastorální teologie je „praxe církve“, tedy to, co církve koná a jakým způsobem jedná, pracuje a organizuje svoji činnost. Z jednotlivých činností věřících a společenství věřících vyrůstají instituce se svými strukturami. Jejich opakující se činnost vytváří závazné pastorační modely, které se přenášejí z generace na generaci (proces pastorální socializace). Socializované pastorační modely vytvářejí očekávání mezi věřícími a ostatními lidmi ve společnosti. Toto očekávání je pak vyjádřeno „rolí“, kterou má v pastorační působící křesťan hrát. Vytváří se zvyklosti a konvence, které jsou artikulovány v pravidlech a normách jednání, vyjadřující přesně, co je a co není pastoračně účinné jednání v církvi. Pastorální teologie studuje pastorační jednání jednotlivce, praxi církevních institucí a institucionální podobu pastorační činnosti církve.¹⁴

Primárním cílem veškeré pastorační činnosti církve je úkol svěřený Kristem církvi: být nástrojem spásy. Pastorální teologie zkoumá skutečné primární cíle stávající praxe a porovnává je s původním úkolem, který církvi Kristus svěřil. Opětně definuje primární cíle pastorační činnosti církve vzhledem k přítomnosti a budoucnosti, to znamená způsobem zohledňujícím dobu, ve které církve žije („znamení doby“). Sekundárním cílem pastorační činnosti církve je vše, co pomáhá uskutečnit účinněji primární cíl. Pastorální teologie zkoumá, zda se tyto cíle nestávají překážkou k uskutečnění primárního cíle a jak jsou efektivní v konkrétní pastorační praxi.

Pastorální teologie je reflexí praxe, směřující na základě přesného teologicko-pastorálního popisu, interpretace i kritiky k formulaci požadavků optimalizace praxe,

¹⁴ Srov. ŠPIDLÍK, T. a RUPNIK, M. I. *Nové cesty pastorální teologie: krása jako východisko*, s. 53–56.

to znamená, že se stává teologií obnovy církve prostřednictvím nových iniciativ a prostřednictvím definování podmínek proměny stávající nevyhovující praxe církve. Prostřednictvím nově formulovaných vizí, projektů a programů definuje konkrétní způsoby toho podstatného, co tvoří primární cíl existence církve.

I přes mnohé pokusy nemůžeme zcela vymezit hranice pastorální či praktické teologie. Proto je pastorální teologie někdy nazývána uměním.

1.4 Systematický pohled na pastorální teologii

Pastorální teologie je teologickou reflexí činnosti církevního společenství z hlediska jejího organického uspořádání.¹⁵

Pastorální teologie se zabývá uskutečněním spásy člověka dnes, vztahem mezi spásou a církevním společenstvím, hlásáním evangelia, historickou přítomností daru, který Bůh dává člověku v Kristu, stálou přítomností tohoto Božího daru lidstvu. Zprostředkování tohoto daru se děje osobním setkáním s Bohem Otcem skrze Ducha svatého. Obsahuje reflexi dvou odlišných skutečností: zprostředkování spásy církví a procesu spásy v každém člověku zvlášť. Proto pastore institucionální musí být doprovázena osobní pastorcí. Pastore jako objektivní zprostředkování spásy je dána samotnou přítomností a životem církve. Tradičně je rozdělována do tří oblastí: slovo, společenství, svátosti.¹⁶

Teologická reflexe v pastorální teologii se zabývá celým současným působením církve, všímá si podmíněnosti působení církve současnou situací: nositelů, základních funkcí církve, sociologických momentů a aspektů života a působení církve a forem základních struktur. Pastorální teologie je věda, jejímž formálním hlediskem, z kterého musíme vidět a pojednávat výše nastíněné oblasti pastorální teologie, je podmíněnost realizace církve prostřednictvím převládajících současných situací.¹⁷

Cílem pastorální teologie je plánování seberealizování církve v přítomnosti a budoucnosti, kdy se bere v potaz církev v její osobní i funkční struktuře na pozadí dané přítomnosti. Nejde proto o nalezení možnosti a realizace určité obvyklé formy církevního

¹⁵ Srov. Tamtéž, s. 42.

¹⁶ Srov. Tamtéž, s. 42–53.

¹⁷ Srov. Tamtéž, s. 42–43.

života, která by se zakonzervovala, nýbrž o umožnění adekvátní reakce církve na současný svět.

1.5 Předmět pastorální teologie

„Předmětem pastorální teologie jsou vnitřní i vnější podmínky náboženské, křesťanské a církevní praxe. Pastorální teologie se zabývá těmi aspekty, které se dotýkají náboženské praxe v její rovině lidské a osobní, společenské a církevní. Studuje ty náboženské činnosti, které proměňují a obnovují život člověka a společnosti.“¹⁸

V užším slova smyslu můžeme považovat za předmět pastorální teologie život a činnost církve, kde je základním prvkem zkoumání ”pastorální situace”.¹⁹

1.6 Cíle současné pastorální teologie

Pastorální teologie si klade tři základní cíle:

1. Formaci těch, kteří jsou činní v pastorační činnosti církve, jak mají získat a osvojit si teoretické znalosti a pracovní schopnosti, praktické způsoby jednání a rozhodování.²⁰

2. Vědeckou analýzu náboženské, křesťanské a církevní praxe, a to především z hlediska jejího růstu a zkvalitnění.²¹

3. Návrh pastoračního plánu a apoštolské plánování.²²

Otázky, které si například klade, jsou: Jaký způsob vědění a znalostí je nutné mít, aby bylo možné rozumět a komunikovat s pluralistickým světem? Jak překonat velké rozdělení jednotlivých teologických disciplín, když se jedná o praktickou činnost církve? Co všechno patří k tomu, aby to, jak se církev rozhoduje, bylo zodpovědné?²³

1.7 Metody pastorální teologie

Posláním teologie v církvi je hledání Pravdy, která nám byla zjevena – pravda nás uvádí do svobody, pravda je Božím darem jeho lidu. Úkolem teologa je ve spojení

¹⁸ Tamtéž, s. 56.

¹⁹ Srov. Tamtéž, s. 56.

²⁰ Srov. Tamtéž, s. 53.

²¹ Srov. Tamtéž, s. 54.

²² Srov. Tamtéž, s. 54.

²³ Srov. Tamtéž, s. 54.

s magisteriem porozumět stále hlouběji Božímu slovu, obsaženému v Písmu svatém a předávanému v církvi živou tradicí. Teologická věda, která uposlechla hlasu pravdy a hledá porozumění víře, pomáhá Božímu lidu (podle příkazu apoštola) obhájit se před každým, kdo se ptá po důvodech jeho naděje²⁴.

„Rozdělení teologických oborů na historické, systematické a praktické je široce akceptováno.“²⁵ Pastorální teologie patří definitivně k poslední z těchto skupin. Uvedené rozdělení není tak ostré, že by pastorální teologie byla zbavena jakékoliv souvislosti s disciplínami historické nebo systematické teologie. Naopak, pastorační teologie úzce spolupracuje s těmito disciplínami, čerpá především z jejich výsledků výzkumu, normativních prostorů až po jejich vlastní reflexi. Navíc ve svém výzkumu pastorální teologové často používají systém deduktivních metod typických pro systematickou a historickou teologii. Nicméně deduktivní metody jsou nedostatečné ve vztahu k výzvám, jimž čelí současná pastorální teologie.

Cílem pastorální teologie je totiž vytváření adekvátních modelů spásonosných aktivit jak jednotlivých křesťanů, tak různých skupin Božího lidu, přiměřených současným sociokulturním podmínkám. Abychom mohli vyvinout modely efektivní spásné činnosti, je nezbytné systematicky zkoumat dynamickou společenskou realitu církve a použití indukčních metod je nepostradatelné. Obtížnost vedení inovativního výzkumu v pastorální teologii, která je stále častěji známá jako praktická teologie, se opírá o správnou kombinaci deduktivních metod s indukčními metodami.²⁶

Při popisu těchto metod budeme vycházet především z toho, že hlavním úkolem pro praxi církve je evangelizace, resp. svědectví o evangeliu²⁷. Přičemž je důležité, aby svědectví o evangeliu probíhalo způsobem přiměřeným situaci, ve které se odehrává²⁸. Dále je třeba si uvědomit, že „zřejmá důležitost obsahu evangelizace nesmí zakrývat důležitost jejích metod a prostředků“.²⁹

²⁴ Srov. 1 Pt 3,15.

²⁵ KAMIŃSKI, S. *Pojęcie i klasyfikacja nauk*, s. 288.

²⁶ Srov. PRZYGODA, W. *Paradygmaty metodologiczne we wspolczesnej teologii pastoralnej*, s. 31–43.

²⁷ Srov. Mk 16,15; Mt 28,18–20a; Lk 24,46–48.

²⁸ Srov. Kázání sv. Petra v Jeruzalémě Sk 2,29–4,42 a kázání Pavla v Athénách Sk 17,22–34.

²⁹ PAVEL VI. *Evangelii nuntiandi*, čl. 40.

Slovo metoda pochází z řeckého *methodos*, a znamená cesta, řízení nebo hledání. V obecném významu je to způsob, jak dosáhnout jistého předem stanoveného cíle prostřednictvím vědomé a plánovité činnosti. Při pastorační práci je tedy třeba chápat metodu jako cestu, po které se pastore ubírá, nebo jako to, čím se pastorační práce řídí. Pastorálně teologická metodologie se tedy zabývá tím, jak realizovat evangelizaci (cíl pastore) prostřednictvím vědomé a plánovité činnosti (metody pastore).³⁰

Metody, jak uvidíme níže, ze své podstaty předpokládají, že jsou pomůckou pro pastorační profese v jejich práci.

„Cílem metodologie pastorální teologie je vést jednotlivé subjekty pastore k všeobecně platnému poznání a vytvořit habitus, tj. stálou schopnost podle poznané pravdy tvůrčím způsobem samostatně jednat.“³¹

A proto chceme nyní odpovědět na otázku o metodologických paradigmatech současné pastorální teologie.

1.7.1 Metoda vidět – posoudit – jednat³²

V této podkapitole představíme paradigma vytvořené belgickým kardinálem Josefem Cardijnem, jehož podstata se vyjadřuje třemi slovy: vidět, posoudit, jednat (*voir, juger, agir*). Dle tohoto paradigmatu je potřeba nejprve správně specifikovat a poznat analyzovanou skutečnost. Následně tuto skutečnost ve světle teologických kritérií posoudit, aby bylo možno nakonec z konfrontace popisu skutečnosti a jejího posouzení vyvodit pastorační závěry pro aktuální spásitelnou činnost církve.³³

Metoda jinak nazývána „pastore celku“ je využívána také v konstituci II. vatikánského koncilu *Gaudium et spes*³⁴ a pracuje s četbou znamení doby. Metoda postupuje takto: hodnocení a vyjevení situace – definice poslání církve v současnosti – nová orientace praxe jako reakce na znamení doby. Jejím nedostatkem je nevyjasnění fází pastoračního projektu, nepopisuje přesně strategii a cíle.³⁵

³⁰ Srov. ŠPIDLÍK, T. a RUPNIK, M. I. *Nové cesty pastorální teologie: krása jako východisko*, s. 56–59.

³¹ Tamtéž, s. 57.

³² ŠPIDLÍK, T. a RUPNIK, M. I. *Nové cesty pastorální teologie: krása jako východisko*, s. 59.

³³ Srov. PRZYGODA, W. *Paradygmaty metodologiczne we wspolczesnej teologii pastoralnej*, s. 33–34.

³⁴ Srov. PAVEL VI. *Gaudium et spes: pastorální konstituce o církvi v dnešním světě*.

³⁵ Srov. ŠPIDLÍK, T. a RUPNIK, M. I. *Nové cesty pastorální teologie: krása jako východisko*, s. 59.

Vzhledem k tomu, že se jedná o velmi populární a obecně přijímanou metodu i tato práce ji přijímá a postupuje podle ní v jejím prvním kroku – tedy vidět. Analýza našeho výzkumu by měla přinést částečné odpovědi na otázku současných postojů mladých katolíků českobudějovické diecéze na učení a praxi církve.

Autor práce si uvědomuje, že výsledky tohoto kvalitativního výzkumu nejsou široce reprezentativní pro úzký vzorek respondentů, a že jejich hodnota spočívá spíše v možnosti stát se dalším kamínkem do mozaiky předchozích a případných následujících kvalitativních výzkumů. Spolu s dalšími pak může posloužit jako dobrý odrazový můstek pro široké (např. celorepublikové) kvantitativní šetření, které svým záběrem přinese potřebnou výpovědní hodnotu.

1.7.1.1 Historické počátky metody

Metoda vidět – posoudit – jednat je zcela akceptovanou metodou práce s katolickou mládeží. Její kořeny sahají historicky do první poloviny 20. století do Belgie. Vznik tohoto postupu byl určen pro sdružení rolnické a dělnické mládeže. Tato sdružení byla založena Josefem Cardijnem žijícím v rozmezí let 1882–1967. Autor metody vytvářel kroužky zahrnující mládež, která jím byla částečně podporována, ale zároveň byla vedena k samostatnosti a samostatné organizaci. Převratné pochopení potřeb dospívající mládeže v jejich částečném osamostatnění byla uznána Janem XXIII. v encyklice *Mater et magistra*³⁶ vydané roku 1961. Druhý vatikánský koncil se později s metodou vidět – posoudit – jednat ztotožňuje. Autor metody říká, že každý člověk má od Boha danou důstojnost, ke které se váže Boží povolání a poslání. Jeho práce s mládeží je zaměřena na společné rozpoznávání těchto darů mezi mládeží.³⁷

1.7.1.2 Vidět

První nedílnou součástí pastorační metody vidět – posoudit – jednat je poznání skutečnosti, ve které se jednotlivec, popřípadě skupina mládeže, nachází. Je potřeba nezaujatě vnímat životní realitu člověka. Jde o nepředpojaté, bezpředsudkové a přesné vnímání životních skutečností.³⁸ Nejde zde o spolehnutí se na vlastní či cizí teorie o skutečnosti, ale o vytvoření vlastního obrazu životní skutečnosti. Tento obraz však

³⁶ JAN XXIII. *Mater et magistra*, čl. 236.

³⁷ Srov. OPATRŇÝ, M. *Přehled metod pastorační práce. Skriptum k předmětu speciální okruhy pastorage*, 2009, s. 5.

³⁸ Srov. OPATRŇÝ, M. *Pracovní metody duchovní služby*, s. 106–107.

nemá být pouhým poznáním skutečnosti, ale příkloněním se k lidskému životu i s jeho nedostatky a jeho zranitelností. Je to akt víry, protože v tomto kroku mělo být vlastně člověku a lidem vycházeno vstříc tak, jak člověku a lidem vychází vstříc Bůh. Jde o analýzu lidské životní reality.³⁹ Jde v první řadě o pochopení dané skutečnosti bez použití jiných metod, které by mohly pokrývat tak potřebný ryzí náhled na skutečnost.

Německý pastorální teolog J. Müller tento krok popisuje slovem „diagnóza“. Soudí totiž, že nezbytnou podmínkou k vytvoření pastorační evangelizační teorie je správná diagnóza situace, ve které se člověk nachází. Müller zdůrazňuje, že pastýř se nemůže spokojit jen s kritickou analýzou vnější skutečnosti, ale musí zároveň vzít v potaz duchovní rozměr této situace.⁴⁰

„K realizaci tohoto prvního kroku, který směřuje k rozpoznání podstaty a misie církve se používá hlavně metoda dedukce v níž se vychází z Božího zjevení a nauky církve.“⁴¹

Přestože se může jevit stádium pozorování jako zanedbatelné, tak jeho podstata pro metodu je naprosto stěžejní. Pokud by se této činnosti nevěnoval dostatečný prostor, tak se může stát, že se celý koncept této metody stane zmatečným.

1.7.1.3 Posoudit

Druhý krok „posoudit“ přirozeně vychází a reaguje na poznatky prvního kroku nazývaného vidět. Reflexe vychází z kritického posouzení nashromážděných poznatků. Tento krok je zaměřen na porozumění, reflexi, srovnání a výklad získaných poznatků a zkušeností. Zkoumaná situace je porovnávána s jinými situacemi, se zkušenostmi a s teoretickými poznatky. V tomto kroku je velmi důležitý společný rozhovor.⁴² Je důležité se zamyslet nad právě pozorovanou situací a porovnat ji s jiným zkoumáním, a tím získat kontext, který napomáhá vyhodnotit správné názory. Je nutné nepodceňovat vzájemný rozhovor. Jen hlubokým pochopením konkrétní situace zkoumaného respondenta lze pochopit jeho nesnáze. Právě důvěra, pochopení a empatie jsou doplňující vlastnosti,

³⁹ Srov. Tamtéž, s. 106–107.

⁴⁰ Srov. PRZYGODA, W. *Paradygmaty metodologiczne we wspolczesnej teologii pastoralnej*, s. 34.

⁴¹ Srov. GRZEGORCZYK, J. *Aktualna sytuacja teologii pastoralnej w Polsce. Wybrane aspekty*, s. 231.

⁴² Srov. OPATRŇY, M. *Pracovní metody duchovní služby*, s. 106–107.

kteře doprovázejí víru. A právě víra je zárukou, aby nebyla při aplikaci metody pošlapána lidská důstojnost. Jen skřze ni lze správně posoudit situaci.⁴³

„Důvěra ve vlastní posouzení a výklad se zakládala ve víře v povolání a poslání člověka, které mu spolu s důstojností dává Bůh, takže je člověk schopen toto své poslání a povolání pomocí posouzení a výkladu vlastních zkušeností a poznatků, hledat a nalézat.“⁴⁴

Tento krok také využívá závěry empirických nauk (sociologie, psychologie, antropologie, pedagogika). Je třeba však mít na vědomí, že tyto nauky nejsou dostačující, aby komplexně interpretovaly danou situaci v perspektivě církevní činnosti. Je tu nezbytný teologický aspekt, protože ve všech situacích a událostech, které společenství věřících dosvědčuje, je přítomný oslovující Bůh. Tento teologický aspekt spočívá v interpretaci závěrů analyzované situace ve světle Božích pravd o podstatě a misi církve. Zkoumané problémy, jejich hodnocení a posuzování, a také interpretace musí neustále navazovat na teologická kritéria.⁴⁵

U této fáze je dle mého názoru nesmírně obtížné dostatečně vyhodnotit první fázi metody. Vyhodnocení jednotlivých indicií se může mnohdy zdát jako banální úkol. Pravá podstata problému může být ukryta mnohem hlouběji, než se zprvu zdá. Při práci s mládeží je tedy důležité důsledně posoudit veškeré okolnosti, které je možné pochopit.

1.7.1.4 Jednat

Poslední fází metody je jednání neboli vytvoření změny, která vybudí nápravu. Neodmyslitelným základem je zde pečlivé pochopení dvojice předchozích kroků, jelikož na nich je poslední fáze postavena. Tato cílová část metody je postavena na změně, a to každodenního života a životní struktury. Rámec změny je dán osobní vírou a vychází z důstojnosti, která byla dána každému skřze Boha.⁴⁶

⁴³ Srov. OPATRŇY, M. *Přehled metod pastorační práce*, 2009, s. 6.

⁴⁴ Tamtéž, s. 6.

⁴⁵ Srov. GRZEGORCZYK, J. *Aktualna sytuacja teologii pastoralnej w Polsce. Wybrane aspekty*, s. 231.

⁴⁶ Srov. OPATRŇY, M. *Přehled metod pastorační práce*, 2009, s. 6.

Formulování pastoračních postulátů, které charakterizuje tento krok využívá několik výzkumných metod, mezi které se řadí analýza, syntéza, klasifikace či interpretace.⁴⁷

Na základě posouzení situace dojde k vypracování možností a kroků jednání. Je důležité si uvědomit, že jednající jednotlivci jsou součástí prostředí, ve společenském systému. Změna každodenního života a společenských struktur se děje konkrétním jednáním, jehož horizontem je Bohem daná důstojnost člověka, což Cardijn vyjadřoval zcela profánně znějící větou, že každodenní život by měl být žit velkoryseji a krásněji.⁴⁸

Pod pojmem jednat si můžeme představit mnoho činností, které je nutné učinit. Tvorba společenství katolické mládeže může být postavena na mnoha činnostech, které postupně rozvíjí schopnosti jedinců. Množství jednotlivých členů výrazně ovlivňuje práci s celkem. Je obtížné určit ideální počet členů skupiny, ve které je ještě možné ovlivňovat (jednat) jednotlivce tak, aby se seskupení věřících stávalo efektivní skupinou.

1.7.1.5 Shrnutí metody

Základní koncept Josefa Cardijna je dodnes platný. Struktura dělící výzkum do tří na sebe navazujících základních kategorií je funkční i po necelém století od svého prvního použití. Metoda ale prošla svým vývojem, o který se zasadili Stephanie Klein a Hermann Haslinger. Z jejich práce je patrné, že posun vnímání jednotlivých výseků postupů byl nutný.

Původní Cardijnovy záměry jsou mírně posunuty. Svou nedílnou úlohu zde sehrály teologie osvobození a idea přiblížení se problému bez předsudků a vnímání podstaty. Nesnází této metody může být její absolutistické vnímání, které by bylo chybou. Reálná různorodost lidských osudů spíše nutí k flexibilnímu nahlížení na konkrétní situace ve fázi vidění. Pokud svážeme naši mysl stereotypy, tak riskujeme, že sami tuto metodu můžeme používat nesprávným způsobem.⁴⁹

Použití metody má své úskalí, pokud se pastorační pracovník objeví ve společenství mládeže, kterou vidí poprvé. Klasickým příkladem je, když klerik změní svou farnost, a tak se dostane mezi mládežnické spolky zcela odlišné oblasti. Poté se musí

⁴⁷ Srov. GRZEGORCZYK, J. *Aktualna sytuacja teologii pastoralnej w Polsce. Wybrane aspekty*, s. 231.

⁴⁸ Srov. OPATRŇÝ, M. *Pracovní metody duchovní služby*, s. 106–107.

⁴⁹ Srov. OPATRŇÝ, M. *Přehled metod pastorační práce*, 2009, s. 7.

více soustředit na první dvojici fází metody, a až ve chvíli, kdy pronikne do struktury mládeže, tak může tzv. jednat.

Je třeba si uvědomit při práci s mládeží, že „lidský život je zdrojem všech dober, a zároveň nezbytným zdrojem a předpokladem každé lidské činnosti i každého společenského soužití“.⁵⁰ Je velice lehké špatně poradit člověku v období dospívání, a tak mu nesprávně ovlivnit život.

Proto je dle mého názoru nejpodstatnější částí metody víra, na které je vystavěna celá koncepce. Je to metoda přirozená a aplikovatelná i v jiných oblastech. Jeví se přirozená i pro člověka, který s ní pracuje, protože její podstata vychází z intuitivního jednání, a proto shledávám metodu vidět – posoudit – jednat jako zcela geniální. Lidé, kteří jsou jí formováni, ji nevnímají jako metodu, a díky tomu je daleko účinnější než jiné postupy pastorační.

Německá mládež v současné době v globální společnosti řeší mnoho problémů. Ty jsou pro českou mládež v současnosti ještě neřešenými otázkami, tudíž pokud bychom chtěli aplikovat soudobou německou literaturu na naši mládež, měli bychom mít na paměti, že naše společnost se té německé postupně přibližuje. A jejich problémy budou u nás řešeny teprve v budoucnu. Německá mládež je už několik generací ovlivněna globalismem, který k té naší teprve přichází skrze digitální technologie. Domnívám se, že by bylo zapotřebí při výzkumu katolické mládeže více zohledňovat česko-německé rozdíly, které mohou napomoci k indikaci budoucích problémů v české katolické církvi.

1.7.2 Kriteriologie – kairologie – praxeologie⁵¹

Již sám název této metody naznačuje postup třech na sebe navazujících kroků. Podle názvu této metody bychom mohli velmi stručně přiblížit, že se v ní jedná nejprve o určení kritérií, pak následuje zkoumání příhodného času, aby se nakonec stanovil návrh praxe.

Může se zdát, že její autor, rakouský pastorální teolog Paul Michael Zulehner navazuje na předchozí metodu vidět – posoudit – jednat. Avšak výměnou pořadí kroku vidět – zde pod pojmem kairologie – z prvního místa na druhé, nedochází k pouhému přesunu, ale k vytvoření zcela nové metody. Novum Zulehnerovy metody spočívá v tom,

⁵⁰ *Deklarace o Eutanazii Bona et iura*, s. 16.

⁵¹ OPATRNÝ, M. *Přehled metod pastorační práce*, 2013, s. 5.

že klade důraz na primární stanovení nezbytných teologických kritérií, na základě kterých se pak určuje křesťanská praxe.⁵²

Nejprve je tedy třeba stanovit kritéria a cíle, kterých chceme dosáhnout naší pastorační činností. Samozřejmě prvním inspiračním zdrojem cílů křesťanské praxe je Zjevení, které máme k dispozici v Písmu svatém. Dále nám tyto cíle poskytuje církevní tradice a další teologické reflexe. Velmi zkráceně avšak pro potřeby pastorační praxe příliš široce chápaným cílem je evangelizace. A proto je třeba odvodit další dílčí cíle nebo kritéria, které pojem evangelizace specifikují. Může to být spravedlnost, život, lid Boží, svoboda, mír atd.

Druhým krokem po stanovení cílů bude zkoumání znamení příhodného času (kairos – řec. příhodný čas). Je to velmi zásadní krok, protože příhodný čas s celým bohatstvím znamení a souvislostí silně ovlivňuje výběr těch nejvhodnějších způsobů k naplnění cílů.

Po důkladném splnění předchozích kroků je možné navrhnout novou praxi – praxeologii.

Velmi podobný přístup k pastorační teologii i když v poněkud odlišném kontextu prezentuje současná polská pastorační škola lublinské katolické university reprezentována Wladyslawem Piwowarskim a Ryszardem Kamińskim. Zdá se, že stejné otázky, které Zulehner pokládá s odkazem na pastorační činnost církve v jejím obecném a širokém rozsahu, W. Piwowarski a R. Kamiński pokládají s odkazem na konkrétní a jednotlivé formy spasitelné činnosti církve. Navíc Kamiński používá alternativní pojmenování jednotlivých kroků této metody, které zvýrazňují obsahovou podstatu etapy. Kriteriaologii, která se zabývá reflexí nad podstatou církve a základními formami její spasitelné činnosti, jejichž zdrojem je Boží zjevení i nauka církve, dává přívlastek „ekleziologická“. Ke kairologické etapě přidává „sociologická“. V ní se totiž s využitím výsledků empirických výzkumů realizuje teologicko-sociologická anebo teologicko-psychologická analýza současné situace spasitelné mise církve. K poslednímu kroku – praxeologii, kde jsou

⁵² Tamtéž, s. 5–6.

určovány závěry a pastorační postuláty a zároveň zásady a direktivy, podle kterých by měla být realizovaná spasitelná mise církve, autor přidává přívlastek „strategická“.⁵³

1.7.3 Umění života⁵⁴

Originalita této pastorační metody spočívá v tom, že zdůrazňuje podíl na odpovědnosti každého křesťana s tím, že „tato odpovědnost je různorodá, a pastorec jako profesionálně vykonávaná služba – tedy pastorační práce – neztrácí svůj smysl jako všeobecná zodpovědnost za průběh tohoto procesu v církvi“.⁵⁵

Název metody předem naznačuje, že těžištěm jejího zájmu bude otázka, jak úspěšně a moudře předávat osobní zkušenost víry? Jedná se tu o určité umění. „Tuto křesťanskou zkušenost nelze ztotožňovat s křesťanským vyznáním víry. Při zkušenosti víry totiž jde o originální zážitek spásy. Jde o konkrétní osobní zkušenost vztahu Boha k člověku a člověka k Bohu.“⁵⁶ Podle olomouckého pastorálního teologa Pavla Ambrose „zkušenost víry může prožívat jen takový člověk, který nikdy nepřestává usilovat o růst svých zkušeností obecně, tedy ten, kdo je ochotný překonávat své omyly“.⁵⁷

Je-li předávání osobní zkušenosti víry tolik důležité a současně je známo, že zkušenosti nelze naučit, pak je tu prostor pro pastorační činnost.

„Pastorec, která se zabývá předáváním zkušenosti víry je v tomto přístupu chápána jako teologie umění života.“⁵⁸ Toto umění života z hlediska teologického znamená, že člověk „poznává vztahy k sobě samému, k druhým lidem a k Bohu, snaží se jim porozumět, uskutečnit je a vyjádřit tím, jak svůj život žije“.⁵⁹

Přestože tento originální pohled na témata pastorální teologie neuvádí žádné metodologické postupy, pomocí kterých by bylo možné pastorec jako umění života realizovat, lze předpokládat, že by měli křesťané spolu o své zkušenosti víry hovořit, nenechávat si ji pro sebe, neprožívat víru příliš individuálně.⁶⁰

⁵³ Srov. PRZYGODA, W. *Paradygmaty metodologiczne we wspolczesnej teologii pastoralnej*, s. 36–37.

⁵⁴ Srov. OPATRŇY, M. *Přehled metod pastorační práce*, 2013, s. 8.

⁵⁵ Tamtéž, s. 9.

⁵⁶ Tamtéž, s. 8.

⁵⁷ Tamtéž, s. 8.

⁵⁸ Tamtéž, s. 8.

⁵⁹ Tamtéž, s. 9.

⁶⁰ Srov. Tamtéž, s. 9.

„Z odpovědnosti pastoračních profesí za pastorační práci jako umění zde potom jako jeho úkol vyplývá, tuto diskusi ve společenství, pro které je ustanoven, realizovat.“⁶¹

1.7.4 Mystagogická pastorační práce⁶²

Metodu mystagogické pastorační práce vyvinul ve své pastorační teologii Paul M. Zulehner.

Teologické principy pro svoji teorii našel Zulehner v teologii Karla Rahnera SJ, která tematizuje lidskou „zkušenost Boha“.⁶³ Tato Božská zkušenost člověčenství dle Rahnera se zároveň může stát zkušeností člověka.⁶⁴ Tím dochází k závěru, že dějiny každého konkrétního člověka jsou také dějinami vztahu tohoto člověka s Bohem.

Tento postřeh následně umožňuje definovat zvěstování evangelia jako proces, ve kterém člověk ve svém poznání, ve víře a svobodě, naději a lásce poznává svou spásu.

Mystagogická pastorační práce má proto lidem umožnit, aby mohli poznávat svou spásu: vztah Boha k sobě a svůj vztah k Bohu. Můžeme proto obecně tvrdit, že se „tato metoda snaží orientovat na zkušenosti lidí“.⁶⁵

Tato východiska Paul M. Zulehner aplikuje ve své pastorační teologii, a tak vzniká samotná metoda, která nabízí cestu pro jednání v pastorační praxi. V této aplikaci je „cílem mystagogické pastorační práce uvádění lidí do tajemství lidského života jako vztahu Boha k člověku a člověka k Bohu“.⁶⁶ Vidíme, že interpretace životních zkušeností jako místa, kam Bůh přichází za člověkem, je principem mystagogické pastorační práce. To následně na pastorační profesi klade nárok, aby k pastorační práci přistupovaly tvůrčím způsobem čili, aby vytvářely takové otázky a podněty, aby křesťané ze svých zkušeností vytvořili ve vztahu k Bohu novou praxi. Jde totiž o to, aby právě křesťanské víře odpovídala pravá křesťanská životní praxe.

Prvním krokem bude nabídnout členům společenství čas a prostor, aby si v tichu a klidu „prošli“ svůj život a popsali ho jako historii lásky věrného Boha s nimi.

⁶¹ Tamtéž, s. 10.

⁶² Srov. Tamtéž, s. 11.

⁶³ Srov. Tamtéž, s. 11.

⁶⁴ Srov. Tamtéž, s. 11.

⁶⁵ Tamtéž, s. 11.

⁶⁶ Tamtéž, s. 11.

Pak následuje vzájemné sdílení se a vyprávění svých zjištění. Ve třetím kroku, při společné diskusi, si hledají pro své zkušenosti vyjádření v biblických textech. Zde Bible slouží jako vztahový bod.⁶⁷ Specifická konkrétní osobní zkušenost s láskou Boha k člověku musí odrážet základní principy vztahu Boha ke všem lidem v dějinách.

1.7.5 Jemná moc pastýřů⁶⁸

Tato metoda je odpovědí na závažný a v klasických farnostech docela rozšířený problém pastýře – faráře, který ve své osobě kumuluje role toho, který vytváří a řídí společenství, a zároveň je vůdcem duchovního života jednotlivců. Německý teolog Hermann Steinkamp, který metodu navrhl, se snaží tuto skutečnost „moci pastýřů“ překonat.

Celá jeho idea staví zejména na skutečnosti mezilidských vztahů. Tyto vztahy v křesťanském společenství „členů stáde“ a jejich pastýře se musí realizovat způsobem umožňujícím všem členům svobodný, správný a zdravý růst. Toto se může „uskutečňovat, jen když společenství křesťanů nebude budováno na osobních vztazích jednotlivých členů k pastýři, ale aby společenství stálo na vzájemných vztazích mezi členy „stáde“ a bylo těmito vztahy určováno“.⁶⁹

Z toho vyplývá požadavek překonat nešťastné důsledky, které kumulace obou vůdčích rolí v jedné osobě pro křesťanské společenství přináší, a tudíž zjemnit nežádoucí moc pastýřů. Název této metody jednoznačně na tento požadavek poukazuje. To v důsledku znamená, že role pastoračních profesí bude ale přeformulována.

Přestože Steinkamp přiznává, že překonání praxe „moci pastýřů“ je z mnoha důvodů utopie, pokouší se načrtnout metodu, v níž sice nenajdeme nějaké konkrétní metodologické kroky pastorační práce, ale spíše dva určité základní metodologické principy, dle kterých je třeba v pastorační práci postupovat.⁷⁰

Ten první zdůrazňuje zodpovědnost za vztahy ve společenství. A to způsobem, aby komunita nebyla závislá na pastorační profesi – faráři, ale zároveň aby se v komunitě neprojevovaly vztahy, které by mohly některé členy komunity utlačovat. Jinak řečeno jde o to, že farář (moderátor), nemusí být vždy a všem k dispozici. Tím

⁶⁷ Srov. Tamtéž, s. 11.

⁶⁸ Srov. Tamtéž, s. 16.

⁶⁹ Tamtéž, s. 16.

⁷⁰ Srov. Tamtéž, s. 16.

společenství nevzniká jako „vedlejší produkt“ vztahů jednotlivců k pastýři, ale samo se stává pro všechny neustále k dispozici. Ti, kdo společenství tvoří, si musí být vzájemně k dispozici. Úlohou kněze – pastýře – v tomto případě bude, aby tomu tak skutečně bylo.

Druhý princip je doplněním prvního. Jemná moc pastýře v pastorační práci je zodpovědná za ukazování na dosud neznámé vztahy. Jde o to, aby pastorační profese vyjádřily, pojmenovaly nebo ukázaly na vztahy, které sice existují, ale nikdo si je neuvědomuje. V praxi to může znamenat například svolání těch, kterých se to týká, do nového společenství, respektive pozvání do stávajícího společenství.⁷¹

Určitým nedostatkem této metody je, že se soustřeďuje na vztahy mezi lidmi, a přitom o vztahu křesťan-Bůh spíše mlčí. Zdá se však, že nic nebrání knězi, aby ve sledování metody jemné moci pastýřů v doprovázení křesťanského společenství zároveň stejnými principy nesl zodpovědnost za vztahy jednotlivých lidí k Bohu, aniž by tím tyto vztahy ovládal. Nicméně vlastně kvůli tomu tato metoda předpokládá, že kněz bude pracovat do značné míry s dospělými křesťany.⁷²

1.7.6 Střet a nevtíravé svědectví⁷³

Vedle výše vyjmenovaných metod pastorální teologie a pastorační práce nelze přehlédnout dotaz, zda existuje nějaká metoda, která by vyrůstala ze specifického českého kontextu. Není pochyb, že život církve v Čechách byl geopolitickým a hospodářským vývojem posledních několik dekad silně ovlivněn a poznamenán. V těchto podmínkách vyrůstalo několik křesťanských generací, které byly menším nebo větším úsilím pastorační profese doprovázeny. A proto díky danému kontextu života musel vzniknout určitý přístup k pastorační práci, který tento kontext nějakým způsobem zohledňuje. Z toho vyvodíme názor, že aniž bychom tvrdili, že ryze česká metoda neexistuje, je třeba konstatovat, že taková metoda není popsána, systematizována a reflektována.

Snad nejvýraznějším faktorem, který po dlouhá poválečná léta 20. století poznamenal život církve a potažmo celého národa a české země, bylo politicky plánované pronásledování a útlak církve. V těchto podmínkách měla církev silně omezenou až znemožněnou příležitost aktivního hlásání evangelia. Vzhledem k tomuto kontextu má

⁷¹ Srov. Tamtéž, s. 17.

⁷² Srov. Tamtéž, s. 18.

⁷³ Srov. Tamtéž, s. 21.

církev zkušenosti spíše s pasivním přístupem, tedy svědectvím o evangeliu. Současný kontext života církve, tedy od roku 1989, který se zdá být protipólem předchozího a charakterizuje se velkou, až neomezenou svobodou, se vyznačuje všeobecným nezájmem o institucionální náboženství či silným agnosticizmem. To vzdálení se společnosti od církve a od evangelia, ať nucené v době pronásledování, tak svobodné v současné době relativního liberalismu, je společným prvkem poslední epochy.⁷⁴

Evangelický teolog Jakub Trojan ve své *Teologii střetu či průšvihů* formuluje odpověď, jak má autentický život z víry konkrétně vypadat. Podle něj se křesťan toužící po autentickém životě z víry ztotožňuje s Kristem tím, že tak jako Kristus vstoupí do střetu s idoly své doby. Jedná se tedy v tom případě o svědectví – martyrii oproti idolům, jimž v době komunismu byly strana, její vůdce, její pravá věda atd.⁷⁵

Dnešními idoly, o kterých můžeme mluvit v náboženském smyslu jako religio, tedy sílu, která má člověku pomoci zjednodušeně vysvětlit svět, může být individualismus, kariéra, konzum atp. Teologie střetu zdůrazňuje jednoznačné odmítnutí idolizovaných veličin, které člověk realizuje zaujetím místa po boku těch, koho idoly utlačují, protože toto místo zaujímá i Bůh.

O autentickém křesťanském životě, který se stává svědectvím, a to svědectvím aktivním pojednává v české teologii svým *Paradigmatem života pro pastorační praxi* Josef P. Ondok.

V naší úvaze nelze opomenout to, že aktivní a autentické svědectví křesťanského života vyžaduje doložení konkrétním jednáním, a to způsobem, který dá najevo nejen odmítnutí „uctívání idolů“, ale nabídne alternativu ve světle evangelijního řešení. Je-li tedy v dnešním světě křesťany něco odmítáno, pak je třeba, aby ukázali, že daný problém lze řešit i jinak, evangelijním způsobem.⁷⁶

Dobrá znalost metodologických paradigmat se jeví jako nepostradatelná pro praktickou vědeckou reflexi a pro vědeckou práci v oboru pastorální teologie.

⁷⁴ Srov. Tamtéž, s. 21–22.

⁷⁵ Srov. Tamtéž, s. 23.

⁷⁶ Srov. Tamtéž, s. 23.

2 Potřeba poznání reálné situace mládeže

Jakýkoliv evangelizační proces mladých lidí musí nezbytně začínat analýzou reálné situace „tady a teď“, ve které se tito lidé nachází. Má-li pastorační postup obsahující konkrétní metody, operující účinnými prostředky a směřující k dosažení zaměřeného pastoračního cíle přinést požadované a úspěšné výsledky, musí vycházet ze skutečné, dobře zmapované existenciálně-spirituální situace subjektu pastorační péče.⁷⁷

Počínaje obdobím 60. let minulého století, se mládež ocitla ve světě rapidně měnících se hodnot, postojů, autorit, které probíhaly zároveň s měnícím se politickým, ekonomickým a technologickým uspořádáním světa. Společným prvkem těchto změn, se kterými se mládež dodnes musí konfrontovat, je rychle postupující sekularizace a desakralizace okolního světa.⁷⁸ Pastorační metodika určená mládeži musí zohlednit, že „dnešní náboženská situace není homogenní. Proces zesvětštění, rozrůznění, divergence a stále zřetelnější pluralismus vytvářejí situaci nepřehlednou a pro běžného člověka chaotickou.“⁷⁹ Nezhlednění všech těchto faktorů, které přímo ovlivňují a vytvářejí mladého člověka, může vést k nebezpečí spíše uškodit než přinést žádoucí trvalou změnu. Jak upozorňuje Pavel Ambros: „jednoduché teorie (často spíše předvědecky formulované, intuice či mechanické poučky) přítomné v jednání křesťana církve bez empirického a vědeckého zjištění nejsou s to přinést přiměřenou odpověď na komplexní otázky dnešní pastorační praxe“.⁸⁰

Tento postup je vlastní Ježíšovi, který oslovuje člověka darem svého spásného slova v konkrétní situaci, ve které se onen člověk nachází. Tato situace je Ježíšovi předem známa. Slepého se Ježíš ptá: „Co chceš, abych ti učinil?“⁸¹ Samařské ženy u studny se vyptává, aby mu představila svou osobní historii.⁸² Evangelium nám také líčí událost svatební hostiny v Galilejské Kaně. I tam Matka Boží reaguje na situaci chybějícího vína.⁸³

⁷⁷ Srov. KAPLÁNEK, M. *Pastorace mládeže*, s. 10.

⁷⁸ Srov. MARTINEK, M. *Ztracená generace?: O duchovním dialogu mezi českou mládeží a katolickou církví*, s. 27–31.

⁷⁹ ŠPIDLÍK, T. a RUPNIK, M. I. *Nové cesty pastorační teologie: krása jako východisko*, s. 58.

⁸⁰ Tamtéž, s. 58–59.

⁸¹ Lk 18,41a.

⁸² Srov. J 4,2–30.

⁸³ Srov. J 2,1–11.

Vztah k náboženství u nás (stejně jako v západní Evropě) je poznamenán rozpadem ideologií, pluralitou a skepsí vůči všem názorům, které si nárokují objektivní platnost. To jsou znaky naší doby, kterou někteří označují jako „postmoderna“. Prostředí, v němž žijeme, na jedné straně poskytuje většině lidí dostatek individuální svobody, ale současně nenabízí všeobecně platná kritéria pro rozhodování. Pro změnu společnosti tímto směrem se zažil pojem individualizace. Takto individualizovaná společnost je společností rizikovou. Individualizace se týká také oblasti náboženství. Proto se setkáváme nezdědka s tím, že lidé „surfují“ v různých náboženských nabídkách a tradicích a vybírají si z nich to, co se jim líbí, takže můžeme mluvit o jakémisi „kolážovém náboženství“.

Zvláštností české populace a jejího vztahu k náboženství je fenomén, který se patrně vyskytuje pouze u nás a v bývalé NDR, tedy určitá forma „lidového ateismu“, tzn. přesvědčení o neaktuálnosti a nesprávnosti náboženství, které ale není osobním názorem, k němuž lidé došli vlastní úvahou, ale někdy již po tři až čtyři generace tradičně předávaným předsudkem. Přitom však jsou v naší společnosti přítomné také prvky, které můžeme označit jako „zbytky katolické tradice“, ať už myslíme na určitou (byť mlhavou) víru v posmrtný život, která se projevuje například návštěvou hřbitovů v době Vzpomínky na všechny věrné zemřelé, nebo na oblibu vánočních půlnočních mší. Současně můžeme u mnoha našich současníků pozorovat hlubokou úctu ke křesťanskému dědictví a zejména k základním etickým hodnotám, které církve hlásá (např. ochrana rodiny). Můžeme tedy mluvit o dvou částečně protichůdných a částečně komplementárních tradicích, které ovlivňují naši současnost.

2.1 Historie pastorační mládeže

2.1.1 Období komunismu

Česká republika je řazena do oblasti střední Evropy. Tento dnes sjednocující se region nese historické zatížení vycházející z jeho umělého rozdělení na východní a západní Evropu. Přestože se jednalo jen o politické rozdělení, vneslo rozdílnost do vnímání víry lidí žijících v této dvojici regionů. V socialistickém Československu nebylo možné

oslovovat mládež jinak než přes strukturu katolických rodin. Perzekuce církví ze strany státu byly obrovské.⁸⁴ Proto bylo oslovování neznámých mladých příliš riskantní.

Po roce 1948 byly uzavřeny katolické školy a internáty. Následně dochází k zániku všech katolických spolků a sdružení. Dokonce jakákoliv pastorec mládeže byla považována za státu nebezpečnou. Těmito zásahy ze strany státu bylo postupně docíleno k cílenému ničení církve a omezení víry mezi novými generacemi.

Pastorec mládeže byla omezena jen na tři základní okruhy: liturgie, katecheze a setkávání se.⁸⁵ Pokud budeme hovořit o diecézích, které svým územím obsahovaly regiony s vysídlovanými oblastmi, které byly tradičně osídlené německy mluvící menšinou, tak zde dochází i k lokálnímu kolapsu duchovní struktury. Náhlý odsun německých kněží značně oslabil strukturu diecézního kléru, a to převážně o zkušené členy, které bylo z počátku jen velice obtížné nahradit. Do prázdných regionů byli umisťováni lidé z jiných částí republiky a ze zahraničí se vracející české rodiny. Tímto způsobem byla cíleně narušena katolická struktura celých příhraničních regionů.

Rozvoj náboženského života byl v období totality mnohdy spojován se strategií pasivního odporu a propojováním se s alternativními proudy mládeže. Ty ale nebyly hlavním proudem unifikované společnosti, která vyznávala ateismus. Mladí věřící vědomě odmítali omezenou nabídku komerční zábavy.⁸⁶ Eroze tradičního katolicismu v období po druhé světové válce byla nebývale masivní. Ke změnám docházelo v řadě tradičně katolických i protestantských zemí.

Hledání východisek, jak oslovit zejména mládež, bylo mnoho, ale za hlavní proud uchopující tuto problematiku byl považován návrat k tradici prvních křesťanských staletí: opření se o Nový zákon a díla apoštolských i církevních otců. Paradoxem myšlenky je samotná skladba farnosti, jelikož mnohočlenné farnosti nemohou fungovat jako koinónia v biblickém smyslu. Ohromné městské farnosti jsou tedy transformovány do smyslu institucí tvořených z menších společenství. Jejich základ do naší provincie přinesl již ve

⁸⁴ Srov. WIDL, M. a KAPLÁNEK, M. *Mládež – církev – ateismus*, s. 99–100.

⁸⁵ Srov. Tamtéž, s. 145–149.

⁸⁶ Srov. MARTINEK, M. *Ztracená generace?: O duchovním dialogu mezi českou mládeží a katolickou církví*, s. 25–26.

40. letech profesor Kolakovič, avšak k jejich rozkvětu dochází až v období po druhém vatikánském koncilu. Respektive až o desetiletí později, tedy v průběhu 70. a 80. let.⁸⁷

Dle mého názoru za pozvolným pronikáním myšlenkových proudů na naše území stála nejen částečná izolovanost české církve, ale hlavně opatrnost a narušené základní kameny struktury římskokatolické církve.

Situace ve východní Evropě byla jen obtížně srovnatelná s ostatními částmi světa. Tudíž horlivé aplikování nových modelů by mohlo uspíšit státem financovanou erozi katolictví ve společnosti. Přesto ve farnostech vznikaly skupiny rozličného věkového zařazení, které se scházely s kněžími na rozhovory a modlitby vlastními slovy. Ty byly rozdělovány do tří pomyslných kategorií: chvály, díky a prosby.⁸⁸

Ve svobodné části Evropy postupně vítězila tendence takzvané konkrétní příslušnosti ke konkrétní farnosti. Přičemž na území Československa spíše sílil rozvoj mladých společenství, jelikož univerzální metoda pastorační mládeže pro toto období nebyla možná. Vznikala tak přirozeně menší společenství, se kterými bylo možno flexibilněji pracovat, ale na druhou stranu tato činnost byla trestána Státní bezpečností. Čeští katolíci se dostávali na okraj společnosti. Další nevýhodou bylo nedostatečné pronikání do širokých mas společnosti a v tomto důsledku nízká evangelizace společnosti.⁸⁹

V Československu existovala i hnutí, která se pokoušela o misijní činnost. Jednalo se pouze o omezené činnosti, které měly jen malý vliv na situaci ve společnosti. Jako zástupce můžeme uvést například charismatické hnutí.⁹⁰

Dle mého názoru postoje církve k vedení mladých v době komunistické totality sice nebyly zcela aplikovatelnou metodou pro tzv. svobodný západní svět, ale to neznamená, že se odlišnými metodami nedá dojít k obdobným cílům.

Důležité jsou historické okolnosti, které byly realitou ovlivňující generaci rodičů a prarodičů zkoumaných respondentů. Země západní Evropy vnímaly tradiční náboženství jako svou živou tradici. Sílily ale také tendence pomyslného náboženství

⁸⁷ Srov. OPATRŇY, A. *Pastorační činnost v postmoderní společnosti*, s. 41–49.

⁸⁸ Srov. Tamtéž, s. 41–49.

⁸⁹ Srov. Tamtéž, s. 48.

⁹⁰ Srov. WIDL, M. a KAPLÁNEK, M. *Mládež – církev – ateismus*, s. 146.

vyznávajícího ateismus, který je postaven na ryze pozitivistických principech. Ty byly podpořeny konzumními principy společnosti. Střet těchto odlišných světů nastal až s pádem politického rozdělení roku 1989.

Dalším dopadem izolovanosti české církve je i nízká informovanost věřících i duchovních vzhledem k závěrům druhého vatikánského koncilu. Část jeho závěrů přichází v krátkém období kolem roku 1968. Politické uvolnění umožnilo iniciovat nový zájem o Písmo svaté a povzbudit věřící. Hlavním proudem těchto snah byl iniciován řády.⁹¹ Je obdivuhodné, že se římskokatolické církvi podařilo působit v pastoraaci i přes značné nesnáze působené přímo komunistickým režimem.

2.1.2 Období po sametové revoluci

V období závěru 20. století, přesněji po tzv. sametové revoluci roku 1989, dochází k uvolnění politického tlaku směrem k náboženstvím. Římskokatolická církev má nejpočetnější členskou základnu věřících a mnoho kněží se postupně vrací z exilu, z tzv. svobodného světa. Vzniká problém uznání tajně vysvěcených kněží a vypořádání se se spojením tzv. podzemní církve s oficiálními strukturami. Společnost také procházela transformačními změnami, které mimo jiné vyústily v rozpad Československé federativní republiky na dvojici samostatných států.

Z pastoračního hlediska byla věnována velká pozornost mladším generacím společnosti, tedy zejména na dětem a mládeži. V rámci farností, popřípadě i řeholních komunit vznikaly tendence se zaměřovat na tyto věkové skupiny a používat pastorační postupy, kterým se naučily v dobách totality. Dalším modelem pastorace se stává charitativně sociální a poslední je možné označit jako edukační.⁹²

Model eklesiocentrický navazuje na tradici mladých společenství. Cílem je přirozené zaměření na mládež, kdy je směřováno úsilí na práci s katolickou i nevěřící mládeží. Rozvrstvení těchto snah je členěno od diecézní úrovně přes vikariátní seskupení a farnosti až k jednotlivým společenstvím. Metoda zahrnuje jak účastnění se mší, tak i různé aktivity, které jsou slučitelné s Římskokatolickou církví a zároveň jsou blízké mládeži. Může se tedy jednat o sport, ale i intelektuální činnost.

⁹¹ Srov. Tamtéž, s. 146.

⁹² Srov. Tamtéž, s. 145.

Druhý model je postaven již podle svého názvu na charitativní činnosti. V materiálně pojaté společnosti oproti té totalitní nově vznikají hmotně vyloučené skupiny mládeže. Práce s takovouto mládeží je nesmírně důležitá. Pomoc je v tomto programu nabízená veškeré mládeži bez ohledu na její konfesi. Poněvadž v České republice pro tuto činnost chybí odborníci s adekvátním vzděláním, bylo přistoupeno k jejich částečnému nahrazení nevěřícími laiky, kteří tuto profesní složku adekvátně doplňují.⁹³

Třetí model je také postaven na výchově, ale její směřování je odlišně pojato. Dalo by se vyjádřit heslem „evangelizovat výchovou a vychovávat evangeliem.“ Tento postup je aplikovatelný na školství: Předáváním katolických hodnot ze strany katolicky smýšlejících učitelů. Adekvátní katolické školství i přiblížení Písma svatého moderním způsobem. Tyto aspekty mohou působit i na mladé, kteří původně víru odmítali.⁹⁴

Ochablost rodinného života, velká rozvodovost a mezigenerační nepochopení. Ztráta komunikace mezi rodiči a jejich dětmi. Již v polovině 90. let působila na tuto palčivou problematiku negativně masmédiá. Jejich základní účinek byl ve zkreslování tradičních hodnot a pravd. Mnoho intelektuálních autorit odvádí pozornost od katolických zásad života a jejich náhradní odpovědi na přirozené otázky věřícího je posun odpovědi do relativnosti a absurdity univerzálních odpovědi pro celý svět.⁹⁵

Církev je od 90. let 20. století zatížena také zásadní proměnou, která spočívá v relativně častém stěhování kněží. Původně stálá místa ustanovených kleriků na posty farářů byla nahrazena postupnou koncepcí administrátorů farností, kteří jsou pouze jmenováni do míst svého působení a po relativně krátkém čase jsou opětovně přesunuti. Tento aspekt může negativně působit na pastorační práci s farníky v dané oblasti. Tato praxe byla vynucena nízkým stavem diecézního kléru. Tento aspekt se neustále prohlubuje a dle mého názoru vede přílišná obměna kněží ve farnostech k postupnému odcizení instalovaných kněží od jim svěřeného lidu.

Největším problémem společnosti počátku 90. let se stalo očekávání, které nebylo naplněno. Po změně komunistického zřízení na liberálně kapitalistický systém, se mnozí

⁹³ Srov. Tamtéž, s. 146.

⁹⁴ Srov. Tamtéž, s. 147–148.

⁹⁵ Srov. SEKCE PRO MLÁDEŽ ČBK–PASTORAČNÍ KOMISE X. *světový den mládeže–Manila 95*, s. 37–38.

podvědomě domnívali, že musí být ideologie stará nahrazena novým myšlenkovým proudem. Tuto alternativu si promítli do křesťanství, které bylo v minulém období potíráno a spojováno s hnutím pasivního odporu. Do této situace přichází jiný, takřka filozofický proud společnosti, který trvá dodnes. Tento proud by se dal nazvat velkým světonázorovým i morálním vakuem.⁹⁶ „Očekávání, která byla kladena na církev, převyšovala její materiální a personální možnosti.“⁹⁷ Mnoho lidí se domnívalo, že pomyslná startovací čára římskokatolické církve nastane tam, kde byl přerušen její vývoj roku 1948, případně 1938.⁹⁸

Výše uvedené aspekty, které změnilы církev během 40 let útlaku, již nedovolily, aby se jednalo o epizodu, kterou lze překlenout v krátkém časovém horizontu. Náprava rozvrácených farností potrvá déle a církev je postavena před mnoho otázek, které jsou zcela nové a až s příchodem nového tisíciletí se jí na ně daří nacházet adekvátní odpovědi.

2.1.3 Pastorate v postmoderní společnosti

Hodnocení posledních osmnácti let vývoje pastorate mládeže je velice obtížné, jelikož z historického hlediska není k popisovaným událostem dostatečný časový odstup.

Současné rozvrstvení populace, které reflektuje procenta věřících a nevěřících, je takřka neměnné. Neidentifikování se s křesťanstvím má své historické kořeny. Ty jsou do společnosti vkládány tak dlouho, že se starším generacím jeví takřka jako axiomy. Tento tlak utváří společenskou bariéru, která brání mnoha lidem změnit svůj nábožensko-společenský status.⁹⁹ Ačkoliv totalitní období již pominulo v dostatečném časovém odstupu, tak se stále objevují nepravdy, které poškozují církev, a jejich historický základ nalezneme právě v období totality.

Vývoj světových komunikačních proudů je neustálý. Čím více se rozvíjejí technologie komunikace, tím rychleji jsou předávány informace a dezinformace ve všech sférách lidské činnosti. Pro srovnání, v závěru 18. století se objevily noviny a systematizace odborných článků. Lidstvo již zvolilo komunikaci pro veřejnost a odbornou veřejnost. Pro obě skupiny byly zvoleny odpovídající formy, které přetrvaly až do současnosti. Dnešní podoba je jak tištěná, tak i pro postmoderní společnost typicky

⁹⁶ Srov. OPATRŇÝ, A. *Cesty pastorate v pluralitní společnosti*, s. 61–62.

⁹⁷ Tamtéž, s. 62.

⁹⁸ Srov. OPATRŇÝ, A. *Pastorate v postmoderní společnosti*, s. 21.

⁹⁹ Srov. OPATRŇÝ, A. *Cesty pastorate v pluralitní společnosti*, s. 62–63.

elektronická. Je tedy možné předávat jakékoliv informace v reálném čase přímo ke čtenáři. Tato rychlost v předávání ekonomických, vědeckých, kulturních i vojenských informací mění myšlení lidí ve specifických aspektech. Vzniká vyšší tlak na neustále vzdělávání se.

V současné době nejvíce mládež ovlivňují sociální sítě a vliv masmédií upadá. Socializace skupin mladých je mnohdy postavena na virtuálních komunikačních kanálech, kde si budují umělé osobnostní profily. Přesto ale fungují i tradičním způsobem. Nebezpečí virtuálního světa spočívá v možnosti sebeklamu, který zde lze systematicky budovat. Je narušena klasická interakce vznikající při dorozumívání a vznikají nová úskalí komunikace.

Svět internetu můžeme považovat za alternativní životní prostor, který bude stále více využíván. Toto prostředí je přímo ovlivňováno a simultánně vytvářeno. Dalo by se bez nadsázky říci, že se jedná o nedílnou součást postmoderní kultury mladé generace. Tento způsob komunikace využívají všechny obory lidské činnosti bez rozdílu společenského postavení nebo finančních možností. Jediným kritériem je vlastnění elektronického zařízení, které přístup na internet umožňuje. Faktem je, že řada farností využívá těchto komunikačních kanálů k předávání informací o farnosti. Základní informace o pořadu bohoslužeb jsou doplněny i o média určená pro komunikaci. To znamená, že římskokatolická církev se snaží používat virtuální prostor pro komunikaci sloužící k pastorači. Nevýhodou je, že internet není svou podstatou určen k této činnosti. Je důležité zde hledat ty správné formy, jak internet využít k evangelizační činnosti.

Dalším problémem této globální platformy se stává vysoká míra dezinformací, které zde mohou být poměrně rychle předkládány. Právo projevu je zde umožněno širokým masám.¹⁰⁰ Z toho vzniká opačná anonymita. Článek, který je publikován, se může mnohdy ztratit v kvantitě jiných psaných zpráv, a tak nenajde dostatečné množství čtenářů, jako tomu bylo v době 90. let za podpory masmédií. Globálnost internetu zasahuje celý svět a umožňuje komunikaci doslova s jakoukoliv částí světa, která má internetové připojení. Dokonce se zde můžeme setkat i s překladáči cizojazyčných textů,

¹⁰⁰ Srov. OPATRŇÝ, A. *Pastorace v postmoderní společnosti*, s. 142–143.

kteří jsou ještě dnes na svém pomyslném počátku vývoje, ale i přes to umožňují omezenou komunikaci v řeči, která není čtenáři/pisateli známou.

Internet a jeho mnohotvárnost je dnes nedílnou součástí života mladých lidí, kteří jej aktivně denně využívají. Proto je pastorace v této oblasti pro budoucí období nezbytná a nelze ji opomíjet. „I když je internet médiem zcela volně přístupným a zpravidla necenzurovaným – anebo právě proto – má smysl mluvit o odpovědnosti toho, kdo na něj s určitými sděleními vstupuje.“¹⁰¹

Negativní roli v pastoraci mládeže hraje i neschopnost mnoha lidí přiblížit se mladým lidem v otázce obsahu víry a odlišit je od proměnných historických forem předávání.¹⁰² V průběhu minulých 30 let prošlo české školství zásadními změnami ve výuce. Předkládaná látka je již podávána mnohem kreativnějšími metodami než dříve, a proto jsou děti a mládež zvyklé na jiný způsob přijímání informací. Staré pastorační postupy proto odmítají. Další překážkou je záplava informací, ve které se dnešní svět utápí a z níž má jednotlivec problém extrahovat informace důležité a pravdivé.

2.2 Reflexe pastorace mládeže

2.2.1 Mládež a její definice

Mládež je skupinou lidí, která se podle svého věku člení do více skupin. Musíme vzít v potaz, že psychologie rozděluje mládí do skupin pubescence (přibližně věk respondentů 11–15 let), adolescence (přibližný věk 15–20 let) a případně mladé dospělosti (18–30, respektive i 35 let). Pubescence svým věkovým rozhraním zasahuje ještě do dětství, proto její celé vymezení nelze vztáhnout pod pojem mládež. Obdobný problém nastává i u rané dospělosti, jelikož se ještě u mnoha lidí jedná o dobu dospívání z hlediska studia, popřípadě období osobního hledání vlastní identity. Sociologie toto obtížně uchopitelné období v životě člověka vymezuje při své spodní věkové hranici časem, kdy člověk opouští základní školu a stává se za sebe částečně odpovědným před společností a státem. Druhá věková hranice ohraničující mládí a dospělost nastává v období, kdy je za sebe člověk zcela zodpovědný, má dokončené vzdělání a je ekonomicky zcela soběstačný. Jelikož za osamostatnění lze považovat sňatek, který v současné době ženy uzavírají

¹⁰¹ Tamtéž, s. 150.

¹⁰² Srov. OPATRŇÝ, A. *Cesty pastorace v pluralitní společnosti*, s. 63.

v období kolem 30. roku svého života, lze na časové vymezení mládí nahlížet tak, že se odehrává v rozsahu 15.–30. roku života.¹⁰³

Přesné vymezení věkového rozpětí cílové skupiny pro pastorační je tedy relativně přesně ohraničeno na své počáteční hranici. Určení českého práva a standardní ukončení středoškolského vzdělání je záměrně sloučeno do období kolem 20. roku života. Pro uchopení závěru mládí je nutné spojit více aspektů, které nám toto uzavření ztěžují. Proto je nutné si ponechat delší hranici počítající s flexibilním měřítkem, které více závisí na široké paletě individuálních aspektů, které utvářely osobnost přímo konkrétního jedince.

2.2.2 Víra a její předávání

Důležitou otázkou pro život dospělého (břimovaného) křesťana, jehož náboženství je v principu misijní, je otázka předávání víry. Zvláště pak rodiče a křesťní a břimovací kmotři mají přirozenou potřebu i povinnost předat svou víru dětem a kmotřencům.

Každé otevření se Bohu a přijetí víry jako Božího daru¹⁰⁴ je individuální záležitostí. Je mnoho mladých, kteří ve svém dětství chodili na náboženství, kde byli vedeni vynikajícími katechety. Dokonce je vedli k víře rodiče. Přesto se v jejich nitru pravá víra nerodila. Spousta negativních aspektů může ovlivnit vývoj dítěte a mladého člověka a víra v něm se nemusí rozvinout. Univerzální odpověď na otázku, jak přistupovat k mládeži, aby byl pastorační účinek největší, neexistuje. Jako jedno z východisek je považován poctivý a pravdivý život dospělých. Z toho vyplývá, že rodič jde svým dětem příkladem. Přiznává své chyby a hlásí se k nim.¹⁰⁵

Tato metoda předávání morálního příkladu je použitelná i na osobu klerika, popřípadě katechety (katechetky). V mnoha rodinách nefunguje ideální model soužití rodičů, který může mít mnoho příčin. V tento okamžik je dobré, když roli přirozené morální autority zastane člověk, který víru předává mladším generacím.

¹⁰³ Srov. MARTINEK, M. *Ztracená generace?: O duchovním dialogu mezi českou mládeží a katolickou církví*, s. 23.

¹⁰⁴ *Katechismus katolické církve*, s.54.

¹⁰⁵ Srov. OPATRŇÝ, A. *Cesty pastorační v pluralitní společnosti*, s. 87–88.

3 Projekty realizované v roce 2006¹⁰⁶ a 2016¹⁰⁷

Projekty realizované v předchozích letech byly sepsány, podrobně analyzovány a publikovány v samostatných pracích, které jsou volně dostupné v knihovně TF JU případně na webu¹⁰⁸. Vzájemná souvztažnost jednotlivých částí projektů není náhodná, ale cílená.

3.1 Srovnání postupu prací s výzkumem z roku 2006

Záměrem výzkumu bylo oslovení mladých katolíků v rozmezí věku 14–30 let. Bylo osloveno 12 respondentů s dotazníkem, který měl 7 otázek. Věková diverzita byla omezena na rozsah 16–30 let, kdy bylo osloveno 7 žen a 5 mužů. Za tazatele byli zvoleni účastníci semináře z Teologické fakulty Jihočeské univerzity.¹⁰⁹

1. otázka: Mohl bys mi trochu vyprávět o tom, co se děje v této farnosti, co se tu dělá, a tak dále? 2. Chodíš často sem do kostela a účastníš se života farnosti (tady nebo jinde). 3. Jak jsi spokojený tady ve farnosti. Co se ti tady líbí a co ti spíš vadí? 4. a) Říkal jsi, že ti vadí, že Myslíš, že by se s tím dalo něco dělat? b) Myslíš, že by se něco mohlo vás ve farnosti jinak? 5. Máš možnost to nějak ovlivnit? (Máš možnost sám přispět ke změně k lepšímu?) 6. Když posloucháš kázání, zaujmou tě, líbí se ti nebo tě nudí? 7. Co se ti líbí a co se ti nelíbí na kázání (na tom, co říká pan farář, co učí církev)?¹¹⁰

První trojice otázek výzkumu z roku 2006 se ideově překrývá s první dvojicí otázek současného výzkumu (*1. Mohl bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti a jak se při tom cítíš? 2. Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ? Ptám se tedy na tvou motivaci*). Odlišný pohled na soustavu dotazníku přináší jen z části porovnatelné odpovědi.

Otázka číslo 4 a 5 rozvíjí první trojici otázek a nutí mladého respondenta ke kritickému pohledu na církev a na své jednání vůči farnosti. Současný výzkum k zjištění kritiky respondentů byl také směřován, ale nikoliv přímo. Pokládáním doplňujících otázek bylo docíleno podobného efektu, ale za použití výrazně kratšího rozsahu otázek.

¹⁰⁶ WIDL, M. a KAPLÁNEK, M. *Mládež-církev-ateismus*.

¹⁰⁷ LICHTENBERGOVÁ, T. *Náboženský život mladých katolíků*.

¹⁰⁸ <https://theses.cz/>

¹⁰⁹ Srov. WIDL, M. a KAPLÁNEK, M. *Mládež – církev – ateismus*, s. 156–157.

¹¹⁰ Srov. Tamtéž.

Dotazy číslo 6 a 7 byly směřovány na reflexi zpovědi. Zjištění této informace je věnována otázka číslo 3 současného výzkumu (*Mohl bys mi říci co tě z kázání a vůbec z učení církve (pozitivně) oslovuje?*).

Rozdílnost koncepce otázek oproti výzkumu, kterému je věnována tato absolventská práce, ukazuje jeden zásadní rozdíl. Výsledky byly koncipovány tak, aby moli být porovnány s obdobným výzkumem, který probíhal pod záštitou erfurtských kolegů, kdy byli zkoumáni mladí lidé z bývalého východního Německa.

3.2 Srovnání postupu prací s výzkumem z roku 2016

Předchozí výzkum Lichtenbergové zpracovává výsledek 15 mladých lidí z plzeňské diecéze. Rozložení pohlaví jednotlivých dotazovaných neodpovídá ideálním polovinám vzorku, ale poměru čtyřem mužům a jedenácti ženám. Oproti tomu si náš výzkum kladl za cíl při výběru vzorku, aby bylo dosaženo vyrovnaného poměru pohlaví, který přirozeně více reflektuje vypovídající obsah práce. Věkový rozsah předchozího výzkumu je také velice podobný. Nejmladší respondentky jsou dvě patnáctileté slečny a nejstaršími dotazovanými je dvojice muže a ženy ve věku 25 let.

Předchozí výzkum z roku 2016¹¹¹ také reflektoval sérii čtyř otázek, které byly doplněny soustavou podotázek. Hlavní schéma reflektovalo ideový záměr zaměřený na eucharistii, službu druhým, evangelizaci a společenství.

Otázka eucharistie je tedy dále rozvedena „Do života věřícího patří návštěva bohoslužby. Proto bych s tebou ráda mluvila o tom, proč chodíš do kostela. Mohl/a bys mi vyprávět, jestli se tento důvod během života měnil a jak? Každý hledá něco jiného, co je tvým motivem? Jaké prvky by měla mít mše svatá, aby zaujala mladé lidi?“¹¹²

Druhá otázka, která je nazvána Služba druhým, je rozvedena takto: „Děláš ve svém životě něco, co považuješ za službu bližnímu?“¹¹³

Třetí otázka Evangelizace má svou podotázku: „Co ti říká pojem evangelizace? Co přesně si pod pojmem evangelizace představuješ? Vnímáš ho jako důležitý?“¹¹⁴

¹¹¹ LICHTENBERGOVÁ, T. *Náboženský život mladých katolíků*.

¹¹² Tamtéž, s. 19.

¹¹³ Tamtéž, s. 19.

¹¹⁴ Tamtéž, s. 19.

Poslední, tedy čtvrtá otázka je nazývána Společenství. V dotazníku je rozvedena takto: „Co ti přináší společenství, které navštěvuješ? Jak vnímáš důležitost společenství pro církve?“¹¹⁵

Otázky našeho výzkumu reflektují jen částečně předchozí výzkum. Při hloubkovém porovnání dvojice dotazníků nám vznikají překvapivé paralely. Otázka číslo 1 (Mohl bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti a jak se při tom cítíš?) se z části dotazuje respondentů na odpovědi, které bychom našli u otázek služba druhým a společenství u předchozího výzkumu.

Otázku číslo 2 (Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ? Ptám se tedy na tvou motivaci) lze považovat jako z části směřovanou obdobným směrem, jako je tomu u otázky služba druhým. U současného výzkumu první dvojice otázek na sebe navazuje s odlišným ideovým záměrem neboli by se dalo říci, že první otázka je z části rozvíjena otázkou druhou. Přičemž otázka společenství z předchozího výzkumu se dotazuje na službu druhým i mimo sakrální a církevní prostředí.

Otázka číslo 3 (Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?) není nikterak v předchozím výzkumu přímo reflektována. S nejbližším přiblížením se k tématu otázky se můžeme setkat jedině u otázky Eucharistie. Zde je respondent dotazován i na doplňující otázku „Jaké prvky by měla mít mše svatá, aby zaujala mladé lidi?“¹¹⁶ Odlišnosti směřující k získání tížených informací jsou stále ještě spojeny hlavní ideou, a tou je mše svatá. Přestože by se zde snad daly najít nějaké paralely, tak porovnatelnost této dvojice otázek je jen ryze hypotetická až zavádějící.

Otázka číslo 4 stávajícího výzkumu (Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?) je zcela mimo koncept rozsahu pokládaných otázek u předchozího výzkumu.

Rozdílnost přístupu obou výzkumů k soustavě pokládaných otázek respondentů tedy jeví mnoho podobností, které umožňují v mnohém porovnat výpovědi.

¹¹⁵ Tamtéž, s. 19.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 19.

4 Úvod k současné aktualizaci projektu

4.1 Potřeba výzkumu

Protože předcházející výzkum se uskutečnil v roce 2006 a doplňující výzkum Lichtenbergové¹¹⁷ byl obhájen formou bakalářské práce v roce 2016, odstup třinácti let od prvního výzkumu může vydat posunuté výsledky oproti závěrům, které zde byly učiněny. Výzkum Lichtenbergové byl oproti prvnímu výzkumu směřován trochu jiným směrem, proto se jejich výsledky překrývají jen v malé části.

Obdobně sestavená skupina respondentů je však jedním z mnoha pojiček obou výzkumů. Přesto se nedá říci, že by takováto částečná reflexe postrádala smyslu nebo se nemohla stát podkladem pro následné odborné statě.

Cíl tohoto výzkumu byl částečně inspirován bakalářskou prací *Náboženský život mladých katolíků*. Zde byla idea projektu definována těmito slovy: „Cílem výzkumu je vytvořit sondu, která nám ukáže, jaký je vztah velmi aktivních věřících ke klíčovým oblastem života křesťana, kterými je služba druhým, eucharistie, evangelizace a společenství.“¹¹⁸ Změna pohledu na dříve akceptovaná témata v oblastech morálky, popřípadě věrouky nás staví před dilema, zda je možné adekvátně zjistit podstatu těchto transformací.

Římskokatolická církev dnešních dnů průběžně řeší mnoho palčivých otázek. Rychle se transformující společnost obyvatel našeho regionu hledá svou podstatu v mnoha přístupech ke vnímání své vlastní identity. To se projevuje do proměn vnímání základních hodnot, podle kterých přistupují ke dříve pevně zakotveným stereotypům a zcela radikálně je přetvářejí. Dle mého názoru jsou nejméně konzervativní skupinou mladí lidé, kteří rychle reflektují nové technologie i myšlenkové vlivy postmoderní doby. Vyhotovení srovnávacího výzkumu pomáhá na mnohé z často se měnících pomyslných filozofických proudů upozornit a vytvořit jejich adekvátní reflexi.

Pastorace sice není vnímána jako činnost jedince, ale jako činnost celého církevního společenství. V případě, že pastorační práce je z velké části praktikována

¹¹⁷ Tamtéž.

¹¹⁸ Tamtéž, s. 15.

jedincem, tak její podstatu a přínosy je možné odvodit od celého společenství věřících.¹¹⁹ Mladí lidé, přestože jsou mnohdy staršími generacemi přehlíženi, jsou důležitou součástí farních společenství. Přístup k práci s mládeží je tedy důležitým aspektem celého snažení jednotlivých farností. Tudíž potřeba srovnávacího výzkumu mladých lidí k otázkám týkajících se víry je nesmírně důležitým vodítkem, které může napomoci v mnoha oblastech.

4.2 Metoda zpracování dat

Kombinace dvojice výzkumných přístupů dává vzniknout další fázi výzkumu. Veškeré výsledky byly zaznamenány formou zvukového záznamu, poněvadž jako jediný umožňoval pozdější zpracování do doslovného přepisu. Ty jsou v práci celistvě prezentovány formou přílohy.¹²⁰ Doslovný přepis, který reflektuje pouze mluvené slovo, umožňuje i následnou sofistikovanou práci s takto získaným textem.

Analýza dat zahrnuje dvě známé kvalitativní metody: případovou a obsahovou (srovnávací) analýzu. Ta k textu přistupuje tak, že vyhledává celé pasáže, nebo jen krátké části. Rozsah takto vybraných dílů je ovlivněn pouze podstatou obsahu, který je zde skryt. Těžištěm metody je tedy hledání, takzvané kódování, vyhledávající úryvky textu podobného významu pro výzkum, následně je klade do kategorií. Ty jsou vytvářeny až následně při vyhodnocování nashromážděných výpovědí.¹²¹

Tento postup nám výrazně zjednodušil a urychlil sociologický software MAXQDA¹²² (verze 12.3.6), který umožňuje importování všech transkripcí rozhovorů a následné vytváření kódů a samotné kódování. Soustavu kódů jsme vytvářeli a editovali podle letmé analýzy transkripcí. V průběhu kódování jsme pak jednotlivé soustavy kódů vytvářeli, měnili, rozšiřovali, strukturovali nebo odebírali a slučovali. Jednotlivé kódy byly řazeny do kategorií, přičemž jsme se snažily, aby jednotlivé kategorie obsahovaly řádově maximálně desítky kódů a vytvářely tak celky tematicky vhodné pro další zpracování.

¹¹⁹ Tamtéž, s. 15.

¹²⁰ Příloha I.–XVI.

¹²¹ KAPLÁNEK, M. *Znamení naděje: česká církev ve světle závěrečného dokumentu plenárního sněmu-kritická analýza*, s. 68.

¹²² MAXQDA – Distribution by VERBI GmbH. All Rights Reserved.

Ze soustavy kódů jsme následně vybrali ty, které považujeme pro potřeby našeho výzkumu za relevantní. Kódy z jednotlivých kategorií jsme následně ze softwaru extrahovali a dále zpracovávali ručně.

Software MAXQDA nám posloužil i s vytvářením případové analýzy, kdy nám pomocí tzv. „proměnných“ umožnil vložit identifikační data (pohlaví, věk, velikost farnosti atd.) jednotlivých respondentů a jejich následné řazení do seznamů podle požadovaných kritérií. Tato data pak byla použita k vytváření medailonků jednotlivých respondentů.

Fáze výzkumu definovaná jako „výběr metody, příprava rozhovorů, průběh vlastního dotazování, přepis rozhovorů, reflexe rozhovorů, analýza dat a psaní výzkumné zprávy,¹²³ je také zachována. Zde však dochází k modifikacím výkladu výše popsané teze. To se projevuje až v náhledu na samotný terénní výzkum, který se mírně liší v aplikování základní metody.

Nevýhodou zvolené metody shromažďování odpovědí na definovanou škálu čtveřice otázek je, že většina odpovědí je více redukovaných, než tomu bylo u předcházejícího výzkumu. Zde je zřejmě definováno, že metoda řízeného rozhovoru umožňuje nejen získání obsáhlých odpovědí, ale jak nám předchůdkyně přiznává, i možnost v průběhu výslechu respondenta směřovat tak, aby se vrátil k původní myšlence otázky.

¹²³ ŠVARŤÍČEK, R. a ŠEĐOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*, s. 159.

5 Průběh šetření

5.1 Metodika výzkumu

Zkoumaný vzorek cílové skupiny mladých lidí byl záměrně vybrán z rozličných částí českobudějovické diecéze. Dalším kritériem byl i výběr dotazovaných jak z měst, tak i z venkovských oblastí. Dalšími kritérii bylo rovnoměrné zastoupení obou pohlaví, studujících a pracujících, do jak živých farností náleží a pestré věkové zastoupení v rozmezí 18–30 let. Bylo dbáno na to, aby byla podchycena celková pestrost mládeže tak, aby bylo možné z jejich výpovědí zjistit aktuální odpovědi, a tak byl samotný výzkum plnohodnotnou výpovědí současné katolické mládeže v českobudějovické diecézi.

Respondenti byli získáváni kombinací dvou metod. Nejprve byly tzv. „rozhozeny sítě“ a osloveni lidé pracující s mládeží, kteří vytipovali vhodné respondenty podle kritérií výzkumu mezi svými svěřenci a známými ze svého okolí anebo sami přijali nabídku k účasti na výzkumu. Po získání těchto kontaktů byli dotyční osobně nebo telefonicky osloveni a podle metody „sněhové koule“ požádáni o kontakty na další případné respondenty, kteří vyhovovali kritériím výzkumu.

Data byla sbírána vždy autorem práce formou rozhovorů na záznamník vždy v uzavřené místnosti mezi čtyřma očima. Konkrétní prostory byly vybrány vždy operativně podle aktuálního místa (města) setkání s respondentem na farách, centrech mládeže a v soukromých bytech respondentů.

Rozhovory byly v další fázi přepisovány. Byla snaha o co nejvěrnější přepis, ale pokud to bylo nutné v zájmu zachování anonymity respondenta nebo dotyčného faráře či farnosti, byla nahrazena konkrétní jména a názvy jejich obecnými tvary.¹²⁴

5.2 Otázky pokládané respondentům

Byl opuštěn model dotazníku, který směřuje dotazované respondenty k předepsaným odpovědím. Při výzkumu tohoto typu je sice shromážděno vysoké množství konkrétních dat, ty jsou ale mnohdy předem předepsány a dotazování jsou svými odpověďmi doslova vtlačeni do unifikovaných možností. V tomto případě dochází v důsledku předem

¹²⁴ Např. „České Budějovice“ nahrazeno slovem „město“; „Lomec“ nahrazeno obecným slovem „farnost“; „P. Žák“ nahrazeno obecným slovem „farář“.

definovaných odpovědí k předurčeným výstupům dotazníků, které jsou již svým nastavením předurčeny k tendenčnímu zkreslení výsledků.

Již zmiňovaná rozmanitost dotazovaných mladých lidí (kteří se se svým věkem pohybují od počáteční adolescence až po věk blížící se samé hranice ve smyslu mládí) předurčuje sestavení dotazníku majícího menší počet otázek, které však jsou přímo mířeny podle potřeb výzkumu. Jejich zdánlivá jednoduchost byla podmínkou, jelikož vznikla snaha, aby respondenti dokázali plně reflektovat problematiku výzkumu a rozmanitost jejich odpovědí vedla k adekvátním výsledkům.

Otázka číslo 1:

Mohl(a) bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Tato otázka je věnována nahlédnutí do pastorační praxe a celkově života jednotlivých farností. Přes pohled zapojení respondenta do jednotlivých aktivit, popřípadě služeb ve farnosti lze zjistit jeho zpětnou duchovní vazbu, se kterou jsou tyto činnosti spojeny. Přesto, že je jednodušší se zeptat odpovědného duchovního správce na jeho farnost a angažovanosti laiků při jejím chodu, tak skrze jeho odpověď nelze nalézt odpověď na podstatu této otázky, jelikož je neobjektivní. Jedině položení této otázky zainteresovanému výběru mladých farníků má požadovanou ryzí vypovídající hodnotu, která nám umožní vyvodit tolik očekávané závěry tohoto výzkumu. Můžeme i nepřímo zjistit, jakým typem katecheze v minulosti i nyní prochází. „Katecheze je těsně spojena s celým církevním životem.“¹²⁵ Otázky kladené na její podstatu (otázka 1 a 2) jsou tedy záměrně formulovány tak, aby bylo možné sledovat její mnohotvárnost.

Otázka číslo 2:

Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

V návaznosti na první otázku je položen druhý dotaz, který usměrňuje tazatele na konkrétní okruh odpovědí, který se přímo odvíjí z první otázky. Přesto, že se nám může zdát tato postoupnost marginální, tak je důležité, že okruh respondentů je velice široký. Člověk v období dospívání zraje ve svém intelektu a také hledá své místo ve společnosti,

¹²⁵ *Katechismus katolické církve*, s. 16.

vůči které se přirozeně vymezuje. Toto budování osobnosti respondenta je plně, popřípadě částečně, propojeno s farností a církví. Tudiž této pomyslné podotázce prvního bodu dotazníku je věnován samostatný oddíl, který je důležitý.

Tvorba menších skupin, které obsahují mladé křesťany, je obtížnou pastorační disciplínou. Jedna z podstat této činnosti je nahlédnutí do očekávání a potřeb cílové skupiny. Ačkoliv by se nám zdálo, že dnešní mladí jsou v důsledku digitálních technologií více uniformního vnímání nežli v historii, tak jsem přesvědčen, že odpovědi na tuto otázku zcela tento předsudek vyvrátí. Jinak by nebylo možné vysvětlit disproporčnost religiozity v českobudějovické diecézi, která není zas tak ovlivněna kvalitou duchovních správců, ale spíše společenstvími lidí, kteří se v jednotlivých částech diecéze nacházejí. Kulturní a společenské zázemí také nesmírně ovlivňuje mladé věřící ve službě své farnosti. Otázka 1. a 2. vede k hledání vnitřní reflexe společenství, které je pro dotazovaného zcela přirozené. Angažovanost ve farním společenství tedy vnímá jako automatickou věc, která by měla být rozvíjena i v ostatních katolických společenstvích, pokud to umožňuje věkový rozsah farníků.

Vůle se zapojit do společenství mladých může být iniciována různými směry. Pro mnoho lidí je určitá služba tradicí, která se dědí v katolicky tradičně koncipované rodině. Její vykonáváním je utužována nejen víra, ale také spojení s příbuznými, kteří tuto tradici vykonávají již déle. Pro příklad lze uvést účast v chrámovém sboru, ministrování a mnoho jiných služeb. Zapojení se do společenství může být iniciováno i stavem vnitřní víry jedince, který skrze svou pomoc farnosti, nebo sounáležitost ke společenství prožívá intenzivněji svou víru. Popřípadě společenství farníků je pro dospívajícího jedince přirozeně příjemnou formou, kde je možné se podílet na vytváření skupiny lidí, která je nejen věřící, ale také přátelská vůči sobě. I když je první dvojice otázek je položena zcela jednoduše, tak jejich význam je zakódován právě do jejich srozumitelnosti. Jejich krátkost a výstižnost si klade za cíl hledání formy vyjadřování, jež je dotazovaným blízká.

Otázka číslo 3:

Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Je sice pravda, že kázání je jen jednou z ústředních částí mše svaté, ale pro pastorační účely se stává hlavní pomůckou a jsou v něm vysvětlovány nejen jednotlivé úryvky z Písma svatého, ale také učení církve. To je zde v této otázce nepřímě zmíněno,

jelikož výpovědi respondentů, které jsou zaměřeny na ztotožnění se s učením církve, jsou jedním z cílů výzkumu.

Laikův popis kázání může být v mnohých případech popisem jeho vnitřního přátelství se svým duchovním pastýřem. Je ale důležité si povšimnout, zda mladí lidé i dnes dokážou naslouchat kázání, které je tradiční formou vysvětlování Písma svatého a pastýřského směřování věřících ve víře. Zda mladé lidi probouzí ve vnitřním pátrání po víře a podstatě Boží lásky. Zda mladí lidé netouží po biblických hodinách a rozjímání nad učením církve, které by jim nabízelo duchovní růst. Prostě položená otázka mladému člověku je mnohdy jako nemilosrdně odhalené zrcadlo. Mladí lidé, pokud jsou komunikativní a upřímní, tak touží po pravdě a Boží lásce, i když si to mnohdy neuvědomují. Jejich otázky a odpovědi neučesanou formou ukazují to, co nechceme vidět. Snad proto je nesmírně důležité se jich neustále tázat, zda jsou jim dostatečně srozumitelná biblická podobanství, životopisy svatých, katolická tradice, etika, modlitba a mnoho jiných nedílných součástí víry.

Pojem *učení církve* je pro mnohé mladé křesťany zcela nesrozumitelným pojmem, avšak jeho podstatu vnitřně dobře znají. Kdybychom tento termín vyměnili v položené otázce číslo 3 za obsírné vysvětlení, tak se domnívám, že bychom nedocílili přesnějšího pochopení dotazu. Bylo tedy přenecháno na dotazovaných, aby se oni sami vyjádřili, co rozumí pod pojmem učení církve. K případnému doplňujícímu vysvětlení bylo přistoupeno až v případě, že dotazovaný nebyl schopen pojem správně uchopit.

Veškerá podstata nauky a víry je láska.¹²⁶ Sledování zájmu mladých lidí, kteří nalézají křesťanský svět s jeho rozmanitostí, je nesmírně zajímavé. Faktem je skutečností, že mnohotvárnost lidí nám ukáže rozmanitost odpovědí na Boží oslovení a vedení skrze učení církve.

Otázka číslo 4:

Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

¹²⁶ Srov. *Katechismus katolické církve*, s. 20.

Vývoj kritického myšlení je jednou z podstat proměn vnímání svého okolí v období dospívání. Sledování veřejného života, kultury a dávání si nových poznatků do širších souvislostí. Ty mohou být sice mnohdy mylné, nebo na druhou stranu velice překvapivé, ale zásadně ovlivňují každého mladého člověka. Propojení tohoto okruhu vnímání s vírou je nesmírně bytostnou otázkou, která se dotýká mnohdy nejintimnějšího vnímání víry. Při špatném vedení se může stát, že dospívající mladí lidé se v množství přichozích informací zcela ztrácejí, jejich vnímání okolního světa začíná být narušeno chaosem, který se přímo zhmotňuje v jejich pojetí víry. Právě zde je prostor k nalezení zájmů, které jsou mladým lidem blízké. Ty se sice často proměňují, ale jsou jednou z cest, jak jejich mysl oslovit. Sport, kultura, populární hudba, historie... dnes se často zapomíná na geniální myšlenku inspirovanou Pánem¹²⁷ a na hřivny, které od něj každý z nás dostává. Například umění má svůj určitý duchovní rozměr, jelikož je zde rozvíjen přesah, který nevyhází z individuality jednotlivce, jak to vnímá většinová společnost. Dobře vysvětlené pojetí rétoriky, která je jednou z tradičních antických disciplín, lze nalézt v mnoha oblastech lidských zájmů, mezi které patří i politika. Sport s myšlenkou utužování své vůle a chápání kolektivu jako většího celku, kdy je mnohdy lepší postupovat kooperovaně k dosažení týmového úspěchu, také utužuje kladné vlastnosti.

Druhá z dvojic položených otázek je obdobně směřována. Dotazovaný je konfrontován s okolním světem v souvztažnosti se svou vírou. Vnímání církve a jejího učení je pomyslně odděleno od otázky nazírání na postmoderní globální svět. Přesto zde najdeme mnoho podmětů k zamýšlení, které se prolínají, ale mysl mladých lidí je vnímá jako zcela izolované světy. Proto byla poslední dvojice otázek formulována respondentům opět srozumitelně.

5.1.2 Stručné profily dotazovaných respondentů

Pro výzkum bylo vybráno 16 mladých lidí z celé českobudějovické diecéze, kteří jsou aktivními členy farních společenství. To znamená, že se přímo (popřípadě nepřímou) zapojují do života své farnosti. Pro výzkum byl jejich věk zvolen podle uznávané věkové

¹²⁷ Srov. Mt 25,14–30.

škály, kterou je definováno mládí (18–30 let života).¹²⁸ Tato kritéria přirozeně vychází z metodiky výzkumu v souvztažnosti na pokládané otázky.

Respondent č. 1¹²⁹

Pod tímto anonymním označením je respondent ve věku 28 let, který pochází z farnosti mající nad 10 000 obyvatel. Jeho vzdělání je středoškolské s maturitou a v současné době již pracuje. Aktivně se účastní bohoslužeb v pozici ministranta a zároveň pracuje s mládeží ve farnosti. Dříve se účastnil akcí pořádaných pro mládež, a to na diecézní i světové úrovni. Zpětná reflexe dotazovaného na pastorači při setkávání mladých katolíků je ryze pozitivní a vzpomíná na ni rád. Jeho aktivity jsou také zaměřeny na úklid a částečnou údržbu kostela, kam podle své farnosti spadá. Dnes se již jen sporadicky zapojuje jako zpěvák, ale přesto dříve byl členem scholy. Služba u oltáře jej naplňuje.

Respondent č. 2¹³⁰

Tato respondentka stará 25 let, byla vybrána z římskokatolické farnosti nad 10 000 obyvatel. Dnes již pracující středoškolsky vzdělaná žena má svou víru i angažování ve farnosti značně propojené s hudbou. Respondentka se zapojuje do společenských i kulturních aktivit své farnosti. Její účast na těchto událostech je mimo jiné iniciována představou, že je zde možnost nepřímou ukázat víru nevěřícím, kteří se těchto akcí účastní. Také je zapojena do úklidu svého farního kostela. Farní aktivity ji baví a má ráda farní společenství, ve kterých je zapojená.

Respondent č. 3¹³¹

Rozhovor č. 3 byl vytvořen s respondentem, který je starý 26 let. Jeho bydliště je v malé farnosti s nižším osídlením, než je 10 000 obyvatel. Respondent ministruje již od útlého věku až doposud. Ve službě u oltáře vidí smysl i radostnou formu prožití mše svaté. Je účastníkem farního společenství mladých, ale není jeho organizátorem. Další jeho těžiště angažování se ve farnosti je pořádání letních táborů. Ty dříve zaštiťoval z pozice

¹²⁸ Srov. MARTINEK, M. *Ztracená generace?: O duchovním dialogu mezi českou mládeží a katolickou církví*, s. 23.

¹²⁹ Příloha I.

¹³⁰ Příloha II.

¹³¹ Příloha III.

hlavního vedoucího. Dnes již pro svůj věk spíše na mladší kamarády dohlíží a pomáhá jim s organizací tábornických akcí. Mezi kněžími má své životní vzory, které jej inspirují. V pravidelném setkávání se mladých křesťanů vidí veliký význam.

Respondent č. 4¹³²

Rozhovor č. 4 byl veden s respondentkou ve věku 19 let. Původ respondentky je v menší farnosti s méně než 10 000 obyvateli. Je studentkou střední školy se studijním oborem zakončeným maturitní zkouškou. Přes svůj relativně nízký věk je vedoucí společenství mladých lidí ve své farnosti. Zároveň se řadí svým věkem mezi nejstarší členy výzkumu. Se setkáváním má velice pozitivní zkušenosti, a i přes velké množství mimoškolních aktivit společenství nechce opustit. Před časem prošla respondentka školením animátorů na diecézní úrovni. Se svým ročníkem animátorů se stále schází. Respondentka je angažovaná ve farnosti i jako varhanice a skrze tento hudební nástroj vnímá svou spoluúčast na mši z jiného pohledu.

Respondent č. 5¹³³

Respondent ve věku 27 let pochází z farnosti, která má méně než 10 000 obyvatel. Již pracující mladý katolík je aktivním ministrantem. Jeho nejvyšší vzdělání je středoškolské s maturitou. Zapojuje se do úklidu kostela a brigád, které slouží k opravě a údržbě místního kostela. Společenství mladých křesťanů navštěvuje podle svých časových možností. Pro práci s mládeží má sice veliké pochopení, ale protože již pracuje, tak ve volném čase, který by tomuto počínání mohl věnovat, dává přednost odpočinku. Před časem, když byl ještě studentem, upřednostňoval společenství organizovanému kongregací salesiánů, které spočívalo nejen v takzvaných letních táborech.

Respondent č. 6¹³⁴

Dotazovaný 23 let starý respondent pochází z římskokatolické farnosti, která je v osídlení nad 10 000 obyvatel. V současné době je studentem vysoké školy. Ve farním společenství se zapojuje v první řadě skrze modlitbu, ve farnosti se angažuje jako

¹³² Příloha IV.

¹³³ Příloha V.

¹³⁴ Příloha VI.

varhaník. Z výpovědi je zřejmé, že jeho propojení s místním pěveckým sborem je výrazné. Snad i proto vzpomíná na zpěv při mši jako na svou oblíbenou součást liturgie.

Respondent č. 7¹³⁵

Studentka vysoké školy ve věku 23 let pochází z římskokatolické farnosti mající více než 10 000 obyvatel. Její zapojování se do farnosti je omezeno studiem mimo místo bydliště. Přesto se zapojuje do chrámového sboru a ráda jezdí se společenstvím mladých na tábory. Poněvadž dříve nebyl ve farnosti aktivní kněz, tak se rozvíjejí aktivity teprve několik posledních let.

Respondent č. 8¹³⁶

Tento respondent je ženou ve věku 25 let, pocházející z farnosti mající méně než 10 000 obyvatel. Slečna je již pracující a její nejvyšší dosažené vzdělání je střední zakončené maturitou. Usedlost její farnosti zapříčinilo, že veškeré služby jsou již tradičně rozděleny stále stejným lidem, tudíž dotazovaná dochází do vedlejší farnosti, kde je více spokojená. Je pro ni frustrující, že se nemůže zapojovat, a tak je pasivní, přestože by o změnu stála.

Respondent č. 9¹³⁷

Dotazovaná mladá žena ve věku 28 let, která pochází z farnosti s menším počtem obyvatel, než je 10 000 lidí. Slečna je ještě stále studentkou vysoké školy. Ve farnosti se zapojuje, jako varhanice. K této službě farnosti se dostala přes Arcibiskupství pražské, které pořádalo kurz pro varhaníky. Také se zapojila do animátorského kurzu hnutí Fokoláre. Dříve byla ve farnosti lektorkou. Její idea je slučovat lidi a evangelizovat hudbou. Místní a přespolní se snaží propojovat koncerty duchovní hudby ve své farnosti, čímž se snaží oživit málo navštěvovanou farnost.

Respondent č. 10¹³⁸

Zde sledujeme mladého muže ve věku 21 let, který pochází z farnosti s menším počtem obyvatel, než je 10 000 lidí. Mladý muž je studentem na vysoké škole. Do dění

¹³⁵ Příloha VII.

¹³⁶ Příloha VIII.

¹³⁷ Příloha IX.

¹³⁸ Příloha X.

ve farnosti se zapojuje v pozici ministranta, dále pomáhal jako dobrovolník na farních brigádách. Jeho pohled na osobní víru je momentálně zaměřen na Písmo svaté, které jej velice zajímá.

Respondent č. 11¹³⁹

Výslech 11 byl pořízen s mužem ve věku 22 let, který pochází z farnosti s větším počtem obyvatel, než je 10 000 lidí. Mladý muž je již pracující a jeho nejvyšší dosažené vzdělání je střední zakončené maturitou. Mladík je velice aktivní ve své farnosti. Nejenže ministruje, ale také dříve organizoval společenství mladých katolíků a společenství ministrantů. V rámci těchto společenství pořádal pravidelné schůzky, a také tábory a výlety. Velice pozitivně vidí účel společenství i myšlenku, že každá generace zaučuje další, která ji postupně nahradí.

Respondent č. 12¹⁴⁰

Mladá žena ve věku 25 let, pocházející z farnosti mající více než 10 000 obyvatel, která stále studuje vysokou školu. Žena je studentkou na vysoké škole. Již řadu let se nezapojuje do fungování své farnosti, jelikož od středoškolských let bydlí v domově mládeže, poněvadž její střední a následně vysoká škola se nenacházejí blízko trvalého bydliště. Ráda se zapojí do mše svaté a podle časových možností pomáhá na dálku své farnosti. Reflektuje důležitost společenství mladých a zároveň kritizuje, že u nich ve farnosti nebyla vpuštěna do stávajícího společenství pro svůj nízký věk.

Respondent č. 13¹⁴¹

Zde se setkáváme s mladým mužem ve věku 23 let, který pochází z malé farnosti, která má pod 10 000 obyvatel. Dotazovaný je studentem vysoké školy. Velice zapojovaný mladík se účastní mše jako ministrant, dále zpívá ve schole a zapojuje se i jako hudebník. Účastní se pravidelného společenství ministrantů, kde jsou organizováni z více farností. Jsou zde organizováni podle podobných zásad, jako tomu je u skautu. Jezdí na společné tábory, jsou vyučováni v katechizmu a ministrantské službě.

¹³⁹ Příloha XI.

¹⁴⁰ Příloha XII.

¹⁴¹ Příloha XIII.

Respondent č. 14¹⁴²

Slečna ve věku 21 let, která pochází z farnosti mající více než 10 000 obyvatel. Setkáváme se zde se studentkou vysoké školy. Ta sama přiznává, že se již ve farnosti příliš nezapojuje, jelikož pro svá studia, za kterými musí dojíždět, již má méně volného času. Zapojovala se krátce ve farnosti svého bývalého partnera, kde ale fungovalo pouze společenství mladých maminek. Dříve se zapojovala do tříkrálové sbírky i se sourozenci a dále brigádně pracovala jako průvodkyně v klášteře. Její pohled na tuto službu je celkově pozitivní, vidí smysl v otevírání kostelů veřejnosti a diskusi s návštěvníky o postojích a důležitosti církve. Respondentka nadšeně hovoří o společenstvích mladých, do kterého se zapojila ve farnosti svého současného partnera.

Respondent č. 15¹⁴³

Mladý muž ve věku 22 let žije ve farnosti s menším počtem obyvatel, než je pomyslná hranice 10 000 obyvatel. Dotazovaný je stále studentem vysoké školy, již šestnáct let zapojuje ve své farnosti jako ministrant. Ve farnosti je hodně ministrantů rozličného věku, tak je zde možnost vytvářet funkční společenství a vzájemně si předávat zkušenosti s ministrantskou službou. Farnost má také společenství mladých katolíků s osmiletou tradicí, kam respondent také patří. Hodnotu společenství vidí ve společném sdílení zkušeností.

Respondent č. 16¹⁴⁴

Zde se setkáváme s dívkou ve stáří 21 let, žijící ve farnosti, která má více než 10 000 obyvatel. Jedná se o studentku vysoké školy. Ve farnosti se zapojuje lektorskou službou při mši a dále pracuje s katolickou mládeží. Zde se realizuje v pozici organizátora. Kladně hodnotí zejména tábory, kde se intenzivně věnuje práci s mládeží. Její pohledem na práci s mládeží by se dal shrnout slovy: naplnění a seberealizace. Do skupin mládeže někdy zapojuje i děti nevěřící, které jsou tak konfrontovány s katolickou vírou. Respondentka v této činnosti vidí svůj evangelizační přínos.

¹⁴² Příloha XIV.

¹⁴³ Příloha XV.

¹⁴⁴ Příloha XVI.

6 Výsledky šetření

Soustava kódů

Vyhodnocování výsledků vzniklých ve fázi terénního výzkumu bylo natolik složité, že si vynutilo vytvoření soustavy kódů, která obsahuje víceúrovňovou strukturu členění. Za základ analýzy bylo zvoleno schéma osoby respondenta, skrze kterého je nahlíženo na ostatní zkoumané aspekty výzkumu.

Stručný přehled struktury zkoumané části:

Osoba respondenta	Víra			
	Zkušenosti s církví	Špatné		
		Dobré		
	Názory a úvahy	Farnost		
		Společenství		
		Hodnoty		
		Sexualita/rodina	Homosexualita	
			Církev o lásce	
			Potraty	
			Hodnocení pedofilie	
			Hodnocení genderové teorie	
		Sex před svatbou		
		Učení církve		
	Kázání			
	Klér			

Východisko členění na jednotlivé kapitoly je postaveno na principu souvztažnosti témat, která společně korespondují. Kritériem bylo hledání odpovědí na nové pohledy na pastorační a hledání potřeb mladých respondentů, které jim napomáhají uchopit sakrální svět v návaznosti na svou spiritualitu. Problematický, teprve získávaný kritický pohled na přijaté informace, je odlišně rozvinut, a tudíž i jednotlivé kódy nacházejí rozdílné podklady pro ucelený pohled na otázku římskokatolické církve v postmoderním světě.

Osoba respondenta je zde členěna do trojice skupin víra, zkušenosti s církví a názory a úvahy. Zatímco víra zůstává jako dále nečleněná skupina, následující dvojice je dále rozebírána podle dalších aspektů. Podkapitola zkušenosti s církví je adekvátně nahlížena z dvojice protilehlých úhlů, které jsou zároveň podkapitolami nižší úrovně špatná a dobrá zkušenost s církví. Podkapitola názory a úvahy je pro svou názorovou otevřenost velkým zdrojem informací, které jsou shrnuty v podkapitolách nižších úrovní: farnost, společenství, hodnoty, sexualita/rodina, učení církve, kázání a klér. Přirozeně kontroverznímu tématu sexualita/rodina je zde věnováno velké množství prostoru tak, že se zde setkáme s následným členěním na další dílčí aspekty: homosexualita, církve o lásce, potraty, hodnocení pedofilie, hodnocení genderové teorie a sex před svatbou.

Tato kapitola je hlavní statí celé práce. Vyhodnocení kódu vysvětluje úryvky textů v celkovém kontextu tak, že je hledána jednotící myšlenka, nebo souvislosti. Ty jsou zde objasňovány, nebo dávány do souvztažnosti s cílem celého výzkumu.

6.1 Víra

K otázce víry v kódu číslo 1 byla přiřazena trojice respondentů 5, 9, a 12. Dle kódů byly vyhodnoceny konkrétní odpovědi v textu.

První zmínka respondenta 5¹⁴⁵.

Tazatel: Dalo by se říct, že jsi postupně dorůstal, chápal a přijímal víru za vlastní?

Respondent 5: Postupně s věkem jsem o tom začal přemýšlet. Jezdil jsem třeba na Enter. Takže snažil jsem se to nějak prohloubit. Akorát já jsem takový případ, že mně se to asi nestalo, pořádně ještě. Ještě jsem asi úplně nenašel ten pravý smysl v té víře.

Respondent 5 chápe svou víru kriticky. Je zde patrný postoj, který reflektuje letní diecézní tábor Enter, kde se vytváří společenství mladých katolíků takřka obdobného

¹⁴⁵ Příloha V.

věku. Představa respondenta o hledání vlastní víry ukazuje jeho citlivost vůči otázkám jeho vztahu k Bohu, jeho potřebu nalézt hlubší prožitek, který by jej ve víře více identifikoval.

Druhá zmínka téhož respondenta.

Tazatel: Takže jsi na cestě.

Respondent 5: Jsem rád za určité morální hodnoty, myslím si, že to je důležité, ale abych našel Boha, to říct nemůžu. To se mi fakt nestalo. To zatím asi ne. Teď v současné době já o tom furt sám přemýšlím. Věřím v Boha, ale málokdy se mi stane, že je něco od Boha.

Při druhé reflexi respondenta 5 je patrné, že pro cestu svého hledání považuje jako kritickou fází otázku vnitřní morálky. Zároveň je zde reflektováno niterní zklamání z toho, že jeho představy o pomyslné Boží přízni nejsou zcela tak naplněny, jak si představoval. Dvojice úryvků výpovědí respondenta sice ukazují hledající víru mladého člověka, ale také jeho potřebu nacházení společenství mladých, podobně hledajících lidí, kteří by byli jeho partnery na cestě duchovního růstu. Je zde přímo i řečeno, že kladně vzpomíná na letní tábor, který je svou podstatou takto zaměřený.

U respondentky číslo 9¹⁴⁶ byla nalezena dvojice výňatků výpovědí, které byly vyhodnoceny, jako souvztažné k otázce víry.

Respondentka 9: Když si poslechnu duchovní hudbu, tak to je pro mě velký zdroj modlitby, například Bachova hudba. Ta oslovuje moje emoce. Taky je to pro mě taková relaxace. Duch svatý snad z toho na mě proudí? To mě občerstvuje. Pro mě i hudba je takové kázání.

Otevření otázky klasické hudby je nesmírně důležité. Respondent vnímá svou lásku k Bohu skrze vážnou hudbu, která je svou podstatou jinou reflexí duchovního zážitku. Sofistikované texty duchovně založených autorů měly již soudobé věřící podněcovat k hlubokému duchovnímu zážitku, který byl navíc umocněn strhující hudbou. Ta si brala za svůj cíl světově univerzálním jazykem podpořit tehdejší latinské texty, nebo jen instrumentálně podpořit významné církevní svátky a události. Je úžasné, že i část soudobé

¹⁴⁶ Příloha IX.

mladé generace dokáže naslouchat duchovní hudbě našich předků a čerpat z ní inspiraci pro svůj duchovní život.

Druhá část výpovědi respondentky č. 9.

Respondentka 9: Mně je třeba hodně blízká jezuitská spiritualita, která je hodně obrácená k tomuto světu, tak to si myslím, že souvisí hodně.

Respondentka se zde obrací na stále živou tradici jezuitského řádu, která spočívá v jeho spiritualitě a duchovním cvičení sv. Ignáce z Loyoly.¹⁴⁷ Dle mého názoru je zde také reflektována tradice vysoce vzdělaných řeholních kněží, kteří často byli pro svou píli geniální ve vědeckých oborech a skrze ně ukazovali v misijních oblastech světa Božský přesah. Samozřejmým cílem zájmu jezuitského řádu byla klasická duchovní hudba, matematika, astronomie i botanika. Respondentův zájem o tento řád v propojení s hudbou zřetelně ukazuje podstatu hledání víry skrze tradiční postupy. Ty se ale nevylučují s možností setkávání se společenstvím mladých lidí.

Část výpovědi respondentky číslo 12¹⁴⁸ se nepřímo odkazuje na výpovědi respondentů číslo 5 i 9.

Respondentka 12: Moje osobní motivace je život ze společenství. Mně to přijde hrozně důležité pro to, aby člověk od té víry neodpadal. Jednou za týden si dojít na mši mi přijde málo.

Je zde řečeno, že společenství mladých a motivace jsou osobně důležité pro rozvoj víry. Tyto skutečnosti nám ukazují na důležitost společenství mladých ve farnostech pro osobní rozvoj víry. Zároveň je pozitivní, že víra není pojímána jako mrtvá tradice, která byla předána předchozí generací. Naopak, že vzhled do víry znamená více než periodu nedělního navštívení kostela kvůli mši svaté. Čerpání inspirace u obdobně starých mladých lidí je stále živou částí společenství. Dokonce jak zmiňuje respondent číslo 9, inspiraci k duchovnímu životu lze najít i v historicky tradičním směru. To přesto, že současný svět se od tradic a historie spíše odvrací.

¹⁴⁷ JIRÁSKO, L. *Církevní řády a kongregace v zemích českých*, s. 77.

¹⁴⁸ Příloha XII.

6.2 Zkušenosti s církví

Pochopení církve a teologie je nesmírně obtížné pro nemalou skupinu lidí, i přes skutečnost, že jsou to věřící lidé.

Respondentka 8¹⁴⁹: Jsou lidé, kteří ti to dokážou vysvětlit a říct ti, to je tak, a tak a vysvětlí ti to takovým způsobem, že i když nemáš teologické vzdělání, tak to pochopíš. Takže si myslím, že je to hodně o tom člověku, se kterým se o tom bavíš. Myslím si, že nemám dostatečné informace, ale že je to o člověku, který ti to vysvětluje.

Nalezení přímého textového odkazu respondenta na vystižení podstaty víry ukazuje, že je důležitá tvorba společenství na různých úrovních. Zde probíraná témata musí reflektovat rétoriku moderní doby, ale tímto způsobem přibližovat mladým lidem podstatu katolické víry.

6.2.1 Špatné zkušenosti s církví

Sedm respondentů ve svých výpovědích reflektovalo svou negativní zkušenost s církví v souvztažnosti se svojí osobou. Slečna, která byla označena jako respondent číslo 4¹⁵⁰, v trojici výňatků svých výpovědí spíše naznačuje hlavní problémy nefunkčního společenství.

Respondentka 4: ...ale předtím jsem všechno zajišťovala já. Včetně jídla, programu, modlitby. Bylo to postavené na mně. To člověk ale nemůže úplně vydržet, když je na to sám. A neměla jsem oporu ve faráři, který má hrozně moc aktivit.

Respondentka 4: Jim to vlastně schází, ale nic pro to nedělají. Nemám už tolik potřebu být s těmito lidmi, protože jsou mladší, a ještě mě to stojí dost úsilí a času.

Nefunkčnost zdejšího společenství mladých má svou příčinu v nedostatku času místního duchovního správce, který tak nedokáže efektivně podpořit již fungující skupinu. Protože základ skupiny není postaven jen na osobě klerika, ale i na samotném společenství, tak tato aktivita zůstávala samostatnou bez vzdáleného vedení, až zanikla. Frustrace vedoucího člena společenství vedla k vyhledání si jiné aktivity, která toto místo nahradila.

Tazatel: A cítíš nějakou podporu na diecézní úrovni pro varhaníky?

¹⁴⁹ Příloha VIII.

¹⁵⁰ Příloha IV.

Respondent 4: Nevím, asi ne... l

Další službou respondenta číslo 4 je hraní na varhany. Tato mnohdy nedílná část slavení liturgie je pro mnohé varhaníky nedílným projevem vlastní služby při mši. Opomenutí jejich služby a neprojevení jim vděku za jejich službu mnohdy vede k nevyřčené frustraci, které je možné předejít jejich podporou na diecézní úrovni. Tím by mohlo dojít k vytvoření ke společenství mladých varhaníků.

Respondent 11: Spíš, jak by křesťan měl opravdu žít v dnešní době. To mi přijde dobrý pro mladý, ale i pro ty starší, kteří jsou zakomplexovaní.

Respondent 11: Stejně tak církve se zabývá věcmi, které jdou mimo lidi.

Pohled respondenta číslo 11¹⁵¹ na fungování farního společenství je reflexí lokální církve, a nikoliv celkové nálady v diecézi. Pokud dochází k rozvrstvení farního společenství na skupiny, které reflektují příslušnost k dané generaci, tak dochází k vzájemnému nepochopení. To se projevuje přirozeně v absenci zkušeností u mládeže a s pocitem pokořování všeho starého u mládeže. Tyto tradiční postoje lze pojit vírou a výměnou zkušeností se spiritualitou a vzájemnou pomocí.

Respondent 11: Máme mladé kněze, takže tam vidím problém, jak oslovit starší lidi. Ti si jedou růženec (ted' to zlehčuju), v tom vidí tu pravou víru. Ale nežijou doopravdy tu víru, jak by měli.

V tomto úryvku se skrývá pohled respondenta číslo 11 na starší generaci. Mnoho z příslušníků starší generace má své kladné zkušenosti s modlitbou růžence na dobrý úmysl, a přestože se může zdát stereotypní modlitbou, v jejich životě má důležité místo. Jak je napsáno u výše zmiňovaných úryvků z výslechů respondenta číslo 11, tak je patrné že si neuvědomuje, jak je důležité se ve svém životě inspirovat předchozími generacemi.

Respondent 11: Naposledy jsme řešili, jak je to vůbec s dětma. Proč umírají malý děti. Takový věci, který se těžko vysvětlujou. Ani církve na ně nemá pořádnou odpověď. Nebo nesetkal jsem se s tím.

Tazatel: Myslíš si, že to jsou konkrétní kněží, kteří mají takový postoj, nebo že se to vyskytne občas u každého kněze?

¹⁵¹ Příloha XI.

Respondentka 12: Spíš to jsou konkrétní kněží. I mně to přijde takhle mezi starší generací. Oni jsou vychovávaný, tak a teď nevybočuj. Nechci zpochybňovat mantinely církve, co se morálky týče. Já bych si o tom ráda povídala.

Na disfunkční rozdíly narušující kompaktnost farního společenství upozorňuje i respondent 11. U této výpovědi opět nacházíme mezigenerační nepochopení. Starší generace nechce o již zažitě tradici rozvinout diskuzi a mladí křesťané v takovém to postoji vidí své odmítnutí. Úloha duchovního, který by měl přirozeně tuto situaci využít k pastoračním účelům, tu není ani zmíněna. Mezigenerační nepochopení je našim výzkumu častým jevem.

Respondentka 14¹⁵²: I já sama v církvi vidím nějaké mezery nebo něco, co se mi nelíbí. Takže jsem třeba i souhlasila s nějakým tím názorem, ale když jsem byla v roli průvodkyně, tak jsem se musela zastat církve.

Respondent 16¹⁵³: ...by církev měla svá stanoviska daleko více vysvětlovat, uvádět důvody, proč je stanovisko církve zrovna takové, komunikovat více s věřícími. Zároveň je potřeba větší míra tolerance a vedení dialogu s lidmi, kteří mají na věc jiný názor.

6.2.2 Dobré zkušenosti s církví

Ryze pozitivní zkušenosti s církví mělo sedm respondentů. Pohledem do jejich takzvaných kódů nalezneme více vzájemně provázaných paralel. Zajímavým okruhem je reflexe společenství mladých.

Respondentka 4: Já jsem pak byla na prvním mládežnickém táboru, kdy se mi převrátil můj duchovní život. (...) Respondentka 4: Na kurzu animátorů nám vysvětlovali zásady společenství, které já nedodržuju, protože je to časově moc náročné, nerealizovatelné, kdyby to bylo jen na mně.

Dvojice úryvků devatenáctileté slečny ukazují na celkovou změnu pohledu na organizování společenství mladých. První úryvek dává poznat, že se respondentovi zde stal silný duchovní zážitek, který by mimo společenství nebyl možný. Zajímavá navazující reflexe je, že pohled tohoto mladého člověka je na společenství pozitivní,

¹⁵² Příloha XIV.

¹⁵³ Příloha XVI.

přestože odmítá tomuto principu duchovního růstu věnovat více času. Tento protimluv není již v dalších kódech nikterak nalezen.

Respondent 6¹⁵⁴: Změna nastala při jedné víkendové diecézní akci pro mladé, kde jsem mohl zakusit intenzivní spojení s Bohem, což se poté přeneslo i do prožívání mší, začalo mě oslovovat i kázání. Respondent 13¹⁵⁵: Dlouhodobě jezdím na tábory pro křesťanskou mládež, které jsou i exerciciemi. Díky nim i duchovně čerpám i ze společenství.

Dvojice následných kódů taktéž reflektují svou duchovní zkušenost, která vychází z dobře vedeného společenství mladých lidí. První z dvojice konkrétně navazuje na zjištění prohlubujícího se duchovního zážitku, který má z navštěvování mše svaté. Tento prožitek je pro něj spojený s pozitivním duchovním vedením navštíveného společenství. Druhý kód respondenta 13 ukazuje na objevení silného zážitku, který nachází ve společenství v podobě duchovní obnovy.

Následující okruh kódů je věnován komunikaci mezi katolickou mládeží a kněžími o otázkách víry.

Tazatel: Dostalo se ti potom nějaké uspokojivé odpovědi?

Respondentka 12: Jo, já jsem se o tom bavila s dalším knězem, se kterým mám dobrý vztah. Dostalo se mi uspokojivé odpovědi. Myslím si, že to je běžná praxe, že se o něčem nediskutuje.

Respondentka 8: Já mám asi dva takové lidi, kteří mi to dokážou vysvětlit tak, že to pochopím. A myslím si, že momentálně mi to asi stačí.

Dvojice kódů ukazuje na kladnou odezvu, pokud fungující společenství mladých lidí dokáže vzájemně anebo pod vedením komunikovat o problémech mladých lidí v návaznostech na víru. Čerstvě dospělí lidé hledají mnoho odpovědí pro své palčivé problémy. Učení církve dokáže na mnohé z nich dát adekvátní odpověď a zároveň je vést ve velice formovatelném období jejich života. Podávání odpovědí a věčné vysvětlování mnohdy opakujících se problémů je sice únavné pro duchovního, který s mládeží pracuje,

¹⁵⁴ Příloha VI.

¹⁵⁵ Příloha XIII.

na druhou stranu zde máme ve výše uvedených kódech důkaz, že trpělivá práce s mládeží má nesmírnou cenu.

Na téma poznávání víry skrze odpovědi navazuje kód respondentky 7.

Respondentka 7: Jsem ráda, že církev nabízí různé aktivity a různá místa, kde mohou mladí rozebírat témata, která jsou pro ně zajímavá.

Pohled na společenství a prostředí v rámci kterého se odehrává, je pouze jediný. Avšak reflektuje potřebu přijít k mladým katolíkům blíže. Na tuto skutečnost by bylo možné volně navázat dalším úryvkem, nyní z výpovědi respondenta 3¹⁵⁶.

Respondent 3: Co se týče toho objektu, tak to spadá pod naše spolupracovníky a my jsme si to teď pronajali za symbolickou cenu a my teď můžeme shánět granty. Oni nám dali tu důvěru. My jsme tam byli rok ve zkušební době a oni, že to funguje, nějaké peníze se vydělaly. Sice nás neznají, ale svěřili nám to.

Zde je patrný okamžik důvěry, kdy duchovní správce pomohl společenství mladých, aby si vytvořili nejen skupinu, ale také útočiště v podobě nemovitosti. Vzniklé seskupení mládeže tak k sobě získává mnohem větší sounáležitost.

Pouze jediný kód reflektoval jiný pozitivní náhled na církev a otočil svou pozornost k rodině.

Respondent 6: Myslím si, že církev opravdu chrání rodiny a žádná jiná instituce se o to tolik nezasazuje. I papež František často mluví o zachování rodiny.

Skutečnost, že jediný kód reflektuje citlivou otázku rodiny v souvztažnosti s církví, ukazuje jen skutečnost, že čtveřice pokládaných otázek v dotazníku výzkumu nebyla tímto směrem namířena. Přesto je zde patrné, že pokrokový papež František je zastáncem základní hodnoty společnosti, jakou je rodina.

6.3 Názory a úvahy

6.3.1 Farnost

Průzkumem pouhých čtyř kódů v pohledu osoby a jejího pohledu na farnost, nalezneme poměrně zajímavé postřehy v odpovědi.

¹⁵⁶ Příloha III.

Respondentka 8: Kdyby se to povedlo, tak bych chtěla dát šanci mladým, a nejen těm starousedlíkům.

Pohled na farnost, kde je nedostatečný prostor věnovaný mladým katolíkům může vypadat negativně, ale na druhou stranu to může ukazovat jen na nedostatečnou komunikaci mezi jednotlivými generacemi katolíků.

Další kód tento mezigenerační střet mezi farníky přímo ukazuje.

Respondentka 8: Myslím si, že by bylo potřeba, aby byla dána možnost ostatním se zapojit. Málokdo je asi tak průbojný, že sám řekne, já bych chtěla číst, chtěla bych se naučit hrát.

Přestože je zde vyzdvížena služba lektora, tak je z dalšího kódu zcela zřetelný okamžik potřeby zapojení se při provozu farnosti, popřípadě při službě druhým. Tím je zde nejspíše myšlena služba při oltáři.

Respondentka 8: Motivovalo by mě určitě to, že můžeš něco dělat pro druhé, pro lidi, pro ten kostel. Že bych nebyla jen taková pasivní, co přihlíží, ale mohla bych do toho víc mluvit, vyjádřit svůj názor, s čím třeba nesouhlasím, co bych udělala jinak. Kdybych mohla být víc aktivní, tak bych mohla něco vnést do té farnosti, nějakou změnu.

Potřeba zapojení se ve farním společenství je patrný i u respondentky 2¹⁵⁷.

Respondentka 2: Co se týče úklidu ve farnosti, když mám čas, ráda přijdu a pomůžu, ať už na faře nebo v kostele při chystání vánoční výzdoby. Bylo by dobré, kdyby tam chodilo víc mladých lidí.

Celková potřeba dialogu mezi generacemi a zapojení většího počtu lidí v živých a věřícími lidmi navštěvovaných farnostech je zřejmě klíčové. Kódy této podkapitoly také poukazují na skutečnost, že se jedná pouze o zkušenost dvou respondentů z celkového počtu 16. Tudiž výsledky, ke kterým zde docházíme, nám ukazují na nutnost komunikace, která když je zanedbávaná, tak zjevně u mladých lidí vede k hluboké frustraci a pocitu opominutí.

¹⁵⁷ Příloha II.

6.3.2 Společenství

Tato podkapitola je postavena na kódech trojice respondentů, kteří ve svých výpovědích rozebírají pohled na společenství skrze svou osobu.

Respondent 1¹⁵⁸: Práce s mládeží. Myslím si, že pro mladé katolíky je velmi důležité, aby se spolu setkávali.

Výsledkem dobré práce s mládeží je přijetí takovéto činnosti do výpovědi mladých katolíků. Tato zkušenost je nepřímou pozitivně podpořena respondentkou 4.

Respondentka 4: U spolča je důležitá pravidelnost.

Zde je lehce negativní, ale i dlouho trvající pozitivní zkušenost se společenstvím mladých, která se projevuje v tomto jednoduchém výroku.

Respondentka 2: Je potřeba, aby se vždy určilo, kdo si na dané setkání něco připraví, kdo bude moci přijít, kdo za to ponese odpovědnost. Zkrátka zlepšit organizaci. Také by to nemělo vše záviset jen na jednom nebo dvou lidech.

Definování zkušenosti, která byla přínosnou ve smyslu rozvoje dotazovaného. Však časová zátěž, která byla zároveň přenášena na jednotlivé členy, ukázala respondentovi, že se jedná mnohdy o náročnou službu společenství, která si mnohdy vyžaduje důkladnou přípravu.

6.3.3 Hodnoty

Podklady pro kódy čerpáme z výpovědí šesti respondentů, kteří hovoří o svém názoru na hodnoty. Zajímavé jsou jednotlivé názory dospívajících lidí v souvztažnosti na jejich skutečné postoje.

Respondentka 4: Pak jsem taky vegetariánka, už asi čtyři roky. Nesouhlasím se zbytečným zabíjením zvířat.

Respondentka 4: Když si vezmu, tak ženy v kláštorech taky někdy nejedly maso, tak s tím snad Bůh nebude mít žádný problém.

¹⁵⁸ Příloha I.

Respondentka 4: Sice Bůh dal Adamovi zvířata, ale já říkám, že je nechci, tak to se může trochu přičít.

Dnes je problematika vegetariánství celkem rozšířeným životním postojem. Přesto absence konzumace masa může být mnohdy indikátorem hrubé zkušenosti. Dotazovaná slečna odmítá jíst maso, jako vzdor vůči plýtvání a nehumánnímu násilí, kterého se velké společnosti dopouštějí na zvířatech. Svůj niterní postoj silně emotivně ve své výpovědi obhajuje. Zajímavé je, že oporu pro svůj názor hledá u řeholních společenství, která nejedí maso, nebo jen v omezené míře. Avšak zde je to výraz chudoby a přístupu k řeholnímu životu. Opření se o Starý zákon v oblasti, kde Hospodin dává Adamovi k dispozici všechno zvířectvo je zajímavou paralelou ke svému názoru. Představení vzdoru kvůli zachování niterních hodnot a tím si upírat část stravy je palčivou myšlenkou této dospívající ženy.

Respondent 3: Já jsem konzervativní, ať už je to z výchovy nebo z prostředí, kde se nacházím.

Takovýto jednoduchý výrok zcela vystihuje postoj mladého muže vůči měnící se společnosti.

Zajímavým postojem je únava z české politiky, která se nachází zároveň u dvojice kódů.

Respondentka 14: Spousta lidí si to neuvědomuje. Sice tu máme „svobodu“, ale není to tak. Je to všechno udělaný tak, aby si toho většina lidí nevšimla.

Respondentka 7: Myslím, že hodnoty jako jsou spravedlnost nebo láska bližnímu u nás vlastně neexistují. Velice se stydím za předsedu vlády a za pana prezidenta.

Respondent 15¹⁵⁹: Celkově hodnotím situaci tak, že pomalu sklouzáváme do další totality, která ale zatím není příliš viditelná. Svoboda vymizela. Jsou lidé a strany, které si myslí, že mohou ostatním všechno diktovat. Byl bych rád, kdyby proto byla církev silnější.

V očích mladých katolíků je pohled na stávající politickou scénu silně kritický. Je pravda, že tyto pocity jsou často přejímány z okolí, mnohdy i z rodiny. Postrádání hodnot

¹⁵⁹ Příloha XV.

ve společnosti je v kódu respondentky 7 značné, ale jeho pesimistický pohled na nespravedlnost světa se často neobjevuje ve výpovědi ostatních oslovených mladých katolíků. Lze tedy předpokládat, že se jedná o osamocený názor. Ale za souhrnnou myšlenku pohledu mladých katolíků na politiku by platilo tvrzení, že v jejich očích postrádá morálku.

Posledním ze zajímavých kódů této podskupiny je výpověď respondenta 5.

Respondent 5: Většinou v praxi mi připadá, že ta láska nevydrží.

Je překvapující, jak osobní postoj k lásce ovlivňuje pohled mladého člověka na lásku, jako na absolutní téma.

6.3.4 Sexualita

Přirozeností pro mladého člověka je nahlížet na sexualitu jako na důležité téma svého života. Proto je zde této mnohdy až přehnaně frekventované otázce věnován prostor, který dále izolovaně přistupuje ke kódům o homosexualitě, církev o lásce, potraty, hodnocení pedofilie, hodnocení genderové teorie a sex před svatbou. Množství výsledků si vynutilo pojednání, které odpovídá soustavě podkapitol.

6.3.4.1 Homosexualita

K otázce homosexuality se vyjadřují čtyři respondenti v osmi kódech. O široce zastoupeném tématu soužití jedinců stejného pohlaví v partnerském vztahu je možné nalézt dvojí přístup pohledu mladého člověka. Je řada respondentů, kteří jsou pasivními, popřípadě souhlasně naladěnými. Druhá skupina odmítajících respondentů se zastává v určité míře učení církve.

Respondentka 4: Chtěla bych načít homosexualitu. To je takové hodně diskutované téma. Já jsem v tomhle docela plavala a pořád plavu, takže jsem si na to vytvořila svůj osobní názor, než že bych přijímala názor církve. Mně homosexualita nevadí, protože jsem se setkala s homosexuály a mně je to jedno.

Při pohledu na tento lehce lhostejný náhled na homosexualitu je zřetelný postoj nevyhraněného souhlasu. Sice se zde setkáváme s pasivním souhlasem s homosexualitou, ale v případě následujícího úryvku nalezneme už přímý souhlas a na rozdíl od předchozího kódu i vyšší zkušenost s touto komunitou.

Respondentka 2: Co se týče otázky homosexuality, mám nevěřící homosexuálně orientované kamarády, se kterými se o víře téměř nebavím. Chybí mi argumentace k tomuto tématu a nejsem si příliš jistá postojem církve. Společnost podle mě vnímá církev tak, jako by církev homosexuály odsuzovala, takto to vidí i homosexuálové co já znám. Vidím problém v komunikaci o učení církve.

Postavení problému na úroveň absence komunikace ze strany církve je zajímavou tezí. Ukazuje jednoznačný postoj ukazovat a vysvětlovat význam pojmu rodina a láska. Myšlenka hledání pomyslné spravedlnosti pro takoveto páry, která by se uskutečnila skrze dialog, přináší otázku: Je doopravdy pocit křivdy spojen pouze s neznalostí učení církve?

Respondentka 4: Když si vezmu kluka, který v patnácti zjistí, že se mu úplně nelíbí holky a je křesťan, tak aby nešel proti církvi a žít sexuálně s jiným mužem, tak může být třeba kněz. Heterosexuál má hodně možností, kam se vrhnout a homosexuál to má hrozně omezený. Já si myslím, že to není správný. Ti homosexuálové za to prostě nemůžou. Oni si to nevybrali. Oni to tak mají nastavené, není to jejich rozhodnutí.

Zde se setkáváme se zajímavě soucitným postojem mladé dívky. Ta sice nechápe pravé kněžské a řeholní poslání, a tak se nepřímou opírá o choulostivé téma homosexuality lidí, kteří se rozhodli žít v celibátu. Její postoj však neříká nic jiného, než, že s touto skupinou soucítí.

Následný výrok této slečny však ukazuje její nepochopení úkolu otce a matky ve fungující rodině.

Respondentka 4: To je vidět u těch Dvou tátů. Je to lepší, než když vyrůstají v dětském domově. Vidí, jak funguje rodina. Jak mají ty děti vědět, jak funguje rodina, když v ní nevyrostali. Nevidím důvod, proč jim tuhle možnost odpírat, když ty lidi k tomu tíhnou, chtěli by mít dítě. Ne že společnost žádá, aby měli dítě, ale že oni chtějí.

Absence jednoho z dvojice rodičů, popřípadě odmítnutí, nechává na mnohých dětech hluboké duševní rány, které nejsou patrné v krátkodobém měřítku. Absence mužského, popřípadě ženského vzoru v rodině se může negativně projevit na duševním vývoji dítěte.

Posledním kódem této ženy na toto téma vychází z předchozí dvojice úryvků.

Respondentka 4: Myslím omezení hlavně v církvi. Že není podporováno to manželství, nemůžou zplodit dítě, ale muž nebo žena můžou milovat stejné pohlaví úplně

stejně jako hetero. Ta láska je úplně čistá. A... co vlastně věřící homosexuálové můžou? Můžou uzavřít registrované partnerství, ale farnost se na ně bude dívat stejně skrz prsty, že spolu třeba sexuálně žijí. To je velké haló.

Druhá strana pochopení homosexuality, jako kontroverzního tématu dospívajícího člověka je poslední trojice úryvků z výpovědí od dvojice oslovených lidí.

Respondent 6: Myslím si, že je na místě zvažovat, v případě adopcí dětí homosexuálními páry, také to, zda je to dobré pro to adoptované dítě. Myslím si, že církev opravdu chrání rodiny a žádná jiná instituce se o to tolik nezasazuje.

Jsou zde zkombinovány dvě zásadní myšlenky, které se vzájemně prolínají. Třidvacetiletý mladík zde chválí církev jako nejsilnějšího zastávce tradičních hodnot rodiny. Také ukazuje pochybnost nad adopcí pro takovéto páry.

K takovéto kritice se nezávisle připojuje i dvojice dotazovaných.

Respondentka 8: Když ti lidé spolu chtějí být, tak ať spolu jsou, ale ať si vezmou psa, ale určitě bych jim nedala vychovávat dítě. Výchovu dětí bych nechala klasickému manželství, doposud to fungovalo, tak to asi nechce žádnou změnu.

Respondentka 8: Co může třeba z těch dětí vyrůst, když nemají pohled ze strany matky, tak táty, mají jen z jednoho pohlaví.

Dle mého názoru je nutný dialog mezi mladými na toto téma. Skupina mladých lidí, kteří ve svých výpovědích poukazovali na diskriminaci homosexuálních párů, je sice velice tolerantních a pro jejich utrpení jim prokazují nesmírné pochopení. Na druhou stranu již opomíjí pravý význam pojmu manželství, rodičovství a povolání k duchovnímu životu. Domnívám se tedy, že dialog na toto téma je nutný a nemělo by toto téma být přecházeno kvůli ostatním podnětům ve skupinách mladých katolíků.

6.3.4.2 Církev o lásce

Přestože je láska pro dospívající mládež důležitým tématem, tak o jejím poznání skrze církev a biblický text byl vyhodnocen pouze jediný kód.

Respondent 5: Například láska, to je jedno z hlavních témat církve, často o ní píše svatý Pavel. Většinou v praxi mi připadá, že ta láska nevydrží.

Pohled mladého člověka zde slučuje dvojí pojetí lásky. To, které dobře zná z pohledu dospívajícího mladého člověka a jeho nepochopitelná pomíjivost a novozákonní pojetí lásky vycházející z epištol sv. Pavla.

Nízký počet kódů spjatý s tímto tématem je zřejmě podmíněn ojedinělostí pojetí odpovědi u jediného respondenta. Je škoda, že se k tomuto tématu nevyjádřilo více mladých oslovených lidí.

6.3.4.3 Potraty

V případě sexuality je mnoho otázek, které si přirozeně vyžadují dialog, a tak dělí společnost na několik skupin. Otázka umělého ukončení těhotenství je jedna z nich.

Respondent 6: Myslím si, že je dobře, že církev vystupuje proti potratům, čímž se vlastně snaží chránit ty nenarozené děti. Samozřejmě, že existují některé extrémní případy, třeba znásilnění, ty mohou být předmětem diskuse, ale v drtivé většině případů bychom se měli jasně vyslovit pro život dítěte.

Přestože se k tomuto tématu vyjádřil jen jediný mladík, tak hodnotí vysloveně pozitivně neoblomný postoj církve v otázce potratu. Zároveň ale připouští diskusi v otázce nechtěného těhotenství, způsobeného extrémními případy znásilnění a některými nevyslovenými případy.

6.3.4.4 Hodnocení pedofilie

Přestože se tato podkategorie jmenuje pedofilie, tak je důležité si definovat, co na takto kontroverzním tématu je možné sledovat. Z pohledu kódu se díváme na osamělý vzkaz, který není možné přímo zařadit do širší souvislosti.

Respondent 11: (...) taky je velké téma zneužívání dětí v církvi. Kdy to je velký problém a lidi to vidí strašně negativně. Ti kněží jsou taky lidi. Je to stejný, jako kdyby manžel podváděl manželku, kdyby on zneužíval děti, tak to nikdo neřeší, ale jakmile je to kněz, tak je to velký problém. Lidi jsou na církev daleko háklivější, myslí si, že by měli být svatý. Ale tak to není.

Představa zpracování příchozích vjemů z okolního zpravodajského prostředí si mnohdy žádá kritické myšlení. Mladí lidé tento přístup ke zpracování informací teprve hledají. Proto mnohdy vytržené zprávy z jiných částí světa, které jsou vytrženy z kontextu a mnohdy jsou nedostatečně ověřené, vytvářejí nemístné emoce. Je samozřejmostí, že

skupina výše zmiňovaných osob (zde klér) je nositelem křesťanských hodnot a zásad. Případný poklesek je mnohdy pro mladého člověka nepochopitelné zklamání, které lze eliminovat jen otevřenou diskuzí na toto choulostivé téma.

6.3.4.5 Hodnocení genderové teorie

Přestože pro tento kód nacházíme pouze osamělý úryvek, tak jeho podstata zde musí být alespoň zkráceně vysvětlena.

Tazatel: Myslíš si, že je nauka genderu v rozporu s evangeliem?

Respondentka 16: Takto bych to neřekla, ale myslím si, že práva, která si na základě této teorie někteří uzurpují, jsou v rozporu s evangeliem.

Zřetelný rozpor mezi pojetím světa postmoderní doby a chápání společnosti moderní nám ukazuje i pojetí role ženy a muže v širším vztahu k mnoha aspektům. Respondentka zřetelně vnímá diktát současné doby a jeho rozpor s Písmem svatým. Je zajímavé, že podle výpovědí je tradiční pojetí muže a ženy již zcela odlišné, než tomu bylo u předchozích generací. Zdá se mi, že tento posun však reflektuje módnost, nikoliv potřebu společnosti v aspektu potřeby transformace společnosti. Avšak pro tuto tezi je nedostatek podkladů, a proto zůstává jen v úrovni podmětných úvah.

6.3.4.6 Sex před svatbou

Sexualita mladých křesťanů před svatbou je z hlediska církevní morálky zcela jednoznačně definovaná věc, která je pro dospívající mládež mnohdy nepochopitelným zákazem. Tato teze plyne z následujícího kódu.

Respondentka 14: A pokud se setkává s mladými lidmi opačného pohlaví, tak ať se tomu brání jakkoliv, tak stejně k tomu jednou dojde. Já jsem takhle měla vztah s přítelem, kdy jsme spolu začali chodit v patnácti a bránila jsem se tomu asi rok a půl. Ale protože jsme spolu byli furt a spali jsme v jedné místnosti nebo ve stanu na nějakých akcích, tak tomu člověk stejně podlehl. Je to biologický pud a ten člověk to potřebuje. A čekat do dvaceti osmi mi přijde nepřírozený.

Porušování příkazů a hledání si omluv pro své poklesky je špatným přístupem k pojetí hříchu.

Dalším názorem stejné respondentky je následující kód.

Respondentka 14: Můj názor je takový, že církev chce takovou tu úplnou rodinu. Matka, otec, děti, všechno v pohodě. Pokud spolu mladý lidi spí před svatbou, tak to kolikrát dojde k tomu, že holka otěhotní, kluk se na ni vykašle, v manželství už by se tohle nestalo. Pak je tam riziko, že ta matka vychovává sama dítě, který nemá úplnou a stabilní rodinu. Což je strašně důležitý pro to dítě. Když pak vyrůstá bez toho otce, tak nemá mužský vzor. Často se z takových dětí stávají problémový děti, mají komplexy, to určitě není úplně v pohodě.

Respondentka zde reflektuje otázku hříchu, zodpovědnosti a následku. Domnívám se, že jen diskuze, společenství a vedení v podobě dobrých životních příkladů je správným řešením této obtížné otázky, kde je řešena nemanželská sexualita v širším kontextu.

6.3.5 Učení církve

V rámci terénního výzkumu byla otázka vztahující se na učení církve zakomponována do dotazu číslo tři. Zde je přímo řečeno: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje? Z tohoto důvodu bylo vybráno ke kódu vztahujícímu se k tomuto tématu na třináct úryvků z výpovědí od sedmi mladých lidí.

Překvapivým pohledem na učení církve je v první řadě názor na poslání církve současnému světu. K tomuto aspektu byly ve výpovědích nalezeny čtyři kódy u trojice mladých lidí.

Respondent 1: Učení církve je dobro, je to láska, víra, naděje. To, že v něco věříme, že něco děláme tak, jak je to správné. Že to chceme dělat správně. V tomto případě je to nauka o životě, jak se máme chovat. Jak růst psychicky i celkově.

Tento pohled se v mnohém názorově prolíná s ideou respondenta 11.

Respondent: Nedávno jsem o tom přemýšlel, co církev může nabídnout, tak je to naděje. Něco, co lidem nemůže dát nikdo jiný.

V obou příspěvcích je důležité poselství naděje světu. Té, která umožňuje spásu skrze víru. Na pohled spásy se v souvztažnosti s učením církve zaměřil i následující úryvek výsledku.

Respondentka 8: Zamýšlím se tedy nad smrtí, nad chováním lidí a myslím si, že celkově lidé mají strašně málo informací, nedokážou se s tím ani smířit.

Je ta smrt pro ně strašně vzdálená a pak, když to přijde, tak neví, jak se mají chovat. Nebo třeba jak s člověkem, kterému se smrt blíží, jak s ním zacházet, jak s ním rozmlouvat. Jak ho třeba potěšit v těch posledních chvílích. Chtělo by to, aby lidé o tom měli více informací, aby nad tím uvažovali a nebylo to pro ně cizí slovo.

Zde nalezneme posun i v tom, že by měla být víra a její učení předkládány umírajícím, kteří si na sklonku života potřebují čerpat sílu skrze niternou víru v Boha. Pohled této trojice je tedy ryze pozitivním v pohledu důležitosti církve v současném světě. Zřetelně nacházejí její význam a takzvaný směr, který je potřeba představovat. Zajímavou reflexí je ale následující výpověď.

Respondentka 8: když už je to církevní škola, takže ty děti tam jdou s tím, že tam budou mít nějakou výuku náboženství a rodiče by s tím měli počítat, že se to tím směrem bude ubírat.

Zde je patrný odpor vůči učení církve i v církevním školství. Je zde řečeno, že rodiče dětí nepočítají s výukou náboženství zřejmě na středních, nebo základních církevních školách. Je zřejmě skutečností, že takovýto postoj mají jen nevěřící rodiče. Na druhou stranu si na tomto aspektu můžeme demonstrovat absurdnost situace. Nevěřící lidé očekávají od římskokatolické církve mnohotvárnou službu i nevěřící společnosti, ale bez jakékoliv přidané hodnoty v možnosti předávání víry.

Následným tématem, které je s tímto kódově propojeno, je diskuze. Mladý člověk rád poznává svět kolem sebe nikoliv slepým přejímáním skutečností, ale vlastním poznáváním. Důležitost tohoto tvrzení je patrna na následujících kódech. Ty byly shromážděny od čtyř respondentů v počtu šesti úryvků. Důležitost diskuze je zdůrazněna v každém z nich.

Respondentka 12: Myslím si, že to je běžná praxe, že se o něčem nediskutuje. Myslím si, že to nebyla výjimka.

Respondentka 8: když k tomu nebude církev přistupovat tak, že se jim to bude snažit předat jejich stylem nebo jazykem, tak ti mladý tam prostě nebudou.

Respondent 11: Myslím si, že by se lidi měli ptát. Neměli by lidi věřit nějak slepě, prostě něco tak je, tak tomu věřím.

Respondent 11: Někde jsem slyšel, že v církvi je špatný se ptát „proč?“, a že to nefunguje u nevěřících lidí. Myslím si, že by se lidi měli ptát.

Zajímavá je reflexe odepření diskuze na téma učení církve. Přímo respondent 11 takovouto alternativu přímo vnitřně odmítá a vyhraňuje se vůči ní. Představa diskuze je pro mladé natolik důležitou, že ji promítají nejen do úrovně farních společenství, ale i do úrovně komunikace kněze s věřícími, jak si toho můžeme povšimnout i zde.

Tazatel: Myslíš si, že to jsou konkrétní kněží, kteří mají takový postoj, nebo že se to vyskytne občas u každého kněze?

Respondentka 12: Spíš to jsou konkrétní kněží. I mně to přijde takhle mezi starší generací. Oni jsou vychovávaný, tak a teď nevybočuj. Nechci zpochybňovat mantinely církve, co se morálky týče. Já bych si o tom ráda povídala.

Dalo by se říci, že diskuze je pro mladé lidi přirozeným nástrojem k poznávání důležitých témat a hledání odpovědí na životní otázky, a tudíž je i důležitým nástrojem pro pastorační práci.

K tématu diskuse se přímo vyslovuje následující mladá žena.

Tazatel: Daří se ti s nimi diskutovat?

Respondentka 4: Daří, oni jsou tomu hrozně otevření. Ptají se víc a víc, a to je na tom to úžasný. Tazatel: Diskutovat, to je v podstatě evangelizace. Baví tě to?

Respondentka 4: Baví. Ale občas se bojím, že jim to řeknu špatně. To je asi jediná moje obava. Tak říkám, Duchu svatý mluv, ať neřeknu něco špatně. To je taková obrana proti té hlouposti.

Zde je patrná zkušenost respondentky s prací s mládeží. Pocit nutnosti diskuze je tady přímo ověřen v praxi mladého člověka, který je ve své farnosti aktivní. Tudíž nevyplývá jen z názoru mladého člověka, který se domnívá, že téma diskuze je pro něj (coby osobu) nejpříjemnějším zdrojem pochopení překládaných nových myšlenek. Je zde také naznačeno, že diskuze podněcuje zvědavost. Dle mého osobního názoru tyto aspekty mohou následně pomoci nejen při správném předávání myšlenek, ale také napomáhají s jejich ztotožněním se. Diskuze je jednou z přirozených forem předávání informací mezi mládeží.

Důležitým pohledem na svět mladých je sexualita. Proto zde u učení církve nalezneme osamocený kód, který se na ni odvolává.

Respondent 3: Nejsm zastáncem hormonální antikoncepce, to asi ničí to tělo, ale co se týče kondomů, to by do manželství povolit mohla.

Otázka hormonální antikoncepce, prezervativů a popřípadě takzvaného PPR je dozajista pro mladé křesťany zajímavým tématem, které mnohdy s hlavním tématem přímo nesouvisí. Je zde na druhou stranu důležité porozumět tomuto volání a adekvátním způsobem jim toto téma vysvětlovat. Neboli osvětou postoje církve k předmanželské a manželské sexualitě ukazovat nadcházející generaci závažnost jejich chování, které je s jejich konáním spojeno.

Otevřenost církve a jejího učení širému světu je reflektováno u dvojice posledních kódů věnovaných učení církve.

Respondent 15: Církev by měla být širokým společenstvím věřících, nejenom společenstvím několika málo, kteří rozhodují o ostatních.

Respondent 11: lidi pořád vnímají tu církev a vidí, kdykoli je nějaký problém, tak se na ni obrací, zajímá je, co na to říká papež, zajímají je jeho názory, mluví se o církvi často.

Takřka nesouvisející dvojice kódů nese hluboký podtext nepochopení otevřenosti církve světu v očích mladých lidí. Druhý z respondentů kritizuje negativní postoj světa na církve, však na druhou stranu již nedodává, že veliká otevřenost mnohdy nese rizika ve formě zneužití dat do negativních souvislostí, které mnohdy v médiích předstihnou ryzí původní zprávu. Podíváme-li se na postoj prvního kódu odstavce, povšimneme si negativního postoje na rozvrstvení církve. Malá lokální otevřenost, která je zřejmě v místní farní komunitě důsledkem mnoha historických aspektů. Řízená diskuze a zapojení mladých zodpovědných katolíků by mohly následně iniciovat opětovné otevření této negativně vnímané místní uzavřenosti.

6.3.6 Kázání

Přestože více respondentů odpovídá na otázku, která je propojena s kázáním v návaznosti na učení církve, tak jen pouhá trojice kódů odpovídá na palčivou reflexi této důležité části

mše svaté. Zajímavým postřeh nacházíme hned u prvního respondenta ve čtveřici kódů a u třetího dotazovaného jen v osamoceném výňatku z textu.

Respondent 1: Většinou vychází kázání ze čtení, takže mám za to, že by mělo tu konkrétní biblickou zvěst zhodnotit, ale zároveň aktualizovat pro dnešní dobu.

Přestože to tak na první pohled nemusí vypadat, tak se zde jedná o velice zajímavý úryvek výslechu. Mladý muž má zcela jasný vnitřní přístup k obsahu kázání, jelikož si přeje, aby byla čtení a evangelia vsazena do širších kontextů. Takovéto přání poukazuje na skrytou touhu po hlubším poznání biblických textů. Vzácný přístup, kdy farník svým přáním ukazuje, že je pro něj kázání důležité a má zřetelně vyhraněný názor.

Problematické jsou reakce identického respondenta, který zároveň chválí, ale také vyjadřuje zřetelnou kritiku. S tímto kritickým pocitem se setkáme u trojice následujících kódů.

Tazatel: Myslíš si, že kněz není kompetentní k tomu, aby se vyjadřoval k morálním otázkám?

Respondent 1: K takovým otázkám by se kněz neměl vyjadřovat v kázání, kdy ho poslouchají ovečky. Neměl by je vést k tomu, aby měly stejný názor, jako on.

Kritické myšlení nám ukazuje jistý odstup při pohledu na přijímané informace. Zde je však kritika spíše oprávněnou reflexí nesprávně postavených kázání ve farnosti, ve které je dotazovaný členem. Přesto se zde setkáváme s přáním reflektujícím změnu neboli touhu po kritickém přístupu, a diskuzi nad biblickým textem. V následujícím kódu nacházíme opět kritiku, ale na jiný aspekt kázání.

Respondent 1: Kněz by měl tyto věci vnímat jinak. Ne jako obyčejný člověk, ale více z božského pohledu. Je to služebník Boha. Měl by věci vnímat s větší tolerancí.

Přestože je toto přání poněkud jednoduše formulované, tak je zde patrný pocit přání o změnu. Intelektuální přesah nad farníky, kterým by měl klerik v otázkách učení církve mít, by se měl přirozeně projevat tak, že je biblický text vysvětlován pro farníky přijatelnou a zároveň podmětou formou. Ta by měla přirozeně iniciovat zájem o v písmu jednotlivé myšlenky a duchovní růst. Poslední výtku mi spíše připadá jen jako hledání nedostatků tam, kde zřejmě nejsou.

Respondent 1: Pokud i papež toleruje lesbičky a gaye, ale nějaký kněz to označí za zvrácenost, tak to jde proti tomu, co řekl papež, s čím papež sympatizuje. To mi potom přijde jako nekázeň. Je to nesouhlas s papežem.

Sice je sexualita pro mládež silným tématem, ale na druhou stranu není možné slučovat více nesourodých pasáží z vyjádření papeže Františka do vytoužených aspektů výkladu morálky a tímto světovým názorem pak poměřovat svého faráře.

Poslední kód je zřetelné vyjádření po diskuzi.

Tazatel: Je pro tebe důležité, že kněz káže svůj názor než nauku církve?

Respondent 3: Měl by to asi porovnat. Říct svůj názor, ale církev to říká takhle.

Je zde patrný pohled na vyřčení svého názoru i ze strany klerika, ale na druhou stranu je pro respondenta důležité uvedení církevního kontextu z tížené oblasti učení církve. Jednodušeji řečeno, je zde důležitý aspekt diskuze, rozhovoru, poučení i kritického pohledu.

Pokud shrneme toto důležité téma, nacházíme zde silnou touhu mladých respondentů po řádně vedené diskuzi nad věroučnými tématy a biblickým textem. Diskuze je zde vnímána jako zdroj učení a uvedení kontextu a širších okolností, které nemusejí být pro laickou veřejnost příliš patrné. Je zde touha po vzdělaných a trpělivě vysvětlujících klericích, kteří skrze svůj intelektuální přesah adekvátně situaci vysvětlují otázky Písma svatého.

6.3.7 Klér

Otázka vnímání kléru je sice touto prací řazeno na samý závěr kapitoly, ale je pro výzkum mládeže plnohodnotným tématem. Přirozeným modelem by podle mého názoru měla být osoba kněze. Zároveň každý klerik by měl své farnosti správně vést, spravovat a stmelovat. Zároveň by měl být klerik teologicky vzdělán do té míry, aby rozuměl nauce církve a kreativní formou by měl přistupovat k jejímu předávání.

Při pohledu do kódu je situace ale odlišná. Jedenáct úryvků textů ukazuje umírněnou kritiku, která je v očích mladých natolik silná, že musela být vyřčena. Je pravda, že mládež je mnohdy přehnaně netolerantní k odlišným názorům a čemukoliv, co není v jejich pohledu takzvanou střední cestou. Proto je důležité tyto kódy sice vnímat, jako osamocené podmínky vytoužené změny.

Respondent 1: Pokud od kněze zažívají ministranti či ostatní lidé v kostele takové (arogantní) jednání, tak to určitě není dobré.

Respondent 1: ...průměrně u tří farářů z deseti shledávám jejich chování jako problematické.

Respondent 1: Kněz se má na věci dívat z jiného hlediska než svět. Má být tolerantní.

Je zarážející, že se od jediného respondenta může sestavit trojice takto závažně kritizujících kódů, které nasvědčují o opačném pohledu na pastorační práci, než který je hledaný tímto výzkumem. Je zřejmé, že tento kněz plně nežije se svými farníky, a tak není zcela brán jako jejich duchovní pastýř. Ovšem faktem je, že tento kněz si své jednání nemusí uvědomovat, a tak nechtěně zůstává v sebeklamu, který by mohl být mnohdy řešen otevřenou diskuzí.

Respondent 3: To je možná moje nevzdělanost, nevím, proč to tak je. Pozitivně mě také oslovuje papež František, protože mi přijde takovej lidskej, liberální. Myslím si, že se s ním blýská na lepší časy, že se více otevírá, dokáže se vžít do těch situací. Papež František je určitě jeden z mých vzorů.

Alarmující pohled na svého klerika je zde zastřen a téma převedeno na ryze pozitivně vnímanou postavu papeže Františka, který je pojátkem mladého člověka pro jeho duchovní život.

Pro tematickou ucelenost pětice kódů téhož dotazovaného je dobré tyto informace vnímat uceleně.

Respondent 11: Dát si pozor na to, koho světíme.

Respondent 11: ...no a taky je velké téma zneužívání dětí v církvi. Kdy to je velký problém a lidi to vidí strašně negativně. Ti kněží jsou taky lidi. Je to stejný, jako kdyby manžel podváděl manželku, kdyby on zneužíval děti, tak to nikdo neřeší, ale jakmile je to kněz, tak je to velký problém. Lidi jsou na církev daleko háklivější, myslí si, že by měli být svatý. Ale tak to není. Lidi na církev pohlížejí jinak, než by měli.

Respondent 11: Myslím si, že bychom se měli za církev modlit, než odsuzovat tady ty lidi. Určitě je to špatně, ale není to za mě, jakože tím musí trpět celá církev.

Respondent 11: Na to je super papež František, to je velký plus, ten klade důraz na rodinu, veřejnost, politiku.

Respondent 11: Minulý rok vlastně vyhrál papež František nejlepší outfit, jakože je nejlíp oblíkanej člověk na světě. To je super, ne?

Kritický pohled respondenta 11 na osobu kněze je spíše jen zaměřen na kritiku. Jeho pocit, že mnoho duchovních je takřka nekompetentních ke své profesi ukazuje na mělké vzájemné nepochopení. Můžeme zde sice uchopit myšlenky kritiky, ale postavit vyhodnocení kódů pouze do aspektu kritiky kléru by nebylo tolik přínosné, jak si tato práce zaslouží. Je zde myšlenka vnímání papeže Františka, jako postavy, která rozumí postmoderní době. Také zde cítíme zastřenou myšlenku neopětovaného dialogu. Může to vypadat jako opakující se fráze. Ale potřeba diskuze mnohdy změní vlastní pohled na svou činnost, popřípadě může zcela ospravedlnit jednání, které se prve setkalo s kritikou. Diskuze je zároveň nosnou částí mnoha pastoračních metod, které bez ní nemohou fungovat.

U ostatních kódů se již setkáváme s nesourodou kritikou, která je cílena mnohými směry.

Tazatel: Myslíš si, že to jsou konkrétní kněží, kteří mají takový postoj, nebo že se to vyskytne občas u každého kněze?

Respondentka 12: Spiš to jsou konkrétní kněží. I mně to přijde takhle mezi starší generací. Oni jsou vychovávaný, tak a teď nevybočuj. Nechci zpochybňovat mantinely církve, co se morálky týče. Já bych si o tom ráda povídala.

Respondent 15: Církev by měla být širokým společenstvím věřících, nejenom společenstvím několika málo, kteří rozhodují o ostatních.

Při rozboru těchto výpovědí je patrná jednotící dvojice myšlenek. První zřetelně ukazuje na potřebu fungujících společenství věřících, kteří by vedli společnou diskuzi. Tento aspekt se zde projevuje odmítnutím a vnitřním neztotožněním se s klerikem, který je zde kritizován. Druhá myšlenka vychází z první a je to hlavní idea celého výzkumu. Mladí lidé volají po diskuzi, která povede ke vzájemnému pochopení a sblížení se. Pokud nenalezneme adekvátní odpovědi na tuto dvojici tézí, tak dle mého názoru nezměníme správným směrem pastoraci mládeže.

7 Pastorálně teologické zhodnocení

Výsledky vyhodnocení výzkumu poukazují na mnoho aspektů, které současná církev v mnoha svých farnostech zcela opomíjí. Z takzvaných kódů je patrné, že diskuze je pro současného mladého člověka nástrojem, který je mu zcela vlastní a zároveň se díky ní dokáže ztotožnit s mnoha novými informacemi, které k němu přicházejí.

Diskuze je tedy použitelná ve velkém množství situací předávání víry, kdy je mladému člověku předkládáno učení církve. Nelze sice zpochybňovat dogmaticky předávané pravdy, ale lze za pomoci řízené diskuze vysvětlovat potřebnou látku. Tak nepřímou u mladých lidí vzniká o přijímané informaci zájem, který může být následován ztotožněním se s tématem. Diskuze ve společenství se zároveň stává platformou pro vyjádření zájmu o různá další témata učení církve.

Diskuze se stala důležitým nástrojem, kterým lze omezit nepochopení komplexních témat z učení církve a praktického života současné církve. Mnoho propagandisticky cílených ataků ze stran médií i vlád působí destruktivně zejména na mladého člověka, dokud u něho není zcela rozvinuto kritické myšlení. Mnoho nesprávných pochopení článků víry je ve skutečnosti jen zkreslením informací, které lze diskuzí zcela potlačit.

V případech, kdy byla v pastoraci vynechána diskuze, mladí lidé nedostatečně vnímají celistvost a komplexnost učení církve. Jednotlivě docházejí ke zkreslenému vnímání sexuality a tradičního složení rodiny. Homosexualita je poté vnímána jako přirozený a morálně přijatelný koncept soužití dvou osob, a nikoliv jako odchýlení od klasického modelu rodiny. Tito respondenti poté homosexuální páry podporují i v otázkách adopce dětí.

Následné zjištění ukazuje, že je důležité zapojit mladé farníky do běžného chodu farnosti a společné liturgie. Respondenti, kterým farnost tuto činnost neumožňuje, se cítí odmítnuti, frustrováni a vnímají to jako křivdu. V opačném případě je považována služba za součást niterné sounáležitosti s farností, potažmo s celou církví. Obzvláště služba ministrantů, varhaníků, zpěváků a lektorů prohlubuje tyto pocity. Respondenti skrze svou službu v církvi vnímají svoji víru v souvislostech, které jim podle výpovědí byli dříve cizí. Někteří skrze hraní na varhany nacházejí svou víru v hudbě, kterou poté dále předávají i nevěřícím formou koncertů duchovní hudby.

V případech, kdy se hovoří o funkčním společenství mladých křesťanů, jsou názory vždy laděny pozitivně. Mnozí dotazovaní berou za svou službu vedení mladé generace v takovýchto setkáních. Následkem těchto snah dochází k sjednocování mladých farníků do přátelských svazků, které zůstávají živými i v následných životních etapách (manželství, dospělost, stáří).

ZÁVĚR

Výzkum kombinuje 16 výsledků, které byly zhotoveny na základě dotazníku kombinujícího čtveřici vzájemně navazujících otázek. Vzniklé přepisy a z nich vytvořené soustavy kódů, se staly jedním ze zásadních pilířů a přínosů tohoto výzkumu.

Důležitým výsledkem bylo zjištění, které ukazuje, že diskuse je nejdůležitějším a nejžádanějším přístupem k mladým katolíkům. Princip otevřené diskuze nad spornými a kontroverzními tématy je složitý, obzvláště pokud partnery v takovémto dialogu jsou na jedné straně vzdělání a po informacích prahnoucí mladí lidé a na straně druhé členové hierarchické církve neochotní k diskusi.

Vnímáme zde střet generací, který se v konečném důsledku projevuje rozčarováním na obou stranách. Pomineme-li neochotu diskutovat vyplývající z osobnostní charakteristiky konkrétního člověka, částečně si tento problém vysvětlujeme jako důsledek teologického vzdělání (stále ještě velké) části kněží manualistickou teologií, jejíž přístup se pro potřeby pastorace dnešní mládeže stal zastaralým, poněvadž je v ní upozaděna diskuse v pozici nosného přístupu. Generace katolíků, kteří se dnes řadí do starší generace, možná upřednostňovala přístup autoritativního předkládání neměnných a nezpochybnitelných pravd víry, které brala za životní pozice, o kterých není možné diskutovat, ale jen je přijmout anebo odmítnout. Mladší generace však o tento přístup nemají zájem a někdy ho pokládají za zcela nepřijatelný, jelikož se neztotožňují s filozofií přijímání informací tímto způsobem a mají potřebu se vůči němu vymezit.

Diskuze v pozici nosné metody přiblížení se mladé generaci při pastoraci je ale nevýhodná v jednom aspektu, jelikož si vyžaduje značný intelektuální a vědomostní přesah v probírané tematice.

Dále není možné ustupovat z diskutovaných článků učení církve, avšak touto metodou lze vysvětlovat i obtížná témata. Většina z vyslychaných respondentů zcela zřetelně zdůrazňovala, že diskuse je pro ně přirozenou platformou, kterou spontánně a ráda přijímá nové informace. Diskuze je také dobrým nástrojem rozvíjejícím kritické myšlení, které je nutné u mladých katolíků podporovat, jelikož umožňuje prohlubování

jejich postojů k víře a církvi. Diskuse také dokáže přirozeně eliminovat odpovídání na otázky, které si nikdo neklade.¹⁶⁰

Stejně rychle, jako se mění přístup mládeže k přijímání nových informací, je nutné přistupovat k úpravám forem pastorace. Pokud se tak nebude dít, budou podle mého názoru mladí lidé z církve potichu odcházet.

Metoda společenství, která jsou vedena církevní autoritou s malým vměšováním se do komunity ukazuje, že dokáže stmelovat mladé katolíky. Většina respondentů takováto společenství vyhledává a je jim přirozené v nich sdílet niterné pocity, mezi které náleží i prohlubování víry.

Tento výzkum, z něhož vzešlo 16 doslovných prepisů a dal vzniknout široké soustavě kódů, reflektujících skutečnosti náboženského života mladých katolíků, je v dané problematice natolik podrobný, že jej bude možné i nadále rozpracovávat, poněvadž pro velice široký rozsah témat nebylo možné veškerá data zpracovat v rámci magisterské práce. Sebraná data dáváme volně k dispozici doc. Kaplánkovi a bude tedy možné je nadále využít a zpracovat (jinými metodami) v dalším šetření.

Široký okruh témat vzešlých z rozhovorů lze dále použít na univerzitní půdě jako podklad pro grantový kvantitativní výzkum zahrnující pastoraci mládeže v měřítku české církevní provincie.

¹⁶⁰ Srov. FRANTIŠEK *Evangelii gaudium*, s. 100.

Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje

AMBROS, P. *Pastorace mladých: iniciace k životu nového člověka a utváření jeho životního stylu*. Olomouc: Nakladatelství Centra Aletti Refugium Velehrad-Roma, 2016. Současné otázky. ISBN 9788074122545.

Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona. Praha: Zvon, 1991. ISBN 80-7113-009-5.

BLACHNICKI, F. *Teologia pastoralna ogólna, tom. I, cz. 1: Wstęp do teologii pastoralnej. Teologiczne zasady duszpasterstwa*. Warszawa: Wydawnictwo Salezjańskie, 2013. ISBN 978-83-7301-448-1.

Deklarace o eutanazii Bona et iura. Přeložil Květoslav ŠIPR. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-7195-334-0.

FRANTIŠEK *Evangelii gaudium: Radost evangelia: apoštolská exhortace o hlásání evangelia v současném světě*. Praha: Paulínky, 2014. ISBN 978-80-7450-118-0.

GREINACHER, N. *Teologia praktyczna jako krytyczna teoria praktyki Kosciola w spoleczenstwie. Collectanea Theologica*, 1991, roč. 61, č. 2, s. 55–71.

GRZEGORCZYK, J. *Aktualna sytuacja teologii pastoralnej w Polsce. Wybrane aspekty. Rocznik teologii katolickiej*, 2008, roč. 7, č. 1, s. 222–233.

JAN XXIII. *Mater et magistra: O nejnovějším vývoji života společnosti a o jeho utváření ve světle křesťanského učení: Encyklika Jana XXIII. z 15. května 1961*. Praha: ZVON, České katolické nakladatelství a vydavatelství, spol. s r.o., 1996. ISBN 80–7113–154–7.

JAN PAVEL II. *Pastores dabo vobis: O výchově kněží v současných podmínkách: Posynodální apoštolská adhortace Jana Pavla II z 25. března 1992*. Praha: Zvon, 1993. ISBN 80-7113-070-2.

JIRÁSKO, L. *Církevní řády a kongregace v zemích českých*. Praha: Klášter premonstrátů na Strahově, 1991. ISBN 8085245116.

KAPLÁNEK, M. *Pastorace mládeže*. Praha: Salesiánská provincie Praha ve spolupráci se Salesiánským střediskem mládeže v Praze-Kobylisích, 1999. Studijní text pro pracovníky s mládeží.

- KAPLÁNEK, M. *Znamení naděje: česká církev ve světle závěrečného dokumentu plenárního sněmu-kritická analýza*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2016. Moderní česká teologie. ISBN 9788073254162.
- KAMIŃSKI, S. *Pojęcie i klasyfikacja nauk*. Wyd. 3 uzup. Lublin: TNKUL, 1981. ISBN 83-85291-40-7.
- KAMIŃSKI, S. Teologia pastoralna w okresie posoborowym (1965–1982). *Seminare. Poszukiwania naukowe*, 1983, roč. 6, č. 6, s. 35–64.
- Katechismus katolické církve*. Přeložil Josef KOLÁČEK. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství, 1995. ISBN 80-7113-132-6.
- LICHTENBERGOVÁ, T. *Náboženský život mladých katolíků*. České Budějovice 2016. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce doc. Michal Kaplánek, Th.D..
- MARTINEK, M. *Ztracená generace?: O duchovním dialogu mezi českou mládeží a katolickou církví*. Svitavy: Trinitas, 2006. Studium (Křesťanská akademie v Římě). ISBN 8086885143.
- MIDALI, M. *Teologia pastorale o practica. Cammino storico di una riflessione fondata e scientifica*. Roma: LAS, 1991. ISBN 8821301192.
- OPATRNÝ, A. *Cesty pastorace v pluralitní společnosti*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. Orientace (Karmelitánské nakladatelství). ISBN 8071929301.
- OPATRNÝ, A. *Pastorace v postmoderní společnosti*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. ISBN 8071925578.
- OPATRNÝ, A. *Pastorační situace u nás: analýzy a výhledy*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1996. ISBN 8071920924.
- OPATRNÝ, M. Pracovní metody duchovní služby. In *Východiska a perspektivy duchovní služby u policie*. České Budějovice: JU, Teologická fakulta, 2012, s. 106–107. ISBN 97880-7394-391-2.
- PAVEL VI. *Evangelii nuntiandi: apoštolská exhortace Pavla VI.: hlásání evangelia z 8. prosince 1975*. 2. opr. vyd. Praha: Zvon, 1990. ISBN 80-7113-159-8.

PIWOWARSKI, W. Perspektywa teologiczna a perspektywa socjologiczna w duszpasterstwie. *Chrześcijanin w Świecie*, 1973, roč. 4, č. 26/6, s. 27–35.

PRZYGODA, W. Paradygmaty metodologiczne we współczesnej teologii pastoralnej. *Teologia Praktyczna*, 2009, roč. 10, č. 1, s. 31–43.

RAHNER, K. Pastoraltheologie. In *Handbuch der Pastoraltheologie*. Band 5, Freiburg Basel Wien: Harder 1972. ISBN neuvedeno.

SEKCE PRO MLÁDEŽ ČBK – PASTORAČNÍ KOMISE *X.světový den mládeže – Manila 95*. Praha: Sekretariát České biskupské konference, 1994. Pro vnitřní potřebu.

SCHUSTER, H. *Istota i zadania teologii pastoralnej. Wybór artykułów nr. 1–10 (1965–1966)*. Poznań: Concilium, 1968. ISBN neuvedeno.

ŠPIDLÍK, T. a RUPNIK, M. I. *Nové cesty pastorální teologie: krása jako východisko*. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2008. Současné otázky. ISBN 9788086715971.

ŠVARŤÍČEK, R. a ŠEĐOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. ISBN 9788073673130.

WIDL, M. a KAPLÁNEK, M. *Jugend – Kirche – Atheismus: Brückenschläge zwischen Ostdeutschland und Tschechien: [Präsentation der Ergebnisse eines grenzüberschreitenden Forschungsseminars] = Mládež – církev – ateismus: Východní Německo a Česko – Mosty mezi lidmi – mosty mezi církvemi: [výsledky společného výzkumného semináře studentů]*. České Budějovice: Südböhmische Universität Budweis in Kooperation mit Universität Erfurt, 2006. ISBN 8070409045.

ZERFASS, R. Praktische Theologie als Handlungswissenschaft. In ZERFASS, R.; KLOSTERMANN, F. *Praktische Theologie heute*, Munchen – Mainz, 1974, s. 164–177. ISBN neuvedeno.

Internetové zdroje

MAXQDA – Distribution by VERBI GmbH. All Rights Reserved. [online]. © 1995–2016 [cit. 2019-03-20]. Dostupné na WWW: <<http://www.maxqda.com/lang/informations-in-czech>>.

OPATRŇY, M. *Přehled metod pastorační práce. Skriptum k předmětu speciální okruhy pastorage*. [online]. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Teologická fakulta, 2009

[cit. 2018-3-20]. Dostupné na WWW: <<http://docplayer.cz/23617890-Prehled-metod-pastoracni-prace.html>>.

OPATRŇÝ, M. *Přehled metod pastorační práce. Skriptum k předmětu speciální okruhy pastorage.* [online]. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Teologická fakulta, 2013 [cit. 2018-3-20]. Dostupné na WWW: <<http://old.tf.jcu.cz/getfile/63a14f73219fd7f0>>.

Přílohy

Příloha I.

Otázka č. 1.: Mohl bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Ano. Tak pokud to jde tak se každou neděli účastním mše svaté ve farním kostele, pokud je možnost tak i ministruji. Pokud neminstujuji a sedím v lavici, tak se alespoň snažím zpívat. Dále se snažím scházet s dalšími mladými lidmi z farnosti na setkáních mládeže. Organizoval jsem pouť s mladými z mé farnosti, kde jsme například hráli s kapelou křesťanské písně, na které nejsme z kostela příliš zvyklí, tedy spíše písně pro mladé. Kromě toho jsem také zpíval v gregoriánské schole, takže jsme někdy zpívali na slavnostních mších v latině. Jinak pomáhám v kostele s výzdobou, když je to potřeba – o Vánocích s instalací stromku a o Velikonocích. Staral jsem se také o farní zeleň na zahradě. Účastnil jsem se setkání, díky kterým jsem poté jel na Světové dny mládeže. Cítím, že tato setkání obohatila můj život.

Ano, tak teď bych tě poprosil, aby ses ke každé té věci vrátil a stručně ji zhodnotil.

Tak např. když jsem zpíval gregoriánský chorál, tak to pro mě bylo po psychické stránce velmi obohacující. Přestože jsem nerozuměl vždy latinskému textu, tak atmosféra, která se tím zpěvem navodila, pro mě znamenala úplně jiný zážitek, než když při mši člověk jen sedí v lavici. Bylo to povznášející.

Dá se říci, že tě to duchovně obohacovalo.

Určitě. Ano.

Další věc, kterou bys zhodnotil.

Práce s mládeží. Myslím si, že pro mladé katolíky je velmi důležité, aby se spolu setkávali. V opačném případě může touha po sdílení se vést mimo společenství církve, kdy je potom mladý věřící více vystaven nežádoucím vlivům, pokud to posuzujeme optikou života s Kristem.

A konkrétně tebe tato setkání bavila? Chodils tam rád, nebo by sis některé aspekty fungování tohoto společenství představoval jinak?

Záleží na tom, o jakých setkáních teď mluvíme, ale celkově bych to zhodnotil tak, že mě tato setkání bavila. Velmi záleží na vedoucích. Nejde o věk, ale o to, jak dokážou věci podávat. Někdy dokáže zaujmout i starší člověk, na kterém je patrné, že žije vírou.

Řekl bys, že to bylo smysluplné?

Ano. Zejména po vědomostní stránce. Dovídal jsem se věci, které jsem předtím nevěděl. Třeba když jsme probírali Písmo svaté, tak jsem často narazil na pro mě novou informaci. Také jsem samozřejmě rád viděl ostatní mladé lidi, kteří tyto akce pravidelně navštěvovali.

A ministrování?

Ministrování mě baví, protože je to služba Bohu, ale záleží také na tom, kde ministruju, který farář zrovna slouží. Z některých kněží sálá láska Boží, z některých zase jiné věci, třeba arogance. Pokud od kněze zažívají ministranti či ostatní lidé v kostele takové jednání, tak to určitě není dobré.

Mohl bys vyjádřit procentuálně, u kolika kněží se ti v tomto ohledu ministruje dobře, a u kolika ne?

Neministroval jsem u tolika kněží, abych to mohl posoudit, ale pokud vezmu v potaz i situace, kdy neminstuju, ale sedím v lavici, tak bych řekl, že průměrně u tří farářů z deseti shledávám jejich chování jako problematické.

Ještě něco bys chtěl zhodnotit? Z těch aktivit, které jsi nastínil na začátku našeho rozhovoru?

Ještě bych rád uvedl, že dle mého názoru mají některé mládežnické akce nedostatečnou propagaci. Akce na úrovni farnosti či vikariátu mají také často méně zajímavý program.

Farních akcí pro mládež se v současné době účastníš?

V současné době ne, protože nemám čas.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Mám prostě potřebu sloužit Bohu při oltáři nebo pomáhat nějakým způsobem svým, cítím to tak. Vede mě k tomu Bůh, víra. Cítím se dobře ve společenství církve, proto jej také vyhledávám. Chci se setkávat s Pánem Bohem ve svátostech.

Máš ještě nějaké vedlejší motivace? Méně důležité motivace?

Asi ani ne. Dělán to kvůli Bohu, chci se zalíbit Bohu, chci, aby věděl, že ho miluji.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Většinou vychází kázání ze čtení, takže mám za to, že by mělo tu konkrétní biblickou zvěst zhodnotit, ale zároveň aktualizovat pro dnešní dobu. Takže pokud Ježíš činil dobro, jsem rád, když jsme v homilii nabádání také k tomu, abychom následovali jeho příklad. Nemám rád, pokud se např. v kázání dozvím, že homosexualita je špatná, pokud se probírají politická témata, která ne každý sleduje apod. Kněz se má na věci dívat z jiného hlediska než svět. Má být tolerantní.

Myslíš si, že kněz není kompetentní k tomu, aby se vyjadřoval k morálním otázkám?

K takovým otázkám by se kněz neměl vyjadřovat v kázání, kdy ho poslouchají ovečky. Neměl by je vést k tomu, aby měly stejný názor, jako on.

To ale ve svém důsledku znamená, že by neměl hlásat učení církve. Pokud v té chvíli tedy opravdu věrně prezentuje učení církve.

Kněz by měl tyto věci vnímat jinak. Ne jako obyčejný člověk, ale více z božského pohledu. Je to služebník Boha. Měl by věci vnímat s větší tolerancí.

Řekl bys, že jsou kněží, kteří kážou něco jiného, než je učení církve?

Asi ano. Pokud i papež toleruje lesbičky a gaye, ale nějaký kněz to označí za zvrácenost, tak to jde proti tomu, co řekl papež, s čím papež sympatizuje. To mi potom přijde jako nekázeň. Je to nesouhlas s papežem.

Takže si myslíš, že někteří kněží kážou svoje učení, nikoli učení církve.

Přesně to si myslím.

A pokud bychom se vrátili k učení církve, kdy kněží kážou učení církve? Nebo to, co ty pokládáš za učení církve?

No, to je přece obsahově jiné. Učení církve je dobro, je to láska, víra, naděje. To, že v něco věříme, že něco děláme tak, jak je to správné. Že to chceme dělat správně. V tomto případě je to nauka o životě, jak se máme chovat. Jak růst psychicky i celkově.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

O politiku se příliš nezajímám. Zdá se mi, že politikům jde hlavně o moc a o peníze. Při posledních volbách jsem ani volit nešel. Politikou jsem znechucen.

Jsou někteří politici, kteří jsou pro tebe přijatelní.

Někteří lidé z kostela, přestože neznám jejich konkrétní plány, tak mají jako komunální politici moji důvěru. Ale vadí mi, že často mohu sledovat, že lidé, kteří se vlastně o obecné blaho dlouhodobě nezajímají, mají najednou při volbách zájem o místa v zastupitelstvu. V minulosti jsem volil KDU-ČSL.

Co bys chtěl od života?

Chtěl bych mít dobrou práci za dobré peníze. Bohatství sice není vše, ale chci žít na slušné úrovni, abych uživil rodinu a zároveň mi zbylo i na koníčky, zábavu a podobné věci.

Je to pro tebe dosažitelné?

V tuto chvíli to pro mě dosažitelné není. Práci sice mám, ale s platem nejsem spokojený, proto si hledám jinou práci.

Je náročné najít práci, která by tě bavila?

Právě, je problém najít něco, co by mě bavilo. Já jsem už ve věku, kdy musím koukat spíše na peníze, než hledat to, co by mě bavilo. Navíc dnes není jednoduché sehnat vlastní bydlení. Platit hypotéku apod. Koupit si byt či dům je dnes pro mladé lidi obtížné.

Myslíš, že problémy, které jsi teď zmínil, mají něco společného s vírou? Pokud ano, tak co?

Pokud by v politice byli dobří křesťané a dělali to, co dělat mají, konali dobro, tak by to bylo k užitku.

Takže myslíš, že by se křesťané měli účastnit veřejného života?

Dobří křesťané ano. Nesmí jít o lidi, kteří něco hlásají, ale přitom něco jiného dělají.

Ty sám se angažuješ nějakým způsobem ve veřejném životě, pokud jde o problémy, které jsi zmínil?

Politicky se neangažuji, netoužím po moci.

Příloha II.

Otázka č. 1: Mohla bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Protože mě zajímá hudba, tak se zapojuji zejména v této oblasti. Teď třeba v naší farnosti zpíváme jednou za měsíc při mši s dětmi. Zpívám i žalmy. Dříve jsme měli ve farnosti společenství mladých, v současné době plánujeme tato setkání obnovit. Ještě se ale musíme domluvit na detailech. Pokud jde o to společenství, které zde dříve fungovalo, tak je pravda, že já jsem v něm hrála spíše pasivní úlohu. Mnoho z nás v té době již studovalo na vysoké škole a muselo dojíždět, takže bylo obtížné najít čas, kdy bychom se mohli všichni sejít. Ne všichni jezdili na víkend domů. Navíc ti mladší měli v pátek ještě sbor. Postupně se z toho začala vytrácet koncepce. Spíš už to bylo jen tak, že jsme se sešli a popovídali si. Řekla bych, že se z toho vytrácelo společenství s Bohem, už jsme se třeba tolik nevěnovali modlitbě. Postupně jsme se scházeli spíš jen tak, kdo měl zrovna čas, ale to už jsem nepovažovala za spolčo. Takže v současné době bychom to chtěli obnovit tak, jak to bylo v začátcích našeho společenství. Je potřeba, aby se vždy určilo, kdo si na dané setkání něco připraví, kdo bude moci přijít, kdo za to ponese odpovědnost. Zkrátka zlepšit organizaci. Také by to nemělo vše záviset jen na jednom nebo dvou lidech.

Svého času jsem chodila také do chrámového sboru. Ale v současné době se již z časových důvodů nemohu činnosti sboru účastnit, přestože mě to velice bavilo. Jsem ale velmi vděčná za to, že zde ten sbor funguje, je to velké oživení mše. Zejména při slavnostních mších to vynikne. K fungování sboru mám jedinou výhradu. Někdy bych uvítala větší míru profesionality ze strany našeho kapelníka, např. větší důraz na kázeň při zkouškách, větší soustředění se na zkoušení. Někdy se nezkouší dostatečně, což má potom za následek nervozitu při vystoupení. I na kapelníkovi jde potom vidět, že je ve stresu.

Dále se podílím na organizaci farního plesu, dělám hudební doprovod při mikulášské besídce, letos si tam zahraju i menší divadelní roli v pohádce. To mě hodně

baví, myslím ta hudební produkce i konkrétně práce s dětmi. Ty jejich rozzářené pohledy při mikulášské besídce, jak jsou vděčné, řeknou modlitbu, zazpívají písničky. Tyto akce jsou sice primárně organizované pro farnost, ale už se to rozšířilo, že se tam zvou i lidi z venku, na konci se tam modlíme, takže ty nevěřící mají možnost zakusit tu naši víru. Z tohoto způsobu evangelizace mám radost.

Co se týče úklidu ve farnosti, když mám čas, ráda přijdu a pomůžu, ať už na faře nebo v kostele při chystání vánoční výzdoby. Bylo by dobré, kdyby tam chodilo víc mladých lidí. Většinou je tam dobrá parta a baví mě to.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ? Ptám se tedy na tvou motivaci.

To chození do kostela na mše a s tím spojený farní život (úklid a účast ve chrámovém sboru) vychází z tradice, z toho že moji rodiče praktikují.

Co se týče společenství mládeže, hudební produkce a práce s dětmi, toho se účastním, protože mě to především baví a je v tom i určitá seberealizace. Důležitý je pro mne smysl rytmických mší, že se mše pro ty děti ozvláštňují, více je zaujme i tím, že se do ní také sami zapojí a díky tomu chodí do kostela rády.

Ve společenství mládeže je motivací ta potřeba sdílet víru s vrstevníky, dále přátelství, společné problémy, teologické otázky. Rozhodně se neúčastním z povinnosti, ale protože mě to baví a naplňuje mě to. Je tam fajn parta, zábava, těším se na ty lidi a je tam s námi Ježíš, působí v tom společenství.

Tu evangelizaci jsem už zmiňovala v první otázce.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Je to téma lásky, jak nás Bůh nekonečně miluje. Ve všedních starostech na to zapomínám i na Boha. Když si to vezmu osobně, že já jsem Ježíši způsobila ty rány, že trpí za moje hříchy a On mi to všechno odpouští. Bůh seslal svého Syna, aby mě z toho vykoupil, to mě vždy osloví, ta absolutní bezpodmínečnost. Nemůžeme na to ale spoléhat, musíme se samozřejmě snažit, konat dobro a důležité je i pokání. Ty kázání u nás ve farnosti jsou dokola o tom kárání, co bychom měli a neměli, a právě tady u nás málo zaznívá ten protipól – jak nás Bůh miluje. Hodně v naší farnosti chybí ten akcent na lásku,

a právě proto i hodně místních lidí dojíždí na mše do jiných farností. My mladý můžeme našťestí čerpat z kázání i jinde, například na setkáních mládeže a v místě studia.

Spousta lidí našeho faráře kritizuje, ale já ho mám ráda, přestože lidsky mi taky úplně nevyhovuje. Mohl by být přátelštější a vlídnější. Ale když mu to není přirozené, tak to po něm nemůžeme chtít. Má také jiné nepopíratelné kvality.

Oslovuje mě přikázání lásky. Milujte Boha celým svým srdcem a milujte svého bližního jako sami sebe. Důležitost přijmout sami sebe a mít se rád, což je někdy těžké, to jsme právě nedávno slyšela během kázání v Praze.

Co se týče otázky homosexuality, mám nevěřící homosexuálně orientované kamarády, se kterými se o víře téměř nebavím. Chybí mi argumentace k tomuto tématu a nejsem si příliš jistá postojem církve. Společnost podle mě vnímá církev tak, jakoby církev homosexuály odsuzovala, takto to vidí i homosexuálové co já znám. Vidím problém v komunikaci o učení církve.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

Rozhodně to souvisí s vírou a nemělo by nám to být lhostejné, měli bychom se o politiku zajímat, protože nás ovlivňuje, proto bychom se měli angažovat. V politice by měli být slušní lidé. Byla jsem teď na demonstraci „chceme slušné Česko, chceme slušnou vládu“. Ale jinak mě politika nebaví.

Zapojuješ se veřejně do politiky?

Sama bych se nechtěla aktivně zapojit do politiky, i když jsem krátce členem mladých lidovců, ale jsem pasivní, jen je chci podpořit. Vidím v tom své rezervy a nedostatky, že bych se měla více zajímat o celospolečenskou dění a více se aktivně zapojovat.

Jaký máš postoj k volbám?

K volbám samozřejmě chodím, to beru zodpovědně, že je potřeba volit, vidím smysl ve volbách.

Sleduješ aktivně svoje kandidáty?

Před volbami se trochu snažím vyhledat si informace, ale nejsem v tom příliš aktivní.

Určitě je dobré se o politiku zajímat, protože si mnohdy neuvědomujeme dopad rozhodnutí politiků, co za nás učiní možná právě ti kandidáti, které jsme podpořili.

Příloha III.

Otázka č. 1: Mohl bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Do farnosti se zapojuji tak, že od malička ministruji. Hodnotím to dobře, dělám to rád. Vidím tam smysluplnou práci a mše i víc uteče. Účastním se společenství, sám ho ale neorganizuju. Je fajn slyšet názory ostatních mladých lidí a vědět, s jakými problémy se potýkají.

Na spolču si společně povídáte?

Samozřejmě, společně se modlíme, řešíme různé otázky, taky hrajeme hry.

Jste tam sami nebo máte mezi sebou zástupce církve?

Dříve to vedly dvě holky, to jsme tam byli sami a někdy přišel mezi nás kněz. To jsme se ho ptali na různé věci a problémy. Teď ta spolča vede místní farář a je tam přítomen furt. Už nechodím do společenství tolik, protože už je mi šestadvacet a jsou tady už mladší lidi. Starší už tolik nechodí a je tam taková mezera. Řeší tam jiné věci, než které řeším já.

Ty vlastně už pracuješ a teď jsou tam lidi, kteří studují a mají spoustu volného času.

Ano, je to jiný svět. Když se sejde víc akcí, tak už dám přednost něčemu jinému. Nejdřív tedy obepíšu kluky v mém věku, jestli jdou, protože samotnému se mi tam nechce.

A existuje teď pro tebe jiná alternativa spolča v církvi?

Další věc, kde se ještě hodně zapojuji, to jsou letní tábory. Tam jezdím asi deset let. Tam se teď momentálně angažuju, tam já se najdu, naplním tam čas, to spolčo mi teď neschází. Angažuju se dál, ale mimo to spolčo. Na táborech jsem začínal jako asistent, pak jsem dělal asi šest let hlavního vedoucího, měl jsem nějakou zodpovědnost. Naučil jsem se jednat s lidmi, najít řešení v krizových situacích a tak dál. Pak jsme tam dělali kurzy, školení mladých vedoucích, takže jsem je zaškoloval, předával jsem své zkušenosti.

Ted' už hlavní vedoucí dělají mladší lidi, já to přece nemůžu dělat furt. Já jim jezdím krýt záda. Já si je vlastně zaučuju.

Jde to? Jsi s nimi spokojený?

Jde to. Jsem spokojený. Už jsem tam jeden z nejstarších, ale mám ty chaloupky rád, takže pokračuju. Kdo začne pracovat, tak skončí, většinou to tak je. Skončí studium, tak skončí i tábory, začne rodina a tak. Já ještě rodinu nemám, takže mám na ty tábory docela čas.

Měl jsi nějaké obtíže, když jsi dělal hlavního vedoucího?

Samozřejmě někdy se něco někomu stane, musíš s ním jet do nemocnice. Jednou jsme měli taky případ. Půlka dětí měla průjmy, zvracela, takže jsme volali záchranku. Pak přijela hygiena, naštěstí to dopadlo dobře, nic nezjistili.

A ve vztahu k církvi? Protože to všechno jste organizovali v církvi pro církev...

No jasně, my tam máme vedení, které nám zajišťuje materiální zabezpečení, s ním už spolupracujeme dlouho. Ví, co se může stát, jsou na to připravený. Funguje to dobře. Je to specifické tím, že ty tábora jsou malé, to je kolem dvaceti dětí. To není nic masivního, ty děti můžeš poznat. Můžeš s nimi řešit jejich problémy. Vznikají z toho kamarádství, některé děti mi píšou dodnes. Takové vztahy vznikají hlavně mezi kolegy, mezi vedoucími. Většina mých dobrých přátel je právě z táborů.

Další věc, kterou dělám asi tři roky: jak teď jezdíme na ty tábory, tak jezdíme na různá místa a já jsem se společně se dvěma kamarády rozhodl, že se o jeden ten objekt budeme starat. Protože ten pán už byl starší a už to nestíhal. My to místo máme rádi a máme k tomu vztah. Já mám na starost technickou údržbu, opravy, organizuju brigády, sháním lidi, aby tam přijeli. Jeden kamarád shání peníze, druhý řeší kalendář a obsazenost. Takže to zabírá taky hodně času.

Nějaké hodnocení k tomu?

Je dobré, že se tam naučím spoustu věcí, které bych doma nedělal, čuchnu si ke všem možným řemeslům.

Takový seberozvoj.

Tak tak. Chceme tam dělat rekonstrukci, to mě čeká ještě hodně práce.

Máš ještě něco k tomu?

Co se týče toho objektu, tak to spadá pod naše spolupracovníky a my jsme si to teď pronajali za symbolickou cenu a my teď můžeme shánět granty. Oni nám dali tu důvěru.

My jsme tam byli rok ve zkušební době a oni, že to funguje, nějaké peníze se vydělaly. Sice nás neznají, ale svěřili nám to.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Co se týče toho ministrování. Vlastně už to není moc zvykem, je mi šestadvacet a ještě ministruju. Většinou se setkám s názory, že do patnácti a dobrý. Ale myslím si, že když vidí někoho staršího, tak si řeknou, no ten je dobrej, ještě ministruje. Já mám takové nutkání se starat o ty mladší, být vzorem a dobrým příkladem. Další motivace je, že chci pomoci místnímu faráři, protože hlavně ve všedních dnech tam nejsou žádní ministranti, farář si všechno musí dělat sám, je to pro něj náročnější. Takže taková pomoc jemu.

Co se týče táborů, tak já jsem na ně jezdil jako účastník od první třídy, o mě se starali vedoucí, tak já se teď zase snažím pomoci a dávat těm druhým. Já to teď vlastně oplácím. Mám tábory rád, tak nechci, aby to zaniklo. Co mě k tomu ještě vede – je tam dobrá parta. Já se pohybuju jak mezi věřícími, tak nevěřícími. A pozoruji na sobě, že když jsem mezi věřícími, tak se chovám líp. Snažím se trávit čas ve společenství věřících.

Společenství na tebe má dobrý vliv.

Ano, určitě. Další věc je, že mezi kněžími mám vzory. Jsou to normální kluci, kteří se rozhodli jít na kněze, líbí se mi, jak dělají svou práci. Dělán to jako oni, ale jen nejsem kněz. To souvisí s tím, že oni mě motivovali a já teď motivuju ty ostatní. Debatujeme o různých otázkách. Evangelizace...

Řešíš s nimi i svůj život?

Ano, ale i v partě. Moje problémy, ale i problémy církve.

Umožňuje ti to taky duchovně růst, ano?

Ano. Přes ně do toho víc vidím. Ne-kněz ti řekne jiný názor na problém církve, než kněz. Má na to jiný pohled. Je to zajímavé to od nich slyšet. Co se týče toho objektu, tak tam je to jasné. To před sebou vidíš tu práci, něco se tam udělalo, lidi tam jezdí dobrovolně. Nenechávají tě v tom, děláš dobrou věc. Mám určitou zodpovědnost, všichni mi věří. On se teď o to stará, tak to jsme na něj zvědaví. Určitý závazek tam je.

A vystihl bys tu hlavní motivaci?

Asi že je třeba, aby se s tím něco udělalo, už to chátrá a ten pán už na to neměl čas, tak aby se mu ulevilo, ta starost, ten chlapík se stará i o skauty. Jemu jsme ulevili. Pak máme kam jezdit, to je chalupa, kde široko daleko nic není, klídeček, krásná příroda, vypadnout z města. Místo na setkávání. Brigády – tam se nejedí kvůli práci, ale hlavně kvůli těm lidem.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Já jsem konzervativní, ať už je to z výchovy nebo z prostředí, kde se nacházím. Třeba rodina – církev říká, že se skládá z muže a ženy, tak s tím souhlasím. Dnešní téma – homosexualita – jestli si mohou brát děti, tak s tím stejně jako církev nesouhlasím. Adopci myslím. Co se hodně taky řeší – sexualita před svatbou, po svatbě. Já jsem spíš tradiční, patří to do manželství. Dneska spolu lidi spí, střídají to, žijí spolu, mají spolu děti před svatbou a ta svatba je pak pro ně jen cár papíru. Moji vrstevníci říkají, že když s holkou nebydlíš, tak ji vlastně neznáš, vždyť se vidíte jen chvíli, ty ji nepoznáš. Musím věřit Bohu, že mi poslal do cesty toho pravého a ať má ten manželský život taky nějaké překvapení.

Takže se ztotožňuješ s tou klasickou naukou.

Tak. Co třeba ještě nechápu, když pak lidé mají pět dětí a šesté si už nemůžou dovolit, protože mají 3+1 a dvacet tisíc vydělávají oba dohromady, ale chtějí spolu sexuálně žít, tak nějaká forma antikoncepce by měla být dovolená. Musí být něco spolehlivějšího, než jen nechat to přirozeně plynout. Nejsem zastáncem hormonální antikoncepce, to asi ničí to tělo, ale co se týče kondomů, to by do manželství povolit mohla.

Dalo by se říct, že neznáš argumenty církve pro ten zákaz?

No, po manželství to nějak nechápu. Od některých kněží jsem slyšel, tak použijte ten kondom, ale postoj církve je jiný. Je to o lidech.

Na tu oficiální nauku církve ti nikdo nebyl schopný přednést argument, proč to tak je?

To je možná moje nevzdělanost, nevím, proč to tak je. Pozitivně mě také oslovuje papež František, protože mi přijde takovej lidskej, liberální. Myslím si, že se s ním blýská na lepší časy, že se více otevírá, dokáže se vžít do těch situací. Papež František je určitě jeden z mých vzorů.

Ale to si trochu rozporuje s tím, že jsi říkal, že jsi spíš tradiční a tady papež František...

Mně to spíš vadí v otázce kněžství. Kněží je málo. Hlavní problém je ten, že se musí vzdát rodiny a sexuálního života. A kdyby se tohle povolilo, tak třeba by bylo kněží víc. Pak zase některý řekne, že kdyby neměl ten celibát, takže by do toho nešel. Hodně lidí by to ale třeba nalákalo a starali by se o farnost i s rodinou. Hodně lidí řekne, že by se té farnosti neodevzdali celým srdcem. V Americe to mají ne, že pastoři mají rodiny.

Ještě něco bys dodal?

No ohledně těch kázání, tak moc nemám rád ty filozofické, mám rád příběhy ze života. Co se stalo nebo co může být po smrti... nemusím obecně postoje církve, ale spíš postoj toho faráře. Jako knížka. Slyšíš nějaký příběh v kázání a „začteš“ se do toho.

Je pro tebe důležité, že kněz káže svůj názor než nauku církve?

Měl by to asi porovnat. Říct svůj názor, ale církev to říká takhle.

Je pro tebe tedy důležité, že kněz projeví svoji autenticitu.

Tak. A líbí se mi i ten kněz, který dostane od biskupa vynadáno, co to říká. Protože to není člověk, který to podává tak, jak se mu řekne. To mě oslovuje.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

O politiku se zajímám hodně. Sleduju rozhovory, názory politiků, o čem se rozhoduje ve sněmovně a tak dále. Chodím volit. Nevolím tak, že to hodím jen tak někomu nebo co mi řeknou rodiče, kamarádi. Angažuju se, pomáhám KDU-ČSL, podporuju je, šířím to, že je volím a že se za to nestydím. Negativně teď cítím to, jak se řeší Babiš. Konkrétně mi vadí, že se místní biskup vyfotil s Babišem. To by nemělo být. I jsem slyšel, že z biskupství kvůli tomu odešli nějací lidé, kteří tam pracovali, že s tím nesouhlasili. S tím se ztotožňuju. A pak taky co se týče restitucí, tak souhlasím s tím, že by se ten majetek měl vrátit, ale myslím si, že by se ty peníze měli používat na opravy těch objektů. A já teď vím, že se investovalo do něčeho, co by mělo zase vydělávat. To je spíš takové podnikání. Myslím si, že ty peníze by měli jít někam jinam. Tady biskupství se opravuje za neskutečné peníze a já s tím nesouhlasím, protože si myslím, že to bylo v dobrém stavu. Mělo by to jít spíš na opravu kostelů a tak dál.

Nesouhlasíš tedy s využitím těch peněz z restitucí.

Neříkám, že všechny jdou špatně. To určitě ne, ale nějaká část.

Ještě ten tvůj politický život. Myslíš, že to má něco společného s vírou?

Věřící by měl volit tak, aby učení církve zapadalo do té politiky. Máme tady vlastně jen jednu stranu, která je křesťanská. Myslím si, že zodpovědný katolík by měl volit křesťanskou stranu. Tak já ji volím. To nikomu nevnučuju.

Jde ti o to, aby se křesťanské hodnoty...

... projevovaly i v politice. Otázka ohledně homosexuality se prostě smetla ze stolu, protože to už je dané, jak to má být.

Příloha IV.

Otázka č. 1: Mohla bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Pokouším se vést spolčo, což je občas náročné, protože studuju na střední a mám hodně mimoškolních aktivit. Plus svůj vztah, takže toho času není tolik. Do spolča chodí mladší lidi, než jsem já. Máme tam holku, která chodí do šesté třídy. A pak jednu mou příbuznou, která je o rok mladší než já. Ty lidi to hrozně baví. Je vidět, že jim chybí se scházet. Kluci mají ministrantské schůzky, což je super, ale tolik jim to spolčo nechybí. Ale holčičí schůzky už se zrušily. Mně osobně to vadí, že se to takhle rozdělilo už za minulého faráře, že byly ministrantské a holčičí schůzky. Žádný mix. Tohle spolčo vlastně po dvanácti letech spojilo tyhle dva tábory dohromady. Bylo to potřeba a s tímhle přišel i náš nynější farář, který do toho dal tu jiskru. Teď jenom čekal, co se stane.

Ze začátku to moc spolčo nebylo, spíš to byly schůzky, kde jsme hráli hry a nebyl vůbec žádný program. Já jsem pak byla na prvním mládežnickém táboru, kdy se mi převrátil můj duchovní život. Tak jsem si řekla, že by bylo hrozně fajn ukázat těm lidem to, co já jsem zažila na tom táboru. Tak jsem se pokoušela vymýšlet program na to spolčo, což je náročný. Nejsem farář ani jsem nebyla na tolika přednáškách. Můj osobní duchovní život není natolik bohatý, abych jim mohla ukazovat, jak mají žít. Já sama nežiju dokonale. Ale snažím se to s nimi probírat a podporovat je. A je vidět, že je to prostě baví. To je hrozně fajn.

Nějaké hodnocení k tomu?

To spolčo je hodně aktivní, máme určitý program, který vymýšlím vždycky jenom já. Teď posledně se o hudbu starala jedna holčina, ale předtím jsem všechno zajišťovala já. Včetně jídla, programu, modlitby. Bylo to postavené na mně. To člověk ale nemůže úplně vydržet, když je na to sám. A neměla jsem oporu ve faráři, který má hrozně moc aktivit. Já chápu, že na mě neměl úplně čas.

V jakém smyslu ti chyběla ta podpora?

No třeba: Děláš to dobře, neříkáš nesmysly, dělej to takhle dál. On na těch společenstvích vůbec nebyl, takže já jsem neměla žádnou zpětnou vazbu. Lidi mi řekli, jo to bylo fakt skvělý, úžasný, příště to udělej znova a dřív. Já mám ale tolik přátel, že chci být se všemi. U spolča je důležitá pravidelnost. Na kurzu animátorů nám vysvětlovali zásady společenství, které já nedodržuju, protože je to časově moc náročné,

nerealizovatelné, kdyby to bylo jen na mně. Jinde to vede farář a ostatní mu pomáhají. Jenomže tady to vedu já a všichni na mě spoléhají. Snažila jsem se to rozdělovat mezi ostatní, ale pak to bylo, že proč to mám dělat já? Já to dělat nechci. Člověk to chce dělat a udělá to. Já se scházím s animátory, takže mi to tolik neschází. Jim to vlastně schází, ale nic pro to nedělají. Nemám už tolik potřebu být s těmito lidmi, protože jsou mladší, a ještě mě to stojí dost úsilí a času.

Ještě vlastně se učím hrát na varhany. Dřív jsem hrála alespoň ordinárium, teď se už úplně nezapojuju. V kostele je dost velká zima. A taky si plno lidí neuvědomuje, že varhaníci musí celou mši dávat absolutní pozor. Já jsem si tu mši užila jinak než z lavice. Člověk, když hraje pravidelně, tak odbourá stres. Ale když hraješ nárazově, tak jsi hrozně nervózní. Pak varhaníci jsou přesvědčeni, že lidi ty varhany poslouchají. Člověk se ale dozví, že ne. Kdyby tam ty varhany nezněly, tak je to ale úplně suchý.

A cítíš nějakou podporu na diecézní úrovni pro varhaníky?

Nevím, asi ne... lidi jsou spíš překvapení, jo ty hraješ na varhany, to je hustý, pověz mi o tom. My se s ostatními varhanicemi nebo varhaníky podporujeme spíš navzájem. Ale aby diecéze uspořádala setkání varhaníků, tak o ničem takovém nevím.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Jak jsem říkala, byla jsem na tom táboru a když jsem pocítila tu Boží blízkost a tu sílu toho společenství, tak by bylo super, kdyby to zažili i mí přátelé. Proto jsem zkusila vést spolčo. Motivují mě i samotní lidé, kteří na konci řeknou, to bylo fakt parádní, chci přijít znova, můžu ti třeba nějak pomoci? Co se týče chození do kostela, tak mně přijde, že člověk v dnešní době žije fakt ve velkém spěchu, což je i daný sociálními sítěmi. A teď si člověk řekne, že hodinu svého času o víkendu věnuje sobě a svému vztahu s Bohem. Že se člověk uklidní. Se mší každou neděli počítám a svůj volný čas si vždy upravím tak, abych na tu mši mohla jít. I když mám pocit, že třeba do školy nic nestíhám, tak se na tu hodinu opravdu zklidním, jakoby to ve mně všechno utichlo, v kostele byla jen já a Bůh, že je tam pro mě.

Dalo by se říct, že tě přitahuje Boží láska?

Určitě. I ta moje maličkost. Pro mě je to jenom hodina, ale On mi věnuje dvacet čtyři hodin denně. Aspoň tu hodinu bych taky mohla být otevřená Boží blízkosti.

Jo a zapomněla jsem říct, že zpívám ve sboru. Pak mě motivuje třeba i to, že po koncertě lidi přijdou a řeknou, to bylo parádní, já si tak odpočinul.

Takže tě motivuje ocenění ostatních?

Ano. A já si ten zpěv hrozně užívám, najednou si člověk řekne, že ta hudba je tak krásná, že toho skladatele musel někdo vést, to z toho úplně sálá. My jsme zpívali třeba Requiem od Mozarta, a to bylo něco úžasného, to je slyšet úplná touha po Bohu, to volání, i to jemné napětí. Není to jen nějaké zpívání, má to i vyšší podstatu.

Duchovní rozměr hudby.

Ano. Ještě k tomu varhání. To není jen o tom, že někdo přijde a poplácá po zádech, jo to bylo pěkný. Já se k tomu dostala zvláště. Bůh si prostě přeje, abych byla varhanice. Když přede mší mám hrát a jsem fakt nervózní, tak řeknu, tak Bože hraj. Když sis mě k tomu tak zvláště povolal, tak jsem připravená, tak můžeš začít.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Já bych se věnovala nejvíce k lásce k bližnímu, protože to teď prožívám. Musela jsem se naučit mít lidi ráda. I s chybami. Já jak studuju na gymplu, tak jsou tam většinou ateisti. I takoví, kteří se křesťanům vysmívají, hledají způsob, jak si do křesťanství dloubnout. Takhle v tom středověku, to jako upalovali ty čarodějnice, a to ti přijde jako správný? Já ale nemůžu za to, že upalovali čarodějnice. Já věřím v milujícího Boha, ne v to, co dělali ve středověku. Oni nevidí prostě to, že církev je svatá, ale lidé v ní hříšní. Jim to nikdo neřekne. Neznají žádné kněze, a i se bojí na to zeptat, že by se jim za to mohli smát, že to neví. Tím chci říct, že je těžké brát tyhle lidi a přijmout to, že si do mě někdy dloubnou. Ale kázání, které se týká lásky k lidem, jak mít rád lidi, to mě zajímá. Bůh je přece má rád, tak já bych je mohla mít ráda taky ne. Tím se snažím řídit. Vidět v nich to lepší.

Mluvila jsi o situaci, kdy jsi sama a musíš nějak bránit svoji víru. Řekla bys, že se ti to daří?

Myslím si, že jo. Mám hrozně hodné kamarády a spolužáky, takže oni to respektují. Ještě jsem se nesetkala, že by se mi vyloženě vysmáli. Oni některé věci neví, ale chtějí je vědět, touží po tom. Moje nejlepší kamarádka je taky ateistka a už se i ptá, jak je to teda s tím křesťanstvím. Je hrozně otevřená tomu, že by i chtěla uvěřit a člověk do ní zaseje semínko a už jen doufá. Tyhle lidé nevyrostali v křesťanské rodině a touží po tom Bohu. Taky se říká mezi ateisty, že věda a církev nejde dohromady, přitom je to možná naopak. Navíc ještě ve škole nás učí něco jiného. Oni byli vychováni v tom, že to nebylo za sedm dní, že to je obrazně, ale ptají se mě, jak to vlastně bylo při stvoření světa... možná by i chtěli uvěřit a takovýchle lidí já mám kolem sebe.

Daří se ti s nimi diskutovat?

Daří, oni jsou tomu hrozně otevření. Ptají se víc a víc, a to je na tom to úžasné.

Diskutovat, to je v podstatě evangelizace. Baví tě to?

Baví. Ale občas se bojím, že jim to řeknu špatně. To je asi jediná moje obava. Tak říkám, Duchu svatý mluv, ať neřeknu něco špatně. To je taková obrana proti té hlouposti.

Co mě ještě oslovuje z učení církve, je ten Boží záměr, Bůh má s každým své plány a je dobré mu naslouchat. Zase ale nesedět na místě a čekat. To se mi stalo, že mi umřel táta a já si řekla, no to je hustý, ale proč si to udělal?! Ale já jsem díky tomu začala zpívat, hrát na varhany, chodit na kroužky, díky penězům, které jsem měla od státu, jsem se dostala na gympl... Díky těmto nehezkým životním událostem nás Bůh formuje. Teď se mi stalo, že se mi odchlípla sítnice a já se ptala Boha, proč se to stalo. Díky tomu jsem ale poznala svého přítele, kterého miluju. Člověk v tom musí vidět tu Boží lásku, že toho člověka vede. Teď mi odložili operaci, protože jsem měla střevní virózu, tak jsem se ptala, proč mi to odložil.

Takže to Boží řízení je teď hodně aktuální v tvém životě. Ještě něco dalšího?

Chtěla bych říct ohledně vztahu s mým přítelem. Co se týče sexuálního života, tak vím, že sex před manželstvím je zakázaný, že je to hřích, ale nic nevím o tom, jak je to s ochranou při styku v manželství. O tom vůbec nic nevím. Protože je to hodně choulostivé téma, o kterém faráři moc nemluví, protože nejsou v manželství. Ani to neví z té praxe. Já bych na takové přednášky chodila, zeptat se dlouholetých, a právě i čerstvých manželů, jak to vydrželi do toho manželství. Teoreticky nám to vysvětlí kde kdo, ale prakticky už je to zamotaný.

Tobě chybí obojí.

Ano, teorie i praxe.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

Na prvním místě bude ekologie, sleduju i youtuberky, co se o ni zajímají. Mě tohle téma nadchlo, protože je ekologie dost diskutované téma, ale na druhou stranu zanedbávané. Je hezký, že se čistí oceány, ale že v Africe je znovu znečišťují, nikoho nezajímá. Člověk by to chtěl vyřešit, ale musí se koukat na tu příčinu. Já ale v tomhle nijak nikde nevystupuju, protože musím začít u sebe. Je mi teprve sedmnáct a formuju se. Víím, že eko a bio je cesta, kterou chci. Nevím, jestli Bůh, ale já jsem si ji zvolila. Souvisí to s vírou v tom ohledu, že kdyby se lidé chovali dobře, kdyby neplýtvali a nežili

rozmařilým způsobem života, nebo se nepřejídali...nejhorší je ten organický odpad, který se nedá spalovat a jednotlivec proti tomu může hrozně snadno bojovat. Existují ty hnědý popelnice, ale stačí prostě kupovat méně toho jídla. Když si člověk koupí míň jídla, které je bio, tak si ho vlastně koupí míň, protože je dražší. Pak si ho i vychutná, když to jí. To je takový začarovaný kruh. Je snazší si koupit něco levného.

A souvislost s tou vírou?

No tam je to o té morálce, že církve nás učí neplýtvat a vážit si všeho, co máme. Je to vidět u oblečení. To je levné, ale za jakou cenu. Za levnou pracovní sílu třeba v Indii nebo Malajsii. My nevidíme, jak tam ty děti trpí. Kdyby to člověk viděl na vlastní oči, tak by nebyl takový zvíře. Tam záleží na té laskavosti, kterou nás učí církve.

Pak jsem taky vegetariánka, už asi čtyři roky. Nesouhlasím se zbytečným zabíjením zvířat. Sice Bůh dal Adamovi zvířata, ale já říkám, že je nechci, tak to se může trochu přičít. Prostě nesouhlasím s tím, že se chová hrozně moc zvířat, která v životě neviděla denní světlo. To se mi na tom nelíbí. Myslím si, že je rozdíl, když člověk picne zvíře na farmě, které žilo krásný život a tím, jak se chovají ve velkochovech. Když si vezmu, tak ženy v kláštřech taky někdy nejedly maso, tak s tím snad Bůh nebude mít žádný problém.

Chtěla bych načít homosexualitu. To je takové hodně diskutované téma. Já jsem v tomhle docela plavala a pořád plavu, takže jsem si na to vytvořila svůj osobní názor, než že bych přijímala názor církve. Mně homosexualita nevadí, protože jsem se setkala s homosexuály a mně je to jedno. Mně je to úplně jedno. Mám kamarády gaye a oni mi pak říkali, ale já jsem gay a já, no a, mně je to fuk. Teď jsem v tomhleto stádiu. Teď je na Youtube, jmenuje se to Dva tátové, teď vyhráli cenu Czech Awards Kosmo objev roku a já je sleduju. Hrozně jim fandím. Oni si adoptovali dvojčata, a i když se mi nelíbí, že ty děti jim porodila náhradní matka, tak oni za to přece nemůžou, Bůh jim řekl, ty budeš gay a oni s tím musí žít. Když si vezmu kluka, který v patnácti zjistí, že se mu úplně nelíbí holky a je křesťan, tak aby nešel proti církvi a žít sexuálně s jiným mužem, tak může být třeba kněz. Heterosexuál má hodně možností, kam se vrhnout a homosexuál to má hrozně omezený. Já si myslím, že to není správný. Ti homosexuálové za to prostě nemůžou. Oni si to nevybrali. Oni to tak mají nastavené, není to jejich rozhodnutí.

Mluvíš o omezeních, zkus to nějak specifikovat.

Myslím omezení hlavně v církvi. Že není podporováno to manželství, nemůžou zplodit dítě, ale muž nebo žena můžou milovat stejné pohlaví úplně stejně jako hetero. Ta

láska je úplně čistá. A... co vlastně věřící homosexuálové můžou? Můžou uzavřít registrované partnerství, ale farnost se na ně bude dívat stejně skrz prsty, že spolu třeba sexuálně žijí. To je velké haló.

A ty bys byla zastánkyně tohoto manželství?

Asi jo. Víím, že to asi úplně není správný, ale oni si tu cestu nevybrali. A proč jim upírat něco tak nádherného jako je to manželství.

Nevidíš důvod, proč bránit manželství.

Jo. A takhle je to třeba i s adopcí těmi homosexuálními páry. Myslím si, že je třeba mnohem lepší, když ty děti budou žít v úplné rodině. Oni nevnímají, že jim chybí matka nebo otec, protože oba zastávají to místo dokonale. To je vidět u těch Dvou tátů. Je to lepší, než když vyrůstají v dětském domově. Vidí, jak funguje rodina. Jak mají ty děti vědět, jak funguje rodina, když v ní nevyrostali. Nevidím důvod, proč jim tuhle možnost odpírat, když ty lidi k tomu tíhnou, chtěli by mít dítě. Ne že společnost žádá, aby měli dítě, ale že oni chtějí.

Příloha V.

Otázka č. 1.: Mohl bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Do farnosti se zapojuju přes ministrování, chodím do kostela pravidelně každou neděli. Účastnil jsem se brigád, co jsme měli na kostele, příprava stromku do kostela, výzdoby. Pak máme ve farnosti jednou za čas spolčo. To jsem se účastnil nějakých těch setkání.

To znamená, že už se neúčastníš?

No, asi poslední dvě spolča jsem nebyl, ale když mám volno, tak jsem tam často.

Dalo by se říct, že od doby, kdy si začal pracovat, máš určitě míň času. Je to možná takový předěl, že asi chodíš míň na ty spolča?

Já si myslím, že ne, že tohle nemá asi vliv, to bych neřekl. Dále, jednou jsem byl na ministrantském táboře, ale to už je dávno. Byl jsem tam jako účastník, bylo mi šestnáct let. To bylo za jiného faráře.

Jestli je to všechno, tak by ses mohl k jednotlivým věcem vrátit a zhodnotit je.

Tak já jsem začal tím, že ministruju. To bych zhodnotil tak, že já to dělám asi od čtyř let, k tomu mě přivedli rodiče. Myslím si, že tu máme dobrou partu ministrantů, že si sedíme. Nikdo se tu necítí odstrčeně. Dalo mi to určitě nějaké kamarády, se kterými

máme společnou tu víru. Myslím si, že to je důležité mít někoho takového. Co se týče běžného života, tam vlastně tolik lidí moc nepotkáte. Když je člověk mezi nevěřícími lidmi, tak to nechápu a neberou to.

Rozumím. A věnoval se vám někdo, jako ministrantům?

Míváme ty farní tábory, co se týče ministrantské akce, potom ještě bývají schůzky, jednu sobotu v měsíci, ale tam nechodím. Důvod je ten, že jak pracuju, tak jsem rád za volný víkend. Ty schůzky jsou ráno, a to ještě spím.

Co tam máš dál?

Pak jsme měli ty brigády na kostele, natírali jsme věž, toho jsem se účastnil. To bych hodnotil hodně pozitivně. Z toho jsem měl dobrý pocit, že společně něco děláme pro tu farnost. I nás to spojilo víc dohromady. Mohli jsme se podílet společně.

Spojilo vás to ano?

Určitě, to chci říct, sblížili jsme se tam a byla tam i sranda. Mělo to pozitivní vliv na společenství. Pak jsem říkal, před Vánoci, ta výzdoba. Tam to bylo zase jiný. Tam už jsem neměl pocit toho sblížení, byli tam lidi, se kterými nemám bližší vztah.

Tam to bylo víc o té práci.

Asi tak. Pak jsem říkal, že jsem byl na tom táboře, to jsem byl jen jednou, protože mám i jiné aktivity. Jezdil jsem i na salesiánské chaloupky, tam to bylo kolikrát ve stejný čas, tak jsem dal přednost těm salesiánským táborům a pak už jsem nejezdil na ty ministrantské. Ale ještě k těm ministrantským táborům. My jsme to mívali v takovém stejném rytířském duchu. Bylo to pořád stejný.

Byla to nuda.

Byla. Co se mi tam třeba nelíbilo, tak tam se získávaly různé hodnosti. To bylo ještě za minulého faráře. Štvalo mě, že někdo byl mladší a měl vyšší hodnost než já. Že nás to spíš rozdělovalo. Z toho jsem neměl moc dobrý pocit. Kvůli tomu jsem pak asi přestal jezdit, odradilo mě to.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Jak jsem řekl, přivedli mě k tomu rodiče. Je to od mala. Jsem z věřící rodiny, že bych měl nějak na výběr... ze začátku mě rodiče nutili chodit do kostela. Ani jsem o tom nepřemýšlel, prostě to tak bylo.

Neznechutilo tě, že tam musíš?

Já jsem dlouho o tom nepřemýšlel, byl jsem rád za nějaké společenství a kamarády, ale potom určitě kolem těch patnácti let se třeba stane, že je to na obtíž. Musíte se chovat

jinak než ve společnosti. Říkáte si, proč. Jestli to má nějaký smysl. Pak tam jsou určité překážky. Holky a tak.

Takže radši jdeš ven s holkou než do kostela?

Třeba. Jde o to, že i ty lidi se vás pořád vyptávají, proč chodíš do kostela. Určitým způsobem mě to pak otravovalo. Na druhou stranu, viděl jsem v tom smysl, protože aspoň máte určitý přehled o tom, co je špatný a co je správný. Když jsem pak viděl, jaký věci se dějou, tak jsem byl za tu víru rád.

Dalo by se říct, že jsi postupně dorůstal, chápal a přijímal víru za vlastní?

Postupně s věkem jsem o tom začal přemýšlet. Jezdil jsem třeba na Enter. Takže snažil jsem se to nějak prohloubit. Akorát já jsem takový případ, že mně se to asi nestalo, pořádně ještě. Ještě jsem asi úplně nenašel ten pravý smysl v té víře.

Takže jsi na cestě.

Jsem rád za určité morální hodnoty, myslím si, že to je důležité, ale abych našel Boha, to říct nemůžu. To se mi fakt nestalo. To zatím asi ne. Teď v současné době já o tom furt sám přemýšlím. Věřím v Boha, ale málokdy se mi stane, že je něco od Boha. Je to asi moje chyba. Nemůžu říct, teď jsem poznal Boha. Kolikrát jsem to slyšel při kázání od kněží, a to fakt nemůžu říct.

Hledáš tedy pořád tu motivaci, proč v neděli vstát a jít. Hledáš odpověď na otázku, proč bych měl.

Hm. Asi si někdy tu otázku pokládám. Tak si říkám, abych nezklamal ty rodiče, který mě k té víře přivedli. Protože si myslím, že by byli z toho smutní, kdybych řekl, že jsem nevěřící. Je to i asi kvůli nim.

Ještě něco bys doplnil?

Pozitivní věc je nějaký ten morální kodex. Kolikrát jsem se setkal s něčím na střední a řekl jsem si, že tohle bych dělat nemohl, jsem rád za tu víru, že vidím, že něco je fakt zlo. Měl jsem možnost poznat. Oni to třeba neví, že je to špatný. Jsem rád, že můžu rozpoznat, co je špatný a co je správný. A i jsem to fakt cítil, že to je špatné.

Motivuje tě tedy ta katolická morálka k tomu být křesťanem.

Myslím si, že jo.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Co se týče kázání, aby mě to zaujalo, tak se mě musí dotknout, musím to cítit i srdcem, že to slovo jde ke mně. Když to tak není, tak to ani neposlouchám. Když mě to téma nezaujme, tak se mi při mši stává, že po mši nevím, o čem bylo kázání.

Zeptám se: kdybys měl procentuálně zhodnotit kolik takových kázání tě osloví?

Moc ne. Tak jedno z pěti.

To je dost, dvacet procent.

Hm. Nebo kázání, které si aspoň trochu zapamatuju. Zaujme mě to, když je to něco z mého života, co se vztahuje na mě.

A co to je, jaké věci bys tedy přestavil?

To já si musím uvědomit při tom. Konkrétně nevím.

Máš nějaká témata, o kterých přemýšlíš a hledáš informace o nich?

Například láska, to je jedno z hlavních témat církve, často o ní píše svatý Pavel. Většinou v praxi mi připadá, že ta láska nevydrží. Láska k rodině asi vydrží, ale třeba láska v zamilovanosti, to je určité zklamání nebo tak. Že nemá dlouhého trvání. Kolikrát se mi stalo, že tam bylo nějaké zklamání. Ta láska nemá žádný smysl. Stejně to nevydrží. K čemu to je, to mě odradilo od toho podání lásky v té Bibli. Praxe a reálný život mě naučil něco jiného než to, co je napsané v té Bibli.

Takže tam vidíš takový nesoulad.

Přesně mezi tou realitou...

...a realitu, to myslíš svou zkušenost.

Ano, svou zkušenost. Nechci říct, že jsem dokonalý a že nedělám chyby. Ale já to má třeba tak, že když někomu slíbím lásku, tak to myslím opravdu upřímně a pak je to zklamání, když to není slíbený. Já to беру fakt závazně, a když mi to někdo slíbil a nedodržel to, tak je tam to zklamání a ty myšlenky o tom, že jestli to má nějaký smysl, co je napsané v té Bibli. Když to nevydrží.

A cítíš nějakou podporu, jestli se o tom tématu mluví? Máš dost informací?

Myslím, že se většinou vykládá něco, co bylo v tom evangeliu, je to výklad toho Písma. Ale že by tam bylo něco, co by mě zaujalo, rozvinutější, co by se mě dotklo, to se moc nestává. Většinou to kázání беру, že to je výklad Písma.

Důležité problémy, které řešíš—nedostává se ti odpovědi na ně, z kazatelny.

Dá se říct, že ne.

Co jiné zdroje? Snažíš se hledat jiné zdroje?

Já jsem jeden čas četl Bibli, z té Bible jsem měl dobrý pocit, uvědomil jsem si, že jsem přečetl něco v Novém zákoně, co mě oslovilo. Že se mě to dotklo, že to má hlubší

význam. Pak jsem četl chvíli katechismus, ale u toho jsem nezůstal. Ani u Bible. Měl jsem takové období, kdy jsem to zkoušel, hledal jsem víc tu víru. Poslední dobou vůbec.

Ten důvod, proč jsi přestal? Bylo to třeba málo srozumitelné?

No, to asi ne, prostě jsem cítil, že se mi nechtělo. Nějak jsem od toho odpadl. Já jsem si přečetl celý Nový zákon a už jsem se k tomu víc nevracel. Do toho katechismu jsem nahlídl, ale už jsem se k tomu nevrátil. Tam mě to moc nezaujalo. Tam byly svazky pravidel, co se má dělat, možná proto už jsem se k tomu nevrátil.

To jsi měl klasický katechismus nebo ten pro mladé?

Pro mladé. YouCat. Tam to bylo řešené otázka-odpověď. A mně ten styl neoslovil.

Ty otázky nebyly tvoje otázky?

Možná, kdybych to četl déle, tak se k tomu dopracuju.

Byly to odpovědi na otázky, které sis nekladl.

Asi jo.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

Jsem aktivní v tom, že se účastním voleb. V tomhle smyslu se zajímám o politiku. Třeba co se týče přímo církve nebo křesťanství, tak si myslím, že to má svůj význam v politice, teoreticky ano, ale v praxi to moc nefunguje.

Tomu úplně nerozumím, mohl bys to rozvinout?

Ty hodnoty, co křesťanství učí, by se měly odrážet v politice. V té naší politice to tak rozhodně není. S tím souvisí, když se řeší nějaké závažné problémy, jak se k nim přistupuje. Třeba ty uprchlíci. Ale v praxi je to většinou tak, že tady KDU byla strana přeběhlíků, že asi málo prosazují to svoje.

Myslíš ty křesťanské hodnoty.

Asi tak. Podle mě to tak funguje v té praxi, málo se snaží odlišit od těch stran.

Rozumím.

Co se týče veřejného života, spíš se zajímám, co se děje kolem mě ohledně zaměstnání, protože to se mě přímo týká, ale že bych sledoval politiku, to ne. Někaká závažná témata jo, ale že bych se každý den díval, co je nového v politice, to ne. Spíš tu vnitropodnikovou politiku, protože jsem zaměstnaný. O to se zajímám. Dál, jestli to má něco společného s vírou... určitě ohledně morálních hodnot a toho chování jo. Myslím i nejen v politice. Víra vám dá určitý kodex, jak se chovat. Lidi pak, když to nemají,

nějaký směr, neví... když nemají morální kodex, tak to pak podle toho vypadá v té společnosti. Můžeme to vidět v té politice. Kdo kolikrát vyhraje volby.

Myslíš, že ta katolická morálka chybí v té politice?

Myslím si, že je to více než třeba. Tady se vulgarismy nešetří, to souvisí i s procentem, kolik lidí je tady věřících a kolik ne. Poměr věřících nevěřících.

V čem myslíš, že to je, že je málo křesťanů? Přemýšlíš o tom?

Já nevím, proč je tady v Česku málo křesťanů. To nedokážu vysvětlit. Možná kvůli komunistickému převratu. Nevím.

Něco dalšího bys dodal?

Ne, jak jsem řekl, já se o tu politiku zas až tolik nezajímám.

A o nějaká jiná společenská témata?

Co se týče mého okolí, tak asi jo, ale globálně, veřejného života, to asi ne.

Zajímá tě spíše komunální úroveň.

Spíš takhle.

Příloha VI.

Otázka č. 1.: Mohl bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Do života naší farnosti se zapojuji především skrze hudbu, již sedm let hraji na varhany. Začínal jsem u oltáře jako ministrant, což mě také naplňovalo, ale postupně jsem začal hrát na varhany. Vnímám to jako službu, jako odpovědnost, zároveň ale i jako čest. Ten nástroj má své osobité kouzlo v tom, že je stále stejný, přestože se za ním vystřídaly generace varhaníků. Zároveň vnímám určité spojení s ostatními lidmi při mši právě skrze hudbu, vlastně je tam i napojení na kněze. Vyvolává to pocit sounáležitosti a zodpovědnosti.

Také zpívám žalmy, máme zde i sbor, do jehož fungování se také aktivně zapojuji. Pokud jde o spolupráci s ostatními varhaníky a s kněžími, tak ta je na dobré úrovni. Vládne zde pozitivní atmosféra. Ve službě se cítím dobře, cítím podporu kněží ve farnosti. Mohu dělat radost i ostatním farníkům.

Když jsem začínal sloužit u oltáře, tak pro mě byla velmi důležitá osobnost našeho tehdejšího faráře. Člověk se s ním cítil uvolněně, on měl velmi lidský přístup, zároveň nás však vedl k našemu dílu odpovědnosti za liturgii.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Pokud začnu úplně od začátku, tak jsem chodil do kostela od malička s rodinou. Pak se k tomu přidalo právě to ministrování. Potom ale přišla puberta a období vzdoru, kdy se mi často stávalo, že jsem vlastně do kostela jít nechtěl, ale zase pro mě bylo nepříjemné nejít, když moje rodina šla. Bylo to takové období hledání. Tomu také přispělo to, že většina mých spolužáků nebyla věřící. Tedy to bylo období, kdy jsem v chození do kostela neviděl hlubší smysl. Navíc i průběh mše mi v té době přišel často nudný. Změna nastala při jedné víkendové diecézní akci pro mladé, kde jsem mohl zakusit intenzivní spojení s Bohem, což se poté přeneslo i do prožívání mší, začalo mě oslovovat i kázání. Najednou se mým motivem stalo to, že jsem se na mši těšil. Začal jsem se v této oblasti i více vzdělávat.

Od mých sedmnácti let hraji na varhany. Začalo to tak, že naše tehdejší varhanice byla velmi vytížená, proto hledala někoho, kdo by jí mohl při hraní vypomoci. Takže jsem byl rád, že jsem mohl tímto způsobem farnosti pomoci. Zároveň to také bylo zajímavé, bylo to pro mě něco nového. Zároveň to pro mě byl nevšední způsob setkání s Bohem. Dnes hraji již sedm let. Někdy se z toho pro mě ale stává rutina. To je pro mě teď důležité, abych se tomuto dokázal vyvarovat. Zároveň si také musím dávat pozor na to, aby se pro mě z hraní nestala pouhá sebe prezentace.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Důležitým motivem je pro mě aktuálnost evangelia. Kázání je pro mě obohacující, protože často nabízí jiný výklad než ten, který mě napadne při vlastní četbě. Někdy člověk vnímá některou pasáž celá léta jedním určitým způsobem a potom najednou zjistí, že se to dá chápat úplně jinak. Oceňuji, že se kněží vzdělávají, že jsou ochotni studovat literaturu, která jim umožňuje lépe vykládat Písmo. Je také důležité, aby se kněží nevyhýbali kontroverzním tématům, kterými jsou např. potraty či předmanželský sex. Já jsem rád, že církev je stále věrná svému učení, pokud jde o rodinu. Myslím si, že je na místě zvažovat, v případě adopcí dětí homosexuálními páry, také to, zda je to dobré pro adoptované dítě. Myslím si, že církev opravdu chrání rodiny a žádná jiná instituce se o to tolik nezasazuje. I papež František často mluví o zachování rodiny.

Pokud jde o předmanželský sex, neviděl bych to jednoznačně tak, že předmanželský sex je špatně. Myslím, že je to otázka výkladu. Často se lidé v argumentaci proti

předmanželskému sexu odvolávají na Písmo, ale musíme si také uvědomit, že Písmo v té době promlouvalo ke kulturám, kde se lidé brali ve velmi mladém věku, takže toto nařízení mohlo dobře sloužit také jako ochrana proti pedofilii. Dnes se většina párů bere někdy ve třiceti letech. Myslím si, že není možné vše automaticky přejímat do dnešní doby.

Myslím si, že je dobře, že církve vystupuje proti potratům, čímž se vlastně snaží chránit ty nenarozené děti. Samozřejmě, že existují některé extrémní případy, třeba znásilnění, ty mohou být předmětem diskuse, ale v drtivé většině případů bychom se měli jasně vyslovit pro život dítěte.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

Politiku se snažím sledovat, nechci být izolovaný od veřejného života. Je důležité chodit k volbám a zajímat se o to, jaké politiky vlastně volím. Sleduji různé televizní debaty, ale ne debaty politiků, protože pokud jde přímo o politiku, tak už většinou svůj názor na věc mám.

Dále mě zajímá problematika ochrany životního prostředí, třeba už to, kolik potřebujeme k životu plastů. Ty se pak ale dostávají do přírody a do těl živočichů. Myslím si, že tento problém nelze dále ignorovat.

Jako další problém vnímám hladovění velké části lidstva. Tím se dostáváme ke druhé části tvé otázky. Křesťan nemůže být lhostejný ke svému prostředí. Ani k přírodě, ani k utrpení jiných lidí. Každý z nás může něco udělat pro zlepšení současného stavu. Nemusíme kvůli tomu nutně jezdit do Afriky. Každý z nás může pomáhat tam, kde jsme. Mohou to být i drobnosti.

Dále mě samozřejmě zajímají válečné konflikty. Pokud jde o Českou republiku, souhlasím s nasazením našich vojáků v Afghánistánu. Je dobře, že se papež František snaží mluvit k politikům s cílem zmenšení útrap obyvatelstva v konfliktu. I když není politiky vyslyšen, tak to přináší podporu pro tyto válkou ohrožené lidi.

Příloha VII.

Otázka č. 1: Mohla bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

V současné době jsem v naší farnosti pouze přes víkendy z důvodu studia, dříve jsem se angažovala více. Pokoušela jsem se hrát na varhany, účastnila jsem se společenství mládeže a bohoslužeb v domově důchodců. Účastnila jsem se i dětských farních táborů, letos plánuji zase jet. Ve farnosti se angažuji především skrze moje rodiče, jedná se o různé aktivity – účast ve sboru, v naší kapele při dětských mších, divadlo, živý Betlém s dětmi – hudební doprovod, nošení mikrofonu při prosbách, úklid kostela, organizace modlitebních skupinek o Velikonocích a Adventu.

Co se týče toho zapojení v podobě hudebního doprovodu, když je potřeba pomoci, přijde mi fajn se zapojit, škoda, že jsem ve farnosti jen o víkendech.

Modlitební skupinky mi přijdou hrozně moc super, jsou v nich členové bývalého společenství mládeže, to mě baví. V minulosti tu nebyli moc aktivní kněží, proto tu nebyly ani aktivity. Až teď obnovujeme to bývalé spolčo a jsme aktivnější.

Tábory hodnotím kladně, je skvělé, že můžu být součástí jako vedoucí.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Jak už jsem zmiňovala v té první otázce, některé moje aktivity jsou součástí aktivit mých rodičů, jedná se o pomoc mým rodičům. Dalším motivem je, že ve farnosti mám spoustu přátel a baví mě s nimi udržovat ty vztahy, užívat si s nimi ty chvíle a baví mě mít podíl na tvoření toho farního společenství. Kdo potřebuje pomoci, tomu ráda pomůžu. To jsou hlavní motivy. A dále je to i lepší vztah s naším knězem, známe se dobře a rozumíme si, takže mám větší motivaci do toho všeho.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Mně se hrozně moc líbí, že církev poukazuje na to, že máme naději na věčný život, že je prostředník, abych v tom mohla růst, abych mohla dosáhnout věčného života, že je to takový průvodce a zároveň v tom učení vidím motivaci k tomu mít rád druhé lidi a snaha o tvoření komunity, společenství ať už v rámci farnosti nebo jiných společenství. Jsem ráda, že církev nabízí různé aktivity a různá místa, kde mohou mladí rozebírat témata, která jsou pro ně zajímavá.

Také se mi líbí projekty charity. Např. Tříkrálová sbírka, kdy se vybírá na charitu, funguje zároveň jako tmel farnosti.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

O politiku se velmi zajímám. Sama jsem členkou mladých lidovců, účastnila jsem se několika jejich demonstrací. Myslím, že hodnoty jako jsou spravedlnost nebo láska bližnímu u nás vlastně neexistují. Velice se stydím za předsedu vlády a za pana prezidenta.

Pokud jde o aktuální témata jako např. Istanbulská úmluva, manželství homosexuálů, tak ty řešíme často na spolču. S nevěřícími tato témata neřeším.

Také chráním přírodu, mé heslo zní: Zero Waste. Sehnala jsem si frusacky, protože jsme zničili přírodu, proto se jí snažím zachraňovat a frusacky rozdávám i svým bližním.

Příloha VIII.

Otázka č. 1: Mohla bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Zapojuju se tak, že chodím v neděli do kostela, s tím, že navštěvuju mše svaté v naší farnosti, což je taková menší obec. Tam není moc možností, jak by se člověk mohl víc zapojit, protože už je to taková usedlá farnost, kde je dáno, kdo je kostelníkem, kdo vybírá, kdo hraje na varhany a za několik let se tam nic nezměnilo. Ti lidé jsou tam stále stejní. To samé platí i při čteních, ti už to mají rozdané. Nikdo nemá potřebu to měnit. Ani asi nechtějí dát šanci těm mladým, kteří kostel navštěvují. Nezeptají se, nechceš číst, zpívat žalm, hrát na varhany? To tam moc není. Občas se tedy stane, že rodina, která čte, třeba mamka, tak nechá číst svou dceru. Když už by se to mělo měnit, tak se to dědí v té rodině, ale jiný člověk nemá moc šanci. Ani se změnou pana faráře se nic nezměnilo, lidé jsou pořád stejní, květinová výzdoba se dělá pořád stejně...jediné je, že se můžeme zapojit při úklidu kostela. Pak třeba když chodí Mikuláš, tak tam už deset let chodí pořád ta samá paní. Ostatně, i moc mladých ten kostel v poslední době moc nenavštěvuje. Ti, co tam jsou, tak jsou studenti a ti chodí o nedělích i jinde. Myslím si, že by bylo potřeba, aby byla dána možnost ostatním se zapojit. Málokdo je asi tak průbojný, že sám řekne, já bych chtěla číst, chtěla bych se naučit hrát.

Dá se říct, že tě to mrzí, že je tam takový přístup?

Chvilka mě to fakt mrzí, protože si říkám, chtěla bych něco dělat, nechtěla bych být jen ten pasivní účastník bohoslužby, chci být trochu aktivní, ale není moc možnost. Jediné, co jde, je spočítat sbírku po mši.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Jak jsem říkala, není prostor, takže jsem spíš pasivní, i když bych chtěla být aktivní. Je to tam dané tradicí. Není šance se do toho dostat. Kdyby byla, tak se člověk zapojuje víc.

Ty máš velkou motivaci, což plyne z první odpovědi, více se zapojit. Co by tě tedy motivovalo zapojit se více do farnosti?

Motivovalo by mě určitě to, že můžeš něco dělat pro druhé, pro lidi, pro ten kostel. Že bych nebyla jen taková pasivní, co přihlíží, ale mohla bych do toho víc mluvit, vyjádřit svůj názor, s čím třeba nesouhlasím, co bych udělala jinak. Kdybych mohla být víc aktivní, tak bych mohla něco vnést do té farnosti, nějakou změnu. Kdyby se to povedlo, tak bych chtěla dát šanci mladým, a nejen těm starousedlíkům. Třeba by to uvítal i pan farář, on je taky docela mladý. Pro něj by to bylo třeba taky povzbuzení, kdyby tam chodilo více mladých, kteří se zapojují a chtějí něco dělat.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Z kázání je to určitě vždycky to, že spoustu věcí vím, ale v ten moment, kdy to zazní, tak mám čas, impulz, se nad tím nějak víc zamýšlet. Z každého kázání se snažím něco si odnést, ať je to jedna myšlenka nebo věta, tak nad ní celý týden rozjímám. Nejvíc mě zajímá hledání smyslu života, v čem ten smysl je, jestli je to v lásce, nebo v konání dobra, v nějaké pomoci, v čem? Pak je to otázka smrti, jak ji má člověk přijímat, jak se k ní má stavět? Jestli je správně to, že i když je člověk nemocný a nemůže nic, tak jestli je dobře jeho život ukončit? Já si říkám, že to není Boží vůle. Kdyby byla, tak by ten člověk zemřel, ne? Když ho nechává žít, tak nechce, aby ho někdo jiný nechal usmrtit, aby mu poskytl eutanazii. V tom se snažím hledat nějaký smysl. Co je k tomu vede, že chtějí tohle někomu udělat? Kdyby to bylo z Bible, tak v Desateru je – nezabiješ. Proč oni by chtěli někoho příbuzného třeba nechat zabít. Zamýšlím se tedy nad smrtí, nad chováním lidí a myslím si, že celkově lidé mají strašně málo informací, nedokážou se

s tím ani smířit. Je ta smrt pro ně strašně vzdálená a pak, když to přijde, tak neví, jak se mají chovat. Nebo třeba jak s člověkem, kterému se smrt blíží, jak s ním zacházet, jak s ním rozmlouvat. Jak ho třeba potěšit v těch posledních chvílích. Chtělo by to, aby lidé o tom měli více informací, aby nad tím uvažovali a nebylo to pro ně cizí slovo.

Pak zase poslední dobou mi přijde, že dost se mluví o heterogenním a homogenním manželství, tak nad tím se snažím taky přemýšlet, jestli by třeba homogenní páry měly vychovávat děti, když budou mít pak třeba dva tatínky, tak jim bude chybět ta ženská autorita nebo žena jako vůbec. Co může třeba z těch dětí vyrůst, když nemají pohled ze strany matky, tak táty, mají jen z jednoho pohlaví. Když ti lidé spolu chtějí být, tak ať spolu jsou, ale ať si vezmou psa, ale určitě bych jim nedala vychovávat dítě. Výchovu dětí bych nechala klasickému manželství, doposud to fungovalo, tak to asi nechce žádnou změnu.

Dá se říct, že se ztotožňuješ s učením církve, u těch věcí, které jsi představila?

Myslím si, že jo. Zatím jsem v té fázi, že jo, zatím jsem nenašla nic, s čím bych vyloženě nesouhlasila. Třeba do toho časem dospěju, že něco objevím, ale zatím s tím souhlasím.

Řekla bys, že máš dostatek informací a argumentů ze strany církve k tomu, abys mohla nějak pochopit a přijmout to církevní učení?

Tak vždycky záleží na tom, s kým se o tom člověk baví. Jsou lidé, kteří ti to dokážou vysvětlit a říct ti, to je tak, a tak a vysvětlí ti to takovým způsobem, že i když nemáš teologické vzdělání, tak to pochopíš. Takže si myslím, že je to hodně o tom člověku, se kterým se o tom bavíš. Myslím si, že nemám dostatečné informace, ale že je to o člověku, který ti to vysvětluje. Pak i člověk jde dál a hledáš si o tom něco dalšího, abys to ještě víc pochopil. Běžný člověk o tom asi dostatek informací ani nemá.

Možná taky proto, že nechce.

Možná je to taky tím. Co lidi zajímá, tak o tom si informace hledají. Ani neví, co si pod tím mají přestavit.

Nalézáš pro tebe dostatek lidí, se kterými se na ta témata můžeš bavit?

Já mám asi dva takové lidi, kteří mi to dokážou vysvětlit tak, že to pochopím. A myslím si, že momentálně mi to asi stačí. Že to pak dokážu předávat dál. Ale je to na

základě člověka, který mi to řekl nebo vysvětlil. Pro mě je jich dostatek, ale pro okolí asi nedostatek. Ale zase, když by lidi chtěli, tak by po tom pátrali.

Ještě něco bys doplnila?

Doplnila bych si to, že mě dost zajímají životy svatých. Hledala jsem si například hodně o Johaně z Arku nebo o svaté Lucii. Jména, která pro mě něco znamenají. Že mě třeba motivují, žít jako ony, jinak. Na základě života svatých.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

Popravdě se o politiku moc nezajímám, chodím volit s tím, že si kandidáty sleduji delší dobu a podle toho se rozhoduju. Určitě kroužkuju, neházím to jenom straně. A co mě takhle zajímá... zrovna nedávno jsem se dozvěděla, že na církevních školách mají možnost si vybrat, jestli chtějí chodit na náboženství nebo na něco jiného. To mi přijde jako problém církve. Že když už je to církevní škola, takže ty děti tam jdou s tím, že tam budou mít nějakou výuku náboženství a rodiče by s tím měli počítat, že se to tím směrem bude ubírat. Přijde mi škoda, že vedení té školy od toho odstupuje a dává dětem na výběr. Děti, které by chtěli to náboženství navštěvovat, tak nemůžou, protože jich není dostatek a musí jít třeba na etiku nebo na cokoli jiného, co je nezajímá. Když už tam ty děti nastoupí, na církevní školu, tak by tam měli chodit i na náboženství. Když se o tom nechtějí učit, tak ať jdou na normální školu. Je problém církve to, že ustupuje, že nechce bojovat a udržet si postavení, které dřív měla. Naproti tomu už nežijeme ve společnosti, která bývala taková tradiční. Kdy bylo běžné, že člověk byl věřící, že se za svou víru nestyděl. V téhle společnosti to problém je. Lidé kolem mě raději řeknou, že jsou nevěřící, než aby to přiznali. To je i nastavením té církve. Kolikrát nedokážou ty lidi motivovat, aby se za svoji víru nestyděli. V církvi je to pořád tradičně, nejde s dobou a nedokáže kolikrát mladým předávat to v tom smyslu, v jakým by to chtěli mladí slyšet. Nebo co by bylo pro ně povzbuzující. Že si jedou tradiční víru, která mladý lidi nezajímá, a hlavně jí nerozumí. Je to pro ně něco cizího. A když k tomu nebude církev přistupovat tak, že se jim to bude snažit jejich stylem nebo jazykem, tak ti mladý tam prostě nebudou. To je problém církve i společnosti. Mladí pak radši utíkají do nějakých sekt nebo si hledají něco jiného. To se pak projevuje na tom veřejném životě člověka. Dříve byli lidé hlavně na vesnici věřící a společně tam slavili neděli. Nejen mši svatou, ale i odpoledne. To už taky

postupně ubývá. Lidé z vesnice už se taky mění. Už tam nejsou jen ti starousedlíci, ale už jsou tam i ti mladí. Zase si myslím, že je to problém církve, že to nedokáže předat jazykem dnešní doby, srozumitelně. Což si myslím, že je škoda.

Příloha IX.

Otázka č. 1: Mohla bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Protože studuju hudbu, tak hlavně přes ty hudební aktivity a taky jsem dělala animátorský kurz, tak to mě hodně motivovalo, takže hraju na varhany v naší farnosti. Pak tady máme takový duchovní koncerty, tak tam se hodně angažuju. Strašně dlouho už tady nemáme faráře, ten sem dojíždí, takže tady fungujeme jako laici sami. Pořádáme si akce sami, farář tady jen dohlíží. Cokoli je potřeba, tak si řešíme sami. Nástěnku taky dělám. Dříve jsem ve farnosti hodně četla. Když je nějaký problém, tak to řešíme mezi sebou. Čím mě tady pověří starší lidi, tak to taky dělám. Nebo pak tady máme modlitby Panny Marie, tak tam jsem taky představovala nějaké texty. Jó ještě Noc kostelů jsme dělali. Když je potřeba zajistit nějaké muzikanty... zpívám žalmy, dělám tady všechno možný takhle kolem toho kostela. Taky sem jezdí varhaníci z celý republiky, otevírám kostel, pouštím tam ty lidi. A zvláštnost týhle farnosti je, že tady skoro nikdo z místních nechodí do kostela. Spíš dojíždí... hodně je táhne to místo. Takže tady není žádná stálá farnost. Proto tady děláme ty koncerty, protože tady žádný farní akce nemůžou být. Když je v týdnu mše, tak přijdou tři lidi. To jsou dva důchodci a já. Já jsem taková kontaktní osoba, akolyti nestíhají se o tu farnost starat. Co je potřeba, to mi farář zavolá.

A nějaké to hodnocení tedy?

Já jsem si to dala jako celoživotní úkol, protože mám to místo ráda. Když je toho moc, tak faráři řeknu. My máme takový asertivní vztah. Po Noci kostelů mě to třeba mrzelo, že mi ani nepoděkoval za organizaci... tak jsem mu to řekla, pak jsme si to ujasnili. Je s ním taková horší komunikace, ale my už máme takové svoje mechanismy, jak se pochopit. Už jsme si na sebe tak jako zvykli. Jsem také v kontaktu s jiným knězem, to mi hodně pomáhá, abych snášela ty jeho nekomunikační schopnosti, že jsem to nějak přijala.

Takže byla špatná komunikace mezi váma?

No, on je prostě takovej. Předchozí farář, to byl zase strašnej extrovert. Tenhle je prostě jinej a lidi možná i pak přestali chodit, protože změnil čas bohoslužeb. Hodně sem jezdili rodiny s dětmi, ale ty na tu ranní mši prostě nedojedou. Plus ještě zavedl ty bohoslužby slova, takže ty lidi úplně přestali chodit. Tak to nás mrzelo hodně.

Klade na vás velké nároky, ale to ocenění není.

No, tak to vůbec.

Bere to jako samozřejmost.

To mi ani nevíme. On to nějak prožívá, ale nikdo neví jak.

Každopádně to působí problémy.

Hodně.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Já se tady zapojuju hlavně jako varhanice. To je asi hlavní. A k tomu mě vedlo to, že jsou tu jedny z nejlepších varhan v Čechách a vždycky, když jsem se na ně dívala jako dítě, tak se mi strašně líbily. A fakt jsem na ně chtěla hrát. Pak jsem se dostala na kurz varhaníků v Praze na arcibiskupství, kde jsem studovala hudební vědu, tak se mi to hrozně zalíbilo. Ten kurz byl super a od té doby tady hraju. A dalo mi to hodně do vztahu k liturgii. A pak jsem dělala animátorský kurz v hnutí Fokolare, to mi zase dává to, že to má prostě cenu se angažovat pro druhé lidi, aby se lidi spojovali. V dnešní době se klade důraz na individualismus a chtěla bych, aby lidi sdíleli ty svoje dary. Tak to mi tady přijde důležitý. Nikdo tady jinej není. Ale pomohlo mi to, že tady ty babičky mě neodrazovaly, ani předchozí farář nebo varhaník, který tady hraje. Když jsem začínala hrát, tak to slavný nebylo, ale oni mě v tom podporovali. Pozitivně mě namotivovali, že proč ne. Jsem asi i tak vychovaná, že člověk by měl to dobrý v sobě dát těm lidem.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Mě nějak oslovuje všechno. Myslím si, že pro můj život je to pravda, které se můžu držet. Hodně studuju i sama. I pro to, co dělám, že studuju dějiny hudebních řádů ve vztahu k hudbě. Jak vlastně skrze hudbu třeba dokázaly oslovovat druhý lidi. Jak krása pomáhá dostat se k Bohu. Odborně se vzdělávám, co se týče teologie i filozofie. Jinak

jsem psala na téma II. vatikánský koncil a úloha ženy v církvi. Tak to jsem taky četla ty dokumenty II. vatikánského koncilu. To se taky snažím dál rozvíjet, aby člověk nebyl ve stadiu sto let zpátky. Tak to se snažím i zahraniční literaturu číst. Snažím se studovat celkově učení církve. Teď jsem si dala velký cíl, číst Benedikta XVI. – *Ježíš Nazaretský*, tak to je těžký. To mi moc nejde. A hodně o tý liturgii, z dějin církve to mě baví číst, životopisy svatých, všechno možný.

No a v tom duchovním životě? Aktuálně žijete něčím?

Tak se snažím ty myšlenky převádět do svého života. Teď jsem četla svatý Šarbel, ten ruskej, tak žít to. Jako je to ve Fokolare, máme na měsíc jednu větu z evangelia a tu se snažíme žít. Takhle se snažím žít i to, co přečtu. Tak třeba moje patronka Jana z Arku, řeknu si, tak teď to nesmíš vzdát, podívej se tady na Janu z Arku, jak to dotáhla do konce! Nebo taky ta krása hudby, to je moje čerpání pozitivního, mám sílu jít dál. Když si poslechnu duchovní hudbu, tak to je pro mě velký zdroj modlitby, například Bachova hudba. Ta oslovuje moje emoce. Taky je to pro mě taková relaxace. Duch svatý snad z toho na mě proudí? To mě občerstvuje. Pro mě i hudba je takové kázání.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

Myslím si, že to má hodně společného s vírou. Právě jak jsem četla ten II. vatikánský koncil, tak tam je to přesně napsané ne, že starosti a radosti tohoto světa jsou i starosti a radosti naše. Je tam třeba i napsané, že má člověk jít volit. Že katolík by měl chodit volit. Mně je třeba hodně blízká jezuitská spiritualita, která je hodně obrácená k tomuto světu, tak to si myslím, že souvisí hodně. Ten svět nám nebyl daný jen tak, ale abychom se o něj starali. A to má dělat ta politika. Já bych mohla být farář, když to slyším. Tady u nás se právě snažíme o ten kulturní spolek, který není pod farností, ale je to zapsaný spolek. Žádáme normálně o granty a dotace. Já třeba osobně si myslím, že v Čechách, když je něco pod církevní značkou, tak to třeba odradí lidi, kteří by se jinak do toho dali, ale do kostela nechodí. Proto máme i tenhle sekulární spolek, ale pro duchovní hudbu. Je tam půlka věřících a půlka nevěřících lidí. Jsme občanská iniciativa. Není to nic proti ničemu. Je to i církevní věc. Farnost je náš největší partner, protože většina akcí je v kostele. Ty koncerty jsou dělaný, aby ty lidi evangelizovaly. Že se tam i něco duchovního řekne. Není to a priori, že by to pořádalo biskupství nebo tak. Ten

repertoár je vybraný tak, aby ty lidi oslovil. Ale právě to si myslím, že je důležitý, aby nebylo takovýto církevní-necírkevní. Je to hrozně těžký říct, co to je. Spíš, teda já to takhle chápu, že když je nějaká iniciativa, tak hlavní je, jestli je dobrá. Pak je jedno, jestli je církevní nebo necírkevní. Tak já to беру v tom svém rozlišování. Pak když беру tu politiku v nejširším slova smyslu, veřejný život, co je dobrý pro mě, když mám křesťanský hodnoty, tak to s nima musí souznít. Tak pak to podpořím, ať je to v církvi nebo tak. Jo a pak když je v církvi něco špatného, tak to zase nepodpořím jenom proto, že to je církevní, tak to v žádném případě.

Myslíš tedy, že značka církev je ve společnosti odrazující?

Nevím, jestli odrazující. Jsou tady ale předsudky, tak to se snažím i svým studiem ukázat na to, že církev tady toho hodně dobrého udělala v oblasti vzdělání, umění a tak dál. Že tady vytvořila tyhle hodnoty, tak to se snažím trošku narovnat tenhle vztah. Co vím z reakcí tady v Čechách, lidi jsou v tomhle hrozně nevzdělaný a ten komunismus samozřejmě udělal svoje. Nevěřící mladý lidi si vlastně pod církvi neumí nic přestavit a pro starší, ty jsou zase tou komunistickou propagandou zmanipulovaný. Vůbec nemají nějaký realistický náhled na církev. S konkrétníma lidma, to si řeknu, že ten je dobrej. Když je pak osloví nějaký farář. Spíš je to na bázi těch územních kontaktů. Pro lidi je ta instituce – církev – hrozně složitá věc. V to asi nemají moc důvěru. Vůbec. Když si vezmu konkrétně, tak třeba Pepa Prokeš, když byl na BiGy, tak ten tam oslovil neskutečný množství nevěřících lidí. I který nemají rádi církev, ale Pepu rádi mají. Takže takhle. Proto není dobrý se za tu církev schovávat, to spíš ty lidi odradí.

Příloha X.

Otázka č. 1: Mohl bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Tady ve farnosti se zapojuju primárně tím, že chodím do kostela každou neděli, ve většině případů jako ministrant. Potom takový ty výzdoby Velikonoce, Vánoce. Třeba jsme taky vyklízeli farní stodolu a věci okolo. A vlastně bylo i Setkání mládeže v Krakově. To jsem byl asi jedinej, kdo z farnosti jel.

Takže podporu jsi moc neměl tady ve farnosti?

Finanční podpora tam byla.

Ještě nějak se zapojuješ?

Zpíváním. Vánoční rybovka nebo o Velikonocích. To jsem začal asi před třemi lety.

A hraješ v kostele?

Párkrát jsem hrál na dětských mších s kytarou. To je tam taková tradice už asi čtyři roky.

No a teď by mě zajímalo nějaké zhodnocení.

Mně přišla přínosná ta práce okolo té farní stodoly, to bych zhodnotil určitě dobře, že se i při té práci budují vztahy. Lidi se sejdou, pak okolo toho oběda popovídají, něco se děje, že se ty budovy trošku zvelebují. Má to smysl.

To byla jedna akce?

To jich bylo víc. Já jsem třeba nezažil opravu kostela, ale to se mi tady líbilo ve farnosti, že se to dělalo svépomocí, lidi z okolí se na tom hodně podíleli. Když by se to dělalo teď a mohl bych se do toho zapojit, tak bych to mohl zhodnotit líp, ale myslím si, že tohle hodně pomohlo těm vztahům tady.

No a další ty činnosti? To ministrování?

To už mi přijde automaticky zajatý. Nemyslím si, že by tam bylo něco špatně. Funguje to, namazaný stroj, pořád to jede. Je nás tam i dost. S tím problém není.

A komunikace s farářem ohledně těch organizačních věcí?

No, tady zrovna u nás, se mi zdá, že když jsem zažil dva kněze, tak předchozí farář, trochu víc s ministranty komunikoval, víc to řešil. Já, když jsem tam začal, tak starší ministranti dost vzpomínají na to období před. On byl i třeba na počítačový hry a tak. Že se na faře hrálo. Různý akce s nima dělal. Se současným panem farářem nemáme žádný ministrantský akce. Je to jenom v tom kostele přes tu mši.

Tam to začíná i končí?

V podstatě jo.

A když se potřebuješ na něčem domluvit?

Tak je to spíš: tak se domluvte. Udělejte si to sami. Já jsem třeba ani nikdy moc nedělal kadidlo, tak to bylo, tak to připravte.

Je to jedno, jestli bude nebo nebude.

To ani ne, ale spíš to chce, ale domluvte se, automaticky už to očekává.

Ještě něco?

To zpívání mi přišlo dobrý v tom, že třeba v tom sboru jsou lidi, kteří do kostela ani nechodí, přišlo mi to zajímavý. Že už to berou automaticky, jdeme na tu rybovku. Možná víc než polovina lidí jsou „nekostelní“.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Hodně to vychází z rodiny, rodina je aktivní. Taková ta tradice, převzít to. Je to automatický. Já jsem motivaci nepotřeboval nijak výrazně hledat.

Prostě to taky bylo, rodiče to tak nastavili.

V podstatě jo. Ani nějaká větší krize nebyla, když si to tak vezmu.

Nějaká puberta, vzdor?

Ani vlastně ne moc.

Přijal si vůli rodičů za vlastní?

Jo.

Jak to ale bude, až se osamostatníš? Na kolik je to v tobě a na kolik jsi nesený tou rodinou?

Určitě to v nějaké formě pokračovat bude. Záleží, kde člověk ukotví. Jestli na vesnici... taky chodím na mše ve větším městě, tak uvidíme... myslím, že to bude fungovat dál.

Ta tradice je tedy nejsilnější motiv. Jiný bys našel ještě?

Asi prostě osobní víra. To je taky silný motiv. Někaký prožitek, který je třeba každou neděli udržovat a posilovat.

Kdybys šel jen do kostela a nic tam nedělal aktivně, tak je to jiné.

Tam se to tak jako kloubí, ta tradice s vírou. Že už je automatický jít do té sakristie, obléct si ministrantský oblek, ale zároveň při tom tu víru prožívám. Pak třeba u toho zpívání, tam je motivace, že tu hudbu mám rád, že se mi to líbí. Je to zároveň koníček. Jak jsem do žádnýho sboru nechodil, tak mě to baví. Tam se člověk i vidí se známými, kteří do kostela nechodí.

Takže to společenství...

Jojo, tam je taková parta. To pak zajdeme i do hospody...

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Z toho dvoutisíciletého základu církve můžu hodně čerpat, to mě hodně oslovuje, že člověk má nějaký základ, může hodně čerpat.

Oceňuješ učení církve jako celek?

Myslím si, že člověk tím může strávit hodně času, aby to pochopil, a musí, ale už tam něco je, nějaké to učení, kam se člověk může podívat, něco si přečíst...to v tomhle věku začínám objevovat. V dětství měl člověk nějaké představy, co slyšel, ale teď už můžu jít ke zdroji a začít hledat odpovědi pro svůj život, začít přemýšlet. Základní životní témata.

Máš něco aktuálního?

Člověk má pořád nějaký představy, například o Bohu nebo tak... to si tak nějak teď utvářím.

Představu Boha?

Jo třeba tak. Se to pořád nějak vyvíjí. A to učení tam nabízí nějaké ty odpovědi, informace, jak to brát, co je v životě důležité, co méně.

Zkusil bys to ještě konkretizovat?

No ono je to furt takový obecný, to je fakt. Konkrétně výklad Bible, to mě začalo víc zajímat. Nebo náboženství, tam jsme měli, když se celý rok probírá Bible, tak člověk zjistí, že si něco myslel a že to tak úplně nebylo. Ať už si vezmu představu zlého Boha, který trestá to lidstvo nebo naopak toho Boha, který za každých okolností dává to dobrý...

ty představy, co lidi mají. Že to je jenom o tom jít a začít se o to zajímat. Zatím jsem ty odpovědi ani jinde nenašel. Ani jsem neměl tu potřebu.

Zajímáš se a poznáváš učení církve. Postupně se s tím vyrovnáváš.

Měním ty představy, které jsem dřív měl, a zároveň člověk poznává čím dál víc, že přibývají ty otázky a odpovědi na to ani nemusejí být. Měl jsem to takhle zadaný a teď zjišťuju, že to tak není. I je to tak otevřený, je tam pořád to tajemství. To tam má být.

Představil bys nějakou tu otázku?

Třeba ten Bůh trestající ve Starém zákoně. Když to převedu do současnosti, tak trestající ve formě válek, holocaustu a podobných věcí. Myslím, že to i hodně ateistů takhle má. Takovej nějaký svůj argument. To často používají. Tohle Bůh všechno dopouští.

Dostává se ti odpovědi na ty otázky?

Jo, v podstatě jo. Musím říct, že katolická současná literatura. Hlavně v těch knížkách.

A nějaké diskuze?

Ne, to ani ne. Jen pár přednášek. Pár jich bylo. Vždycky to bylo tak, že ta informace přišla, bude něco, tak se tam jdeme podívat.

A co v kázání nedělním? Nebo obecně? Dostává se ti odpovědi na otázky, které řešíš?

Zas tak často ne. Většinou je to takové povzbuzení. Ale že by se tam řešil nějaký konkrétní problém, to ne. Jak by se něco mělo dělat a povzbudit. Udržet lidi na cestě. Což je vždycky třeba, pořád si to připomínat.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

V současnosti problém veřejného života, je to rozdělený na dvě poloviny, třeba nedávná prezidentská volba. To rozdělení zasahuje i do církve. Z mého osobního pohledu, ohledně ty prezidentský volby, se moc neztotožňuju se současným prezidentem, nevyznávám jeho hodnoty a nevím, kde lidi, kteří ho volili, nějaké hodnoty u něj našli.

Myslím si, že to církev ovlivňuje hodně, ať už se řeší restituce, náklonnost k prezidentovi nebo ne...

Zajímají tě nějak ty restituce?

Částečně jo. Zajímal jsem se o to. Je to otázka, jestli je to dobře nebo špatně. Jako jo, majetek mít, ale umět s tím zacházet.

Máš spíš otázky ohledně restitucí než odpovědi?

No, zatím nevím, jestli to mělo nějaký dobrý dopady.

Tak je to pořád v procesu.

To ano.

Jsi skeptický?

To zase ne, že bych měl něco proti nabytí majetku, ale záleží, jak s tím bude hospodařit. Neříkám, že by církev měla hromadit majetek, ale asi tam teď chybí nějaký ekonomický prvek, kterej tam musel vždycky v historii být. Ta církev musela řešit ekonomickou stránku, a jak se ta kontinuita přetrhla, tak je to problém do dneška.

Myslíš, že není schopná a zralá spravovat ten majetek?

No, asi by se to dalo označit, že je ještě nezralá. Není na to připravená. Ale zároveň to přijít musí, musí se začít. Člověk se po nějaké době učí, co dřív uměl a pak zapomněl. Problémy asi budou, ale snad to dopadne dobře. Co se týče i současného kardinála – vztahy s prezidentem, tak to bych tohle příznivou cestou asi nerazil.

Myslíš si, že by měl být kardinál kritičtější vůči prezidentovi?

Jo. Zastávám tenhle proud.

Příloha XI.

Otázka č. 1: Mohl bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Především ministrováním. Normální účastí na mši, vedl jsem ministrantskou přípravu. Dělal jsem tábory, vlastní ministrantský tábory jenom pro kluky, byl jsem na spolču, pak jsem ho i vedl nějakou dobu. Pak ty jednorázový akce, co jsem pomáhal spíš

organizovat. Třeba modlitba za Francii, drakiáda, maškarní plesy pro děti, taková klasika, fotil jsem, pomáhal s přípravami. V kostele brigády, na spolču jsme měli kapli, tak tam byla spousta práce. Tam se dělal catering, sehnat hosty. Dělal jsem plakátky na různé akce. Taky jsem se účastnil Tříkrálové sbírky. Nejdřív jsem chodil jako král a pak jsem dělal i vedoucí ty skupinky.

Když se k nějakým věcem vrátím, jak jsem se při tom cítil. Já jsem z hodně živé farnosti. Měli jsme pokaždé štěstí na kněze, kteří byli většinou mladí. Byl tam taky kněz, který byl akční, chtěl dělat akce s mladými, byla velká podpora od nich. On se do toho zapojoval, dostali jsme i víc peněz, tak jsme koupili třeba aparaturu, mohli jsme dělat i věci nad rámec kvůli té finanční podpoře. Spoustu výletů se středoškoláky i vysokoškoláky. Jezdili jsme za zábavou. Tam byl velký důraz na to společenství. Bylo nás patnáct až dvacet na tom spolču. A vždycky byl čas na tu modlitbu. Nejvíc se mi líbilo, že nás dobře vedli a my jsme pak byli dobře připravení vést další lidi. Stejně to funguje dneska. Máme další generaci mladých lidí. Vidím i progres, že to nestojí na jednom člověku, který to všechno řídí, ale postupně se sdílíme a obohacujeme navzájem.

Ještě bys přidal k něčemu hodnocení?

Mám třeba radost z toho tábora ministrantů, kde jsem pomáhal asi od patnácti s vedením a teď už jsem čtvrtým rokem vedoucím. Mám skvělý tým lidí, který mi pomáhá. Můžu sdělit těm ministrantům to, co mi přijde důležité a vždycky spolupracuju s nějakým knězem, který je tam přítomný. Můžeme je přivádět k té službě před oltářem.

A celkově něco ke spolupráci s farářem?

Ta spolupráce je super. To byli faráři, kteří se chtěli zapojovat s mládeží, v tom vidím obrovský plus. Od nich vycházela ta iniciativa. Za to jsem fakt vděčný. Oni nám ukazovali, jak by to bylo fajn dělat a pak už jsme byli schopni to dělat sami.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Dřív, když jsem byl ve farnosti, tak byl impulz od kněze, který se snažil mladý lidi zapojit do dění. Naši starší kamarádi vedli nás a my jsme se účastnili těch akcí. Bylo potřeba, aby my jsme později převzali tu zodpovědnost za ně. Protože jsem kolem sebe měl dostatek lidí, kteří šli se mnou, a nebylo to nějaký vynucený, tak jsme automaticky přišli k tomu. Já rád tyhle věci dělám, začal jsem s tím poměrně brzo. Bavilo mě dělat tábory. Rád jsem nějak pomáhal s organizací. Mě vedl k tomu ze začátku farář. I já sám,

že jsem chtěl, byl to pomalu takový kariérismus, že se dostanu někam výš, cítil jsem se důležitě. Postupně jsem měl takovou pozici, že to brali jako samozřejmost, že tyhle věci povedu. Pak už to bylo i nepříjemný, když jsem neměl čas nebo jsem nechtěl, tak občas to bylo náročný. Bylo to potřeba udělat, nikdo nešel, tak jsem se musel obětovat. Nicméně mi to přijde důležitý, kdyby to nikdo neudělal, tak ti mladší se nemají od čeho odpíchnout, aby je někdo vedl. Posouvám i je v růstu. Rostu i já sám, jako osobnost. Každou akci jsem reflektoval, sbíral jsem zkušenosti. Byla tam seberealizace, mohl jsem tam přinášet svoje nápady. Zároveň se poučit ze svých chyb a dál žít v tom. Za to jsem byl rád. Ty lidi chtěli, měli zájem o tu akci. A ty máš možnost jim to zprostředkovat, aby byli spolu.

Dostávalo se ti zpětné vazby?

Hodně málo. To mě vždycky mrzelo. Lidi řekli, že to bylo pěkný, ale pro mě je důležitý, aby mi řekli, co bylo špatně, co můžu zlepšovat. Ale bylo znát, že když jeli znovu, tak vzali i kamarády. Rodiče z tábora přišli, že dětem se líbilo na táboře, tak to bylo hezký.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Je spousta kázání, který si vůbec nepamatuju, který jsou o ničem a jen pár jich je třeba do života, zajímavých. U nás ve farnosti jsou kázání takový, že ukazují život z té doby Ježíšovy, ukazují, jak žít ty věci v dnešní době. To mi přijde hodně super. Ve farnosti se moc nesetkávám s tím, že bychom si povídali o rodině, sexualitě a o věcech, který letí. Spíš jak by křesťan měl opravdu žít v dnešní době. To mi přijde dobrý pro mladý, ale i pro ty starší, kteří jsou zakomplexovaní. Máme mladé kněze, takže tam vidím problém, jak oslovit starší lidi. Ti si jedou růženec (teď to zlehčuju), v tom vidí tu pravou víru. Ale nežijou doopravdy tu víru, jak by měli. Na to je super papež František, to je velký plus, ten klade důraz na rodinu, veřejnost, politiku. Jinak si myslím, že pro spousta lidí je kázání důležitý a některý kázání jsou i odbytý. Nebo jsou hrozně dlouhý a o ničem. Znam kněze, kteří mají kratoučkový kázání a řeknou víc, než jinde za půl hodiny. A je skvělý, že každý týden můžou něco říct těm lidem, aby žili tak, jak si Bůh přeje.

Máš nějaký osobní témata, která tě aktuálně oslovujou, nebo nad nimi dlouhodobě přemýšlíš?

Pro mě je to rozhodně ta rodina. Boj se hříchem obecně. I hřích nekonání dobra. Lidi se snaží nedělat něco, ale měli by spíš dělat něco dobrýho.

Nad tím přemýšlíš? Hřích, odpuštění?

Jo.

Dostává se ti dost informací?

Z mé pozice je to takový, že nemám problém jít za knězem a popovídat si o tom. Napsat mu. Ale to je moje osobní. Nedokážu si představit u některých lidí... ti kněží jsou otevření a je to jen jejich názor, ale to je důležitý. O tom, co řekl kněz, biskup, o tom se můžu bavit, sdílet, můžu to přednést na spolču, i když to je nějaké tabu. Je důležité to s knězem probírat. Třeba mladí hodně řeší sexualitu. Jednou jsem slyšel zajímavou věc, že církev odpovídá na otázky, který nikoho nezajímají. Dost často to slyším v některých kázáních, dneska lidi řeší jiný věci a potřebují to slyšet naprosto konkrétně, jak mám být lepším člověkem. V tom se v kázáních setkávám méně. Přijde mi to velkej prostor oslovit tolik lidí v kostele, věřím, že se ti kněží snaží, aby toho využili co nejlíp, ale ne vždycky je to tak. Stejně tak církev se zabývá věcmi, které jdou mimo lidi.

A máš nějaké otázky, na které se ti nedostává odpovědi?

Naposledy jsme řešili, jak je to vůbec s dětma. Proč umírají malý děti. Takový věci, který se těžko vysvětlujou. Ani církev na ně nemá pořádnou odpověď. Nebo nesetkal jsem se s tím. Co se týká sexuality a rodiny, to má církev jasný. Ale pak jsou, na co se ptají hodně nevěřící a je mi občas blbý, když nedokážu sám odpovědět. Nebo ke zpovědi. Když to Ježíš ví a slyší, tak proč musíš jít k tý zpovědi. Já u sebe je mám srovnaný, ale obhájit to nevěřícím lidem...

Řekl bys, že znáš tu nauku církve, ale chybí ti argumenty, proč je něco tak, jak to je?

Rozhodně. Někde jsem slyšel, že v církvi je špatný se ptát, proč?, a že to nefunguje u nevěřících lidí. Myslím si, že by se lidi měli ptát. Neměli by lidi věřit nějak slepě, prostě něco tak je, tak tomu věřím. Spíš myšlenkově, ne protože rodiče, nebo protože to jen tak někdo říká. Když to pak člověk někde slyší, proto je něco tak a tak, tak pak si něco dokážu i obhájit u kamarádů, a i osobně mě to rozvíjí.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

Politiku a veřejný zprávy sleduju. Docela přemýšlím o tom, jak ty věci souvisí s církví. Třeba co církev může dnešnímu světu nabídnout. Dřív to byly školy, nejlepší vzdělání, zemědělství. Dneska už je to za námi. Dnešní svět církev vlastně nepotřebuje. Nedávno jsem o tom přemýšlel, co církev může nabídnout, tak je to naděje. Něco, co lidem nemůže dát nikdo jiný. Líbí se mi, že ten svět tu církev pořád nějak bere. Minulý rok vlastně vyhrál papež František nejlepší outfit, jakože je nejlíp oblíkanej člověk na světě. To je super, ne? Teďka má Vatikán olympijský tým a přijde mi super, že lidi pořád vnímají tu církev a vidí, kdykoli je nějaký problém, tak se na ni obrací, zajímá je, co na to říká papež, zajímají je jeho názory, mluví se o církvi často. Kdykoli církev udělá nějaký přešlap, tak je to hodně znát na společnosti, hodně se o tom mluví. Např. restituce, to je znatelný problém, to se řeší doteď, stejně jako uprchlíci, což je strašně těžké téma. I ty státy se obrací na církev, co ona si o tom myslí. Líbilo se mi to, že lidi by měli respektovat zákony dané země bez ohledu na vyznání. Osobně bych neměl problém s muslimy. Ať věří, čemu chtějí, ale nebudou nosit burky. Budou respektovat zákony země, kde jsou. Když nebudou mít problém se ženami, tak s tím já nemám problém. Ale to už je vyšší politika. Myslím si, že by se církev k tady těm věcem měla vyjádřit. Co si o tom myslí, i když je to těžký. Ta solidarnost. Církev hlásá, že by měla být nějaká chudoba, ale církev potřebuje peníze, prostředky, majetek. Bez toho se v dnešním světě nikdo neobejde. I když je to možná smutný a lidi na to nadávají, že církev je bohatá, tak jsem se setkal s tím, že lidem spadne brada, když jim řekneš, jaký platy mají kněží... no a taky je velké téma zneužívání dětí v církvi. Kdy to je velký problém a lidi to vidí strašně negativně. Ti kněží jsou taky lidi. Je to stejný, jako kdyby manžel podváděl manželku, kdyby on zneužíval děti, tak to nikdo neřeší, ale jakmile je to kněz, tak je to velký problém. Lidi jsou na církev daleko háklivější, myslí si, že by měli být svatý. Ale tak to není. Lidi na církev pohlížejí jinak, než by měli. Když vidím, jak se církev prezentuje: svatá církev... tak některý věci potom těm lidem ani nevyvracím. Myslím si, že bychom se měli za církev modlit, než odsuzovat tady ty lidi. Určitě je to špatně, ale není to za mě, jakože tím musí trpět celá církev. Dát si pozor na to, koho světíme. Ale i to je těžký. Slyšel jsem příběh, že nějakého kněze našli, že má něco s nějakou holkou, tak z toho byl strašně nešťastnej, i když nic nebylo. Tak mu poradili, počkejte devět měsíců a ono je to přejde. A bylo to tak. To jsou strašně těžký témata a církev je hrozně velká organizace, a lidi, i když se

o ni nezajímají, tak když je nějaký problém, tak to vytahují a je těžký se udržet v té době. Lidi zase přijdou za církví, až budou v nesnázích, až přijde nějaká válka nebo něco strašného. Tak lidi si na ni vzpomenu a budou chtít být věřící a uvidí pravou podstatu církve.

Ty jsi naznačil, že společnost má vyšší nároky na církev?

Myslím si to. Cokoli udělá církev, oproti ostatním lidem, tak je to daleko větší problém, protože jsou zavázány nějakými sliby...

Napadá tě, proč to tak je?

Lidi církev i křesťany vidí, že to jsou prostě slušní lidi, kteří nedělají nic špatného. A možná kvůli tomu. Člověk, který nikdy neřekl sprosté slovo, když ho najednou řekne, tak je to, wow, oproti jinému člověku, který tak mluví normálně. Stejně je to s církví. Hned se o tom začne mluvit. Lidi i mají rádi problémy a rádi řeší chyby ostatních.

Příloha XII.

Otázka č. 1: Mohla bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Do farnosti se teprve teď vracím. Od dvanácti let studuji daleko od domova, byla jsem na intru, tzn., že mám i docela dost jiných aktivit, které nejsou přímo ve farnosti. O těch teda nebudu mluvit. Vracím se domů na víkendy, chodím tam na mše. Ráda čtu, baví mě to a přijde mi to jako hezké zapojení se do té mše, když to člověk prožívá víc. Děláme tam různé akce celé farnosti. Přijde mi hrozně moc fajn, že náš farář začal rekonstruovat faru, kde se najednou můžeme scházet, a tak jsme tam dělali už několik akcí, to bylo pro celou farnost. Potom my máme takovou tradici, že vždycky po mši chodíme na faru na kafe a povídáme se. Chodí tam okolo patnácti lidí. Co v té farnosti organizuju a co jsem až teď začala dělat, je spolčo, které jsme založili, je to necelé dva roky. Zakládali jsme ho i proto, že se tam jako farní spolčo nikdo nescházel. Bylo to tak, že u nás se vždycky scházeli ty o generaci starší. Oni nás mezi sebe nikdy nevzali, protože jsme mladší generace. Teď to tak přirozeně vyústilo, že všichni založili rodiny a že se začali scházet jako rodinné spolčo. Takové to farní spolčo tam najednou nebylo. Tak jsme si s pár kamarády řekli, že bychom se mohli začít scházet. Akorát každý studujeme úplně někde jinde, ale jednou za měsíc to vychází vždycky. Domlouváme se takhle individuálně. Spolčo se snažím vést, na popud mých kamarádů, protože nikdo z nich se

jako ve spolču nescházel. Tím, že já jsem studovala jinde, tak tam jsem na spolčo chodila a přirozeně jsem k tomu tíhla. V té farnosti se scházeli jen starší a mladší ne, takže nemají žádnou zkušenost a já jsem jediný člověk, který na spolčo chodil. Malinko se v tom plácám, protože jsem to nikdy nedělala a snažím se o tom bavit s různými kněžími, mám různé koncepty. Ale i po těch dvou letech se s tím dost seznamujeme. Trošku mi občas přijde, že to jsou lidi, kteří by potřebovali spíš hodiny náboženství. Oni sice chodí na mše, ale to je tak všechno. Objevují to, ale nevím, jestli jsem ten nejpovolanější člověk, abych je vedla. Myslím si, že se začínáme nacházet a začíná to být moc hezké. S tím, že teďka jsme si říkali, že letos v naší farnosti není žádný farní ples, to mi přišlo jako škoda. Moc rádi bychom ho zorganizovali na ten příští rok. To je takovej náš plán. Já bych jednou byla moc ráda, abychom byli schopní vytvářet něco pro tu farnost. Ten ples mi přijde jako první krok.

Jde to s těmi lidmi, co tam máš? Jsou tomu nakloněni, schopní?

Jo, to si myslím, že jo.

Kolik vás je?

Pravidelně se scházíme buď ve čtyřech, nebo v pěti. Ale potom tam jsou lidi, kteří přijdou jednou za čas. No a deset nás asi není. To moje nadšení sdílí, ale spíš mi přijde, že se tak jako duchovně hledáme. Oni třeba ani nejsou zvyklí se společně modlit. Takovej základ... neznají, že by se přišlo na setkání a tam se společně modlilo. Celý to hledají. To mi přijde hezký, že jsou nadšení, chtějí to dělat...

Znamená to, že se jim nechce se společně modlit?

Spíš, že neví jak. Ne že by nechtěli. Když se člověk modlí nahlas, tak to musí formulovat.

Jak vypadá zhruba ten program na spolču?

Já se většinou snažím zapojovat něco vzdělávacího. Něco si přečteme, pak si o tom povídáme, to je klasický koncept. Moje rodina se zapojuje do hnutí Fokolare a tam jsou rozděleny barvy duhy a každá barva má být nějaký okruh života, ve kterých se můžeme setkávat s Bohem. Musíme se to trošku učit. Teďka zrovna čteme zelenou barvu, a to je zdraví a fyzický život. A jakým způsobem prožívat – starat se o sebe, aby to znamenalo, když já budu zdravá, tak já můžu o to líp sloužit. Je to propojení těch okruhů, vzdělávání,

modlitba... jít do hloubky s Bohem. Přijde mi to hezky formulovaný, co by měl člověk dělat, nebo mohl by, aby přiblížil Boží království tady v tomhle okruhu života. Přečteme si kapitolku a pak se o tom bavíme. Z Písma jsme taky četli. Tak nějak se to snažím obměňovat, aby to bylo zajímavý. Pak se sdílíme, co se nám stalo, jak se nám něco povedlo nebo nepovedlo, za tu dobu, co jsme se neviděli. Na závěr se pomodlíme a tím to skončí.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Já si myslím, že jsem ten motiv popsala v první odpovědi. Já jsem do toho byla pozvaná.

To někdo jiný založil?

No nebyla to úplně moje iniciativa. Prostě mi napsali, jestli bych do toho nechtěla jít. Oni se chtěli setkávat. Oni by do toho asi beze mě nešli, ale ten prvotní impulz byl od jedné kamarádky.

Čím tě motivovali?

Moje osobní motivace je život ze společenství. Mně to přijde hrozně důležité proto, aby člověk od té víry neodpadal. Jednou za týden si dojít na mši mi přijde málo. Já tady nějakým způsobem díky církvi prožívám nějaký boj dobra se zlem a snažím se žít dobře. Tohle prožívá i někdo jiný a je důležitý vidět, že to má někdo stejně jako já, tím pádem nemusím uvadat.

Je to tedy potřeba společenství a sdílení života z víry?

Žít si to sám pro sebe je podle mě nemožný.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Pro mě je křesťanství hodně o tom boji dobra se zlem. Tohle téma prožívám a přijde mi to tak dlouhodobě. Dává mi odpovědi a smysl. Máme tu nějakou nauku církve, od který je možný se odpíchnout. Která se snaží člověka vést po té správný, dobrý cestě. To je to, o co mi jde. Aby ten život byl naplněnej a dobej. Myslím si, že bych se v tom bez církve hodně plácala. Mně, co se týče morálky, hrozně vyhovuje, že jsou tam jasně určená pravidla. Na druhou stranu, co mě docela vadí a překáží, je, že když už tady máme nějaký pravidla, tak se pojdme o tom bavit. Když už mám hranici něčeho, tak ji chci mít

prodiskutovanou. Mně občas přijde, že o tomhle se nemluví. Pro mě byl silný moment, kdy jsem narazila: já jsem si potřebovala srovnat v hlavě Svatou rodinu. Je to něco, podle čeho já bych chtěla jednou postavit i svoji rodinu. Viděla bych v tom velký vzor. A v ten okamžik mi církev řekne, že Panna Maria s Josefem žili vedle sebe jako bratr a sestra, tak mi tam něco chybí v tom manželství. Podle tohohle vzoru já ale asi nechci zakládat rodinu. Měla jsem v tom takovej spor pro sebe. Já jsem tenkrát šla za jedním knězem a on mě málem vyhnal, že o tomhle se přece nebudeme bavit. Přece já tady nebudu zpochybňovat panenství Panny Marie. Já ho nezpochybňuju, já absolutně beru, že Ježíš byl počatý neposkvrněně, je to Bůh, který přišel na svět, je to něco výjimečného. Mně ale šlo o to, co bylo po tom. Já osobně bych neměla problém s tím, kdyby Panna Maria měla s Josefem po Ježíšovi ještě nějaké děti. Fakt bych s tím neměla problém. Že bych podle toho jejich příkladu mohla založit rodinu. Mně spíš šlo o to, že bych si to chtěla prodiskutovat, ale nebylo mi to umožněný.

Takže dost špatná zkušenost s knězem?

To byl pro mě silný moment, že tady máme nějaký tabuizovaný věci, o kterých se nemluví. Já jsem si nepřišla, že bych to zpochybňovala. Stejně o tom nemůžu mluvit. To jsem byla špatná z toho. Tahle uzavřenost mně nevyhovuje.

Dostalo se ti potom nějaké uspokojivé odpovědi?

Jo, já jsem se o tom bavila s dalším knězem, se kterým mám dobrý vztah. Dostalo se mi uspokojivé odpovědi. Myslím si, že to je běžná praxe, že se o něčem nediskutuje. Myslím si, že to nebyla výjimka.

Z osobní zkušenosti nebo z vyprávění?

Dost z osobní zkušenosti. Vždycky se něco načne a pak se záměrně hledá jiné téma, aby se o tom nemuselo mluvit.

Myslíš si, že to jsou konkrétní kněží, kteří mají takový postoj, nebo že se to vyskytne občas u každého kněze?

Spíš to jsou konkrétní kněží. I mně to přijde takhle mezi starší generací. Oni jsou vychovávaný, tak a teď nevybočuj. Nechci zpochybňovat mantinely církve, co se morálky týče. Já bych si o tom ráda povídala.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

Má to něco společného s vírou. Já to vezmu od začátku. Mně to přijde jako velká spojitost s vírou. Bůh tady stvořil takhle úžasnou Zemi a dal mi ji k tomu, abych já na ní žila a že on se teda snažil, tak mně to přijde hrozně velká zodpovědnost za to, aby byla pořád tak pěkná, jak Bůh to zamýšlel. Aby to byl oboustranný vztah, tak já tam cítím velkou zodpovědnost. Obecně jde o to, abychom tady byli schopni jako společnost koexistovat. Třeba i ta ekologie. Přijde mi to hodně propojený. Je to na nás, abychom to Pánu Bohu nekazili, to dílo. Já se politicky snažím angažovat, tak k volbám chodím. Spíš přímo na lokální úrovni. Konkrétně téma, které by mě pálilo, asi nemám. Stačí to takhle všeobecně?

Stačí, jen se vrátím k té ekologii. Jak vnímáš ty současné proudy? Greenpeace a podobně? Jak bys je dala do vztahu s učením církve?

Ty jo! Do vztahu s učením církve... já to neumím zařadit konkrétně. Já jsem tedy ze Šumavy. To mi přijde důležité zmínit. My šumaváci tuhle ekologii prožíváme zvláštním způsobem. Národní park a tihle ekologové mi přijdou občas na hlavu, to jsou lidi, kteří celý život prožili v Praze a teďka vyjeli na víkend na Šumavu a ví, jak se to tam teď má jako dělat. Je důležité tu zemi obhospodařovat. Nevidím ekologii v tom, nechat tlít pralesy. To mi nepřijde ekologický. Tyhle organizace mi přijdou trošku na hlavu postavený. To si nemyslím, že je ten Boží odkaz pro mě. V tomhle nevidím tu zodpovědnost za tu přírodu.

Zdá se mi tedy, že tu ekologii vidíš spíš ve světle evangelia, že člověk je hospodář na týhle zemi a měl by se o ni starat. Je to tak?

Ano, měl by se o ni starat. Není to tak, že všechno to tu vykáčíme, to není starání se. Já mám ráda, když ta příroda je nedotčená. Na druhou stranu, co se děje na Šumavě...Pán Bůh nám dal Zemi, abychom ji využívali k dobru. Naši předkové tady celý staletí půdu obhospodařovali a my tam na to místě necháme vyrůst prales. Ta příroda si teď nemůže poradit, když byla staletí obhospodařovaná. To mi přijde nezodpovědný. Tím pádem bych to nepřeháněla ani na druhou stranu. To je zodpovědnost na obě strany. Nedevastovat, ale nenechávat ji jen tak ležet.

Příloha XIII.

Otázka č. 1: Mohl bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Zapojuju se na několika úrovních. Jako ministrant, sloužím u oltáře o nedělích. Máme tady dětské mše, tak se zapojuju v kapele a ve schole, doprovázím na kytaru a zpívám. Také se zapojuju na té úrovni organizační. Především, co se týče ministrantů. Kromě ministrování tady fungují i ministrantské schůzky velkou řádku let. Vedu tyto schůzky a pořádám tábory pro ministranty. Snažíme se pro naše ministranty vytvářet nějaké prostředí, kde se můžou scházet nejenom okolo toho oltáře, ale i při různých hrách, aktivitách.

Na těch schůzkách řešíte i liturgii?

Ano, kolikrát si objasňujeme, proč děláme nějaké úkony během té naší služby u oltáře, jaký mají význam. Ne, že jen přineseme ručníček, aby si pan farář utřel ruce, ale k čemu to vede, co to má symbolizovat. Jak na těch schůzkách, tak na táborech. Už je to přes dvanáct let zpátky, kdy proběhl první tábor s konkrétní tematikou. Skrze ni se snažíme těm klukům přiblížit víru v té rovině mše a liturgie, ale i to, jak se to dá žít nejenom u oltáře, i v životě mimo farnost. Trošičku se v té struktuře podobáme skautům, někdy jsme jimi inspirováni, kluci jsou rozděleni do družin, úkoly plní v družinách.

Jak bys to zhodnotil?

Zhodnotil bych to hodně. Děti máme velké množství. Z několika farností. Řešíme, aby nám dokonce dostačovaly kapacity. Vedle aktivit pro místní ministranty pořádáme i větší setkání ministrantů.

Kromě táborů a schůzek s kluky podnikáme i florbalové turnaje. Myslím si, že tady není aktivit pro kluky málo. Já jsem už ve většině aktivit v organizační roli. Cítím se při tom dobře. Já jsem to převzal o těch, kteří to vedli přede mnou. U nás je tak zvykem, že kluci postupně rosteme, máme strukturu, menší kluci, pak jsou majori, minoři, pomocní vedoucí a tak dál. To jsou ti, kteří pomáhají s přípravami na tábor. Prorůstáme od účasti na hrách k přípravě her, přijde mi to přirozené.

Žádné větší problémy nejsou? Spolupráce s farářem?

Ta je na dobré úrovni. To je v pořádku. Náš otec se účastní většiny schůzek, florbalových turnajů, bývá s námi i většinu tábora. Díky tomu, že tam s námi může být, tak tam máme každý den liturgii.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Přijde mi to přirozené z toho hlediska, že jsem vyrůstal právě v tom, že ti ministranti mají zázemí tady. Od těch malých kluků, jak vyrůstají, tak postupně získávají a je jim nabízena větší zodpovědnost. Postupně se dostávají do funkce kolem patnáctého, šestnáctého roku. Chystají schůzky, podílejí se na organizaci. Přijde mi to jako pěkná věc. Neodcházíme z toho, ale zůstáváme. To, co jsme načerpali, tak můžeme připravovat ten zážitek pro mladší.

Řekl bys, že motivací je zodpovědnost za tu dorůstající, novou generaci?

Dá se to tak říct. Zodpovědnost za ty věci, které tady u nás fungují, aby přetrvaly. Funguje to moc hezky. Není to pravidlem, aby se ve srovnatelně velké farnosti konaly takovéhle věci pro ministranty. Že by měli takové zázemí. Není to běžné a je důležité, aby něco takového bylo. Ty kluky se snažíme nějak směřovat skrz ty tábory a hry. Má to i ten duchovní přesah pro ten jejich běžný život. Aby věděli, co je to být spravedlivý a milosrdný. Aby dokázali být fěr, skaut, rytíř, aby to dokázali aplikovat. To je moje motivace, jak ukázat těm klukům, že tyto ideály v dnešní době nejsou out. Naopak. Když je někdo všestranný a zapálený člověk, tak že se to v dnešní době pořád nosí.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Je to takový široký pojem. Je spousta témat, nad kterými bych se mohl zamyslet a oslovují mě. Dlouhodobě jezdím na tábory pro křesťanskou mládež, které jsou i exerciciemi. Díky nim i duchovně čerpám i ze společenství. Objevují se na těch táborech témata, která rozebíráme, a procházejí celým táborem. Často to jsou témata pro dospívající, témata sebepřijetí, jak nás církev Ježíš učí, jak se na nás dívá. Velice oslovující je to, že není tou hodnotou člověka, kolik má peněz, kolik toho dokáže vydělat, ale to, že JE. To je strašně pro mě hluboký. Těžko se s tím ztotožňuju, když to svět takhle nebere. Naše kultura. To mi přijde jako úžasná evangelijní zvěst, že my jsme ti, kteří jsou

přijati, milováni. Tohle jako základ našeho učení je pro mě oslovující. Možná bychom to mohli být schopní žít v dnešní době. Dneska to chybí.

S tou naukou o tom sebezpřijetí se ztotožňuješ? Nebo máš problém to uvést do života?

Možná. Snažím se s tím ztotožnit. Je to těžký. Já jsem takovej, že jsem k sobě dost kritickej. Z tohoto pohledu je to pro mě takový vyjití ze sebe. Souhlasím s těmito články učení církve, ale je to pro mě těžké, z hlediska mojí povahy.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

Zajímají mě asi ne do takové míry, do jaké by měly. Když zapnu zprávy, tak je za chvíli zase vypnu, protože mi to přijde, že se tam probírají nerozumné věci. Zajímají mě, protože člověk žije ve veřejném světě, ve společenství a o tu sféru by se měl nějak zajímat. Měli bychom být právě ti, kteří do toho nějak vstupují. Nebýt jen ti pasivní, přihlížející. Přijde mi, že současný svět se dívá na člověka, jak je produktivní, ne z hlediska toho, že JE. Tohle ve veřejném životě chybí. Možná bychom ji měli do té politiky nějak přinést. Snažit se na to poukázat. Z problémů určitě je to v poslední době, jak některé strany dokážou z minima uprchlíky v naší republice vytěžit tolik procent hlasů. Ta xenofobie a pohled na ty lidi, kteří prchají z důvodů, které je ženou z těch domovů... myslím si, že bychom se k nim neměli otáčet zády. A měli bychom se snažit jim pomoci, což církve nás k tomu vede. Abychom přijímali ty bez domova, abychom jim pomáhali. Kristus taky přišel do Betléma jako uprchlík. Potom teda prchal z něj. Museli jeho matku někam dát. Je třeba tyhle věci nějak aktualizovat a věci z evangelia vztahovat k sobě. Zamýšlet se nad tím, jak se stavíme k těm, kteří pomoc potřebují. Jestli jsme opravdu ten národ xenofobní, nebo jestli chceme ukázat, že jsou lidi, kteří pomoc potřebují.

Myslíš, že ta xenofobie se týká i křesťanů?

Myslím, že se týká i některých křesťanů, ano. To mě mrzí. Je to pochopitelné, ty útoky, tady se stalo toto a toto, žijeme v té mediální bublině, v tom, co nám zprávy píšou, přitom se toho děje mnohem víc...tady to jsou jenom takové okraje. Víme, že existoval nějaký Islámský stát, teroristické organizace, ale dívat se tím typizujícím pohledem na lidi z Východu jako součást nějaké teroristické organizace, to není dobře. Určitě to není v tom pohledu evangelia.

Příloha XIV.

Otázka č. 1: Mohla bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

U nás ve farnosti už se moc nezapojuju, protože studuju v jiném městě, takže většinu času trávím tam. Dřív, když jsem byla mladší, tak tři roky zpátky, tak jsem se zapojovala hlavně, co se týká Tříkrálové sbírky se svými mladšími sourozenci. To bylo hrozně fajn, chodila nás parta dětí i mladých lidí, byly různé skupinky, jezdili jsme i do okolních vesnic. Ještě jsem se zapojovala ve vedlejší farnosti. Z té byl můj bývalý přítel, takže tam jsme chodili za tři krále s ním, to jsme organizovali vyloženě my, mladí. Jinak v naší farnosti to probíhalo tak, že tu hlavní organizaci měli na starosti dospělí a my jsme chodili.

Bavilo tě to tedy?

Jo, bylo to fajn, do určitýho věku jo, ale pak přijde taková ta puberta a člověku už se moc nechce. To jsme chodili se staršími lidmi a s tím bývalým přítelem ve vesnici vedle.

A pokračovat jako vedoucí skupinky?

Já jsem byla jeden rok jako vedoucí skupinky, to jsem byla ještě na gymplu. Na to jsem měla i čas. V současnosti už nechodím, protože jsem pryč. Nemám na to čas. Myslím si, že je to dobrá věc a že bych se k tomu mohla i vrátit. Teď chodí moji sourozenci. Ty už to taky přestává bavit, kdoví, jak to dopadne.

Od nějakých čtrnácti let jsem se zapojovala v průvodcovské činnosti u nás ve farnosti. Byla tam taková začátečnická parta, která začínala s prohlídkami. Hlavně já a nevěřící kamarádka z gymplu, která se takhle dostala k církevním věcem. Sice není věřící, ale aspoň se něco dozvěděla a myslím, že to bylo dobrý. I díky mně se tam dostala. Prováděly jsme tam takhle několik let. Časem se k nám přidávali mladší holky i kluci. Ten kolektiv tam byl super. Postupně, jak se to medializovalo, že se tam konají prohlídky, tak tam začalo přicházet mnohem víc lidí a bylo to náročný. Chodili jsme furt, celý den, dřív jsme měli i pauzu na oběd, potom už jsme to neměli. A pracovní podmínky se zhoršovaly na to, kolik nám dávali plat. Pak jsme se rozhodli, že budeme dělat nějakou jinou brigádu.

Jaký máš celkově pocit z té služby?

Bylo to prima. Bylo zajímavé poslouchat názory lidí na církev. Setkávala jsem se tam s různými názory. Lidi, kteří fakt odsuzovali církev. Bylo zvláštní být v roli, kdy by se člověk měl té církve zastat. I já sama v církvi vidím nějaké mezery nebo něco, co se mi nelíbí. Takže jsem třeba i souhlasila s nějakým tím názorem, ale když jsem byla v roli průvodkyně, tak jsem se musela zastat církve.

Částečně jsi to měla v popisu práce?

Částečně jo. A byli tam kolikrát opravdu nenávistní lidé, a to mi přišlo přehnané. Měli názor, že kněží nic nedělají a tak. To zase bylo fajn, že člověk mohl říct ten pohled, jak to doopravdy je. Byli tam hodně nevěřící lidé a já jsem tam vyrůstala, takže vím, co se tam všechno pořádá a že to tak není. Člověk mohl trochu ovlivnit ten názor jiných lidí.

Účastním se i života ve farnosti mého partnera. Tady se pořádají různé akce, většinou, že si napíšeme na facebooku, takhle mladý lidi a jdeme se sejít na faru, povídáme si, kolikrát i já zorganizuju nějakou akci mimo farnost, že jedeme třeba na bowling, ta naše parta, kteří se známe. Pokud se tady koná společenství, tak většinou se toho snažím účastnit. Kolikrát jsme řešili i nějaké otázky, přečetli si něco z Bible nebo nějaké téma, jak na to pohlížíme jako mladí. Pak jsme si třeba dali pivo a bavili jsme se normálně.

Tady probíhá i víc akcí, třeba o Velikonocích, mladí lidi. Pokud tady zrovna jsem, tak se snažím toho účastnit.

Cítíš se v tom dobře?

Jo, určitě se cítím líp tady mezi těmi lidmi než u nás ve farnosti. Protože tam mladí moc do kostela nechodí, většinou od té víry odešli. Když už tam jsou na gymplu věřící, tak jsou spíš z těch přilehlých obcí. V naší farnosti je to složitý, protože tam není moc pro koho to dělat. Jediný, co tam funguje, je nějaké společenství maminek s dětmi. To jsou malé děti, takže pro mě to nemá zatím žádný smysl.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Co se týká Tříkrálové sbírky, k tomu jsme byli vedení od malička. Moji rodiče se takhle už asi deset let zapojují. Když jsme byli malí, tak nás vzali, měli jsme to jako povinnost, zároveň nás to i bavilo v nižším věku. Ve farnosti se hodně starších lidí těší na

Tři krále. Kolikrát mají připravené i sladkosti. Potom v pubertě jsme začali vzdorovat, že ze sebe děláme zbytečně šašky. To už bylo vyloženě z donucení. Potom, to jsme chodili ve vedlejší farnosti s bývalým přítelem, to jsme chodili starší. To byla docela zábava, protože jsme potom sešli na faře, popovídali jsme si, to byla sranda. Záleží kde a na těch lidech, na prostředí, u nás těch mladých moc není, tak tam není dobrý prostředí pro to, aby nás to tam bavilo. Nikdo tam nebyl v mém věku. Musela jsem chodit s mladšími sourozenci, a to byla strašná otrava.

Potom to provádění. Řekli jsme si, že by to byla skvělá příležitost, hlavně dostat se mezi ty lidi, naučit se mluvit před lidmi, naučit se rychle reagovat na otázky. Líbilo se nám, že už ve čtrnácti letech si můžeme přivydělat, i když tenkrát to bylo hodně málo. V té době ještě bylo těch turistů málo. Celý den jsme buď jen uklízeli, bavili se nebo blbli. Dělali různé kraviny. V pozdějších letech už to bylo spíš vydělat si nějaký peníze. I když to nebylo nijak velký, byly jsme rády aspoň za to. Bylo dobré to, že to bylo na nějaké směny. O prázdninách jsme tam byli třeba týden, pak jsme měli týden volno.

Jinak tam motivace byla taky v tom, že jsme měli dobrý kolektiv průvodců, takže to bylo fajn. My jsme se scházeli i mimo ty služby, v hospodě, šli jsme spolu na pochod, na nějakou necírkevní akci. Ti kamarádi byli hodně důležití. Takhle jsme si je i získala. Některý i na celý život.

Stejně tak i ve farnosti mého partnera. Já, když jsem se sem dostala, tak mě to hodně zaskočilo. Kolik mladých lidí tady chodí do kostela! Začalo se mi to líbit, protože já jsem to od nás neznala. Díky tomu, že jsem tady začala chodit do kostela, i na nějaké akce, tak jsem získala spoustu nových kamarádů, to bylo v té době pro mě hodně důležitý. Potkala jsem tu i člověka, který studuje ve stejném městě jako já, a to je fajn, protože i tam se můžeme setkávat, jezdíme spolu a tak.

A co se týká společenství?

Já jsem začala kvůli těm kamarádům chodit. Potřebovala jsem najít lidi, kteří jsou taky věřící. Hodně se vyskytuju v nevěřící společnosti a je to pro mě těžký, nemám, s kým se o tom bavit. Víím, že existují mladí lidi, který mají stejný pohled a názor na svět jako já.

Potřeba nebýt sama?

Přesně tak.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Oslovují mě věci, který aktuálně řeším. Já, co se týče katechismu, jsem nikdy nebyla znalá. Jelikož jsem minulý rok přijala svátost biřmování, tak mě některé věci opravdu zaskočily v tom katechismu. Jedna z věcí je, co se týče početí, že by to mělo vždycky probíhat přirozenou cestou. Podle učení církve by nemělo docházet k jiným možnostem. Dneska už se dá počít i jiným způsobem. Pro mě je nepochopitelný, když dva lidi by mohli mít dítě, i když by to bylo přes lékařskou metodu, tak proč by to měli mít zakázaný. Moc to nechápu. Už to není přirozený, ale někdy problém bývá jen v životním stylu těch lidí nebo civilizační problém. Ti lidi, kdyby žili před padesáti lety, tak by neměli problém. Může to být i psychikou nebo životním prostředím.

A říkáš tedy, že s tou naukou nesouhlasíš?

Jo.

Řekla bys, že máš dostatek informací a argumentů k obhajobě toho církevního učení?

Tenkrát jsme se na tohle téma bavili na nějaké schůzce k přípravě na biřmování. Ale ani se nepamatuju, jaký byl důvod. Asi mě to ale nepřesvědčilo, proč by to mělo být zakázaný.

Chybí ti informace?

Asi ano.

Znáš sice nauku, ale ne celé to pozadí a argumentaci, proč by to tak mělo být.

Možná že je to tak, že je to dar od Boha, když to jde přirozenou cestou. Když se člověk do toho snaží zasahovat, tak to je prostě špatně. Že to není Boží vůle. Ale pro mě to asi není dost silný argument. Já se třeba osobně hrozně toužím stát matkou a pro mě by to bylo hrozně těžký přijmout, že mi byla odepřena taková možnost, abych měla vlastní dítě touhle cestou, církví.

Další věc je určitě sex před svatbou, který by podle církve neměl proběhnout. Podle mě je to docela blbost. Já si to zdůvodňuju tak, že se dřív lidi brali v osmnácti, sedmnácti, tudíž to chápu, že tam bylo tohle pravidlo. Ale myslím si, že v současnosti to postrádá smysl. Protože dneska se lidi berou po škole třeba ve třiceti, ve dvaceti osmi, kdy už je

člověk dávno dospělej. Člověk ve dvaceti, v osmnácti potřebuje... je to prostě přirozený, biologická potřeba. A pokud se setkává s mladými lidmi opačného pohlaví, tak ať se tomu brání jakkoliv, tak stejně k tomu jednou dojde. Já jsem takhle měla vztah s přítelem, kdy jsme spolu začali chodit v patnácti a bránila jsem se tomu asi rok a půl. Ale protože jsme spolu byli furt a spali jsme v jedné místnosti nebo ve stanu na nějakých akcích, tak tomu člověk stejně podlehl. Je to biologický pud a ten člověk to potřebuje. A čekat do dvaceti osmi mi přijde nepřirozený. Myslím si, že takový člověk, který by to vydržel, tak by s tím třeba měl problém. Já osobně jsem s tím měla problém hlavně kvůli tomu, že mi doma říkali, že to prostě NESMÍM udělat! A to je prostě strašný, když takhle na mladýho člověka ti rodiče tlačí, že to nesmí udělat. Já jsem měla i takovej komplex, že jsem toho člověka ani nechtěla políbit ani obejmout. Už jsem měla pocit, že dělám něco špatně. Když jsem pak kluka objala, tak jsem začala myslet i na jiný věci a došlo mi, to je ale špatně, že na to myslím. Hrozně jsem s tím měla problém i se od toho odpoutat. Na druhou stranu, čím víc ti rodiče mi to zakazovali, tím víc já jsem to chtěla udělat. Já jsem měla nevěřící kamarádku, ta třeba do osmnácti, nebo do dvaceti s nikým nespala. Zatímco já, z křesťanský rodiny, kde je zakázaný to a to, tak v šestnácti jsem měla kluka.

Takže vzdor?

Ani né vzdor, ale člověk to vnímá jako něco extra tajemnýho. Čím víc mi to zakazovali, né, musíš počkat, tak tím...

...zakázaný ovoce?

Přesně tak. Pak i ty výčitky, komplexy, který člověk má, když mu to zakazují. Přitom je to přirozený, že to člověk chce.

No a, položím stejnou otázku, jako před chvílí. Dostává se ti dostatek informací a argumentů od církve, proč to tak je v církevním učení?

Vždycky nám tvrdili, že to patří do manželství.

To je tvrzení, ale jestli to zdůvodnili?

Pro mě to moc zdůvodněné není. Já s tím mám hroznej problém. Člověk se tomu stejně neubrání v těch letech. Můj kamarád má názor, že dřív, když spolu spali před svatbou a měli dítě, tak to zamíchalo v těch jejich majetkových poměrech. Jeden měl

statek, druhý měl statek, měli nemanželský dítě a teď co čí bude. Takže prý kvůli tomu spolu spali až v manželství. Což je zajímavý názor a možná na tom něco bude.

To je protiargument.

Jo.

Znáš jiné argumenty? Argumenty na obhajobu církve?

Můj názor je takový, že církev chce takovou tu úplnou rodinu. Matka, otec, děti, všechno v pohodě. Pokud spolu mladý lidi spí před svatbou, tak to kolikrát dojde k tomu, že holka otěhotní, kluk se na ni vykašle, v manželství už by se tohle nestalo. Pak je tam riziko, že ta matka vychovává sama dítě, který nemá úplnou a stabilní rodinu. Což je strašně důležitý pro to dítě. Když pak vyrůstá bez toho otce, tak nemá mužský vzor. Často se z takových dětí stávají problémové děti, mají komplexy, to určitě není úplně v pohodě.

A jak se s tím srovnáváš?

Po pravdě řečeno, když to řeknu úplně otevřeně, tak nikdy jsem se nevyspala s klukem, u kterého bych věděla, že se mnou nezůstane. A to vím stoprocentně. Vždycky to byl dlouhodobý vztah nebo charakterní muž.

Takže jsi tam tu jistotu měla?

Určitě. V dnešní době existuje spousta metod, jak tomu předcházet, takže si myslím, že nechtěný dítě...jako může se to stát, ale myslím si, že to je fakt náhoda. Asi jsem v tom naivní, ale myslím si, že když tomu člověk chce předcházet, tak tomu předchází. S tím souvisí antikoncepce. Taky nechápu, proč by mladý lidi nemohli používat kondomy. Jednak zabrání tomu, že vzniknou tyhle nechtěný děti, když ještě ty dva nejsou vyspělý a nedokázali by vychovávat dítě. A je to způsob ochrany. Obchází se asi ta Boží vůle... ale nemyslím si, že by to bylo něco špatnýho. Co se týče pilulek, tak to jsem zásadně proti. To ovlivňuje celou planetu. Z ekologickýho i zdravotního hlediska. Nevím, proč by zrovna žena měla být ta, která si začne huntovat svoje tělo a pak třeba i má problém otěhotnět, což by mě v pozdějších letech štvalo. Otevřeně, v současnosti nepoužívám nic z tohohle. Kdyby se to stalo, tak mám jistotu, že to nějak půjde. Že se to nějak vyřeší a ten kluk se mnou zůstane.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

Tak určitě se zajímám o veřejný život, o současnou politickou situaci, o to, co se děje jak ve světě, tak u nás. Je pravda, že ne nijak do detailů, nezkoumám, jestli to, co píšou tyhle noviny je pravda, jestli to není cenzurovaný a takhle, na to nemám čas. Ale třeba mě hodně zaujala jedna věc, která se stala u nás. Řešily se tam hodně ty církevní restituce, hodně tam kvůli tomu byly neshody mezi městem a církví. Došlo k tomu vrácení. Což jsem si vždycky myslela, že je dobře. Měla jsem názor, že to tak má být, byl to jejich majetek, který byl zkonfiskován. Ale pak jsem ten názor přehodnotila. Byly to hlavně louky, pole, rybníky, lesy kolem. Došlo k tomu, že to nedokázali úplně dobře spravovat. Začaly se tam dít úplně nesmyslný věci. Třeba že posekali louku, nechali to zabalit do balíků a ty nechali shnít, místo, aby je třeba prodali. To mi přišlo zvláštní a začínají se nad tím pozastavovat i jiný lidi. Už chápu ty lidi, že nadávají, když jim to vrátili. Není to dobře obhospodařený. Obdělává se to všelijak. Asi je dobře, že se to vrátilo do rukou, čí to původně bylo, ale když se to neumí obhospodařit, tak to je pak takový těžký. Na těch polích si mohli pěstovat malozemědělci, který to měli v pronájmu od státu. Mohli z toho dělat svoje živobytí a teď to leží spíš ladem.

Když vidíš tyhle problémy, který restituce přinesly konkrétně pro tebe do farnosti, tak myslíš si pořád, že obecně ty restituce byly v pořádku?

Z morálního hlediska ano. Je to takový zvláštní. Určitě, když jim to bylo sebrány, tak se to mělo vrátit. I když vím, že to spouště lidem udělalo problémy. Jedna rodina měla pronajatou louku, která byla v hrozném stavu a měla tam pastvinu pro koně. Když bylo mokro, tak tam byla bažina, tak se tam nedá nic dělat. A když se to vrátilo, tak jim řekli, ať si koně odvedou a že tam chtějí něco pěstovat. Ani se nepřijeli na tu louku podívat. Vůbec netušili, jaká je ta situace, že se tam nedá nic pěstovat. Takový složitý to bylo. Mně přijde, že by ta církev měla víc přemýšlet o tom, co dělá.

Současná politická situace. Která se mi úplně tedy nelíbí. Byla jsem na nějaké té studentské demonstraci. Určitě se mi nelíbí babišovská politika. Myslím si, že není úplně správné, co se teď děje. Ať už se jedná o to, že je tam člověk, který udělal tolik průšvihů, ale nikdo to nedokázal vyřešit, vždycky se z toho nějak vykecá. Já do toho moc nevidím. Chápu, proč ho lidi volí, dokáže působit na různé skupiny obyvatelstva, jako jsou

důchodci nebo studenti se zlevněnými lístky na vlak. Ale furt nechápu, proč jsou ti lidi tak hloupí a že to nevidí. Takový zvláštní. U nás v rodině to bylo vždycky tak, že se volili lidovci, a to prostě i bez nějakýho důvodu. Prostě naši nesnášejí komunisty a mají to nějak zarytý v sobě, tak to přenášeli i na nás, na děti. Já v současné době nevolím ani lidovce, ani komunisty. Většinou se snažím řídit podle svého úsudku, že si vezmu, co je mi nejbližší. Myslím si, že by to tak mělo být, ale hodně lidí to má hodně ovlivněný z těch rodin. Nebo když jsme byli ve škole, tak spousta studentů řekne, že k volbám nejde. A hrozně mě to rozčiluje, mladí, to by měla být hlavní skupina, která jde k volbám, protože to je ta budoucnost národa. Názor, který je potřeba vyjádřit. A ne starý babičky, který si k volbám dojdou, za půl roku umřou a už je jim to jedno. Je to blbý takhle to říct no.

Vnímáš to jako svoji zodpovědnost jít k volbám. Politiku a stav politiky.

Štve mě, že když budu sama, tak to nemůžu moc ovlivnit. Snažím se i přesvědčit lidi kolem sebe, aby k volbám šli. Ale kolikrát to skončí v hádce a je to horší než lepší. To mě trošku mrzí.

Takže asi cítíš i takovou bezmoc ohledně politiky?

Určitě no. Nevím, kam se to bude dál vyvíjet. Přijde mi, že se to zase vrací do starých kolejí. Jako ten komunismus v jiný formě. Babiš, co všechno má koupený a co všechno monitoruje a sleduje, jako např. EET. Trošku mě to děsí. Půjdu si koupit rohlík a on o tom bude vědět. V podstatě o tom ví. Spousta lidí si to neuvědomuje. Sice tu máme „svobodu“, ale není to tak. Je to všechno udělaný tak, aby si toho většina lidí nevšimla.

Máš obavu o svobodu?

Jo. To jsem měla vždycky. Když jsem byla ještě malá, tak mi tohle vrtalo v hlavě. To bylo, mami, můžu? Ten názor byl hrozně ovlivněnej tím, co se říkalo doma. Jsem si říkala, ty jo, ať už je mi osmnáct, ať se můžu já nějakým způsobem vyjádřit.

Příloha XV.

Otázka č. 1: Mohl bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Asi bych začal tím, že již od svých šesti let, tedy nyní již šestnáct let, ministruji. Co mě na tom baví? Asi to, že v naší farnosti je ministrantů mnoho, takže člověk má možnost

předávat své zkušenosti těm mladším. Důležité je pro mě to společenství. Někdy také sám čtu, nemám s tím problém. Pokud jde o aktivity mimo mši, máme tu společenství mladých. Toto společenství působí v naší farnosti již osm let. Od té doby se několikrát změnili vedoucí. Já jsem dost často zajišťoval technickou podporu mládežnických akcí. Je dobře, že v naší farnosti funguje něco, co může takto spojovat mladé lidi. Každá myšlenka předaná v rámci takového společenství může být přínosná, pokud je člověk otevřený. Podobně i při mši mi často připadá, že ta slova, která mohu slyšet při kázání, jsou na míru ušitá mě. Vzpomenul bych také opravu farní věže, což byla jednorázová akce, ale díky tomu, kolik nás přišlo, mohla být práce do týdne hotová. Jinak se samozřejmě z časových důvodů nemohu zapojit do všech farních akcí.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Myslím si, že celkově vzato, je farní společenství o setkávání se a sdílení myšlenek, které jsou někdy podobné, někdy si odporující, ale v tom případě je to zase o snaze pochopit toho druhého. Tato komunikace je pro mě důležitá. Rád se také podělím o své názory s mladšími lidmi. Pokud něco zařizují, tak jsem potom rád, že se díky mé snaze mohli lidé setkat. Takže je pro mě zásadní motiv společenství. Rád vedu lidi ve věcech, ve kterých jsem si jistý, kterým rozumím. Musím v té činnosti také vidět smysl.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Je pro mě důležité něčím se řídit. Začíná to už desaterem a z něj se odvíjí to ostatní. Beru to jako určité mantinely, ve kterých by se měl člověk držet. Tyto hranice se samozřejmě běžně překračují, ale já jsem striktní v tom, že by se tato pravidla měla dodržovat, ať už ty odchylky vnímám u sebe nebo u ostatních. Já se vždycky snažím vrátit se znovu na tu správnou cestu. Hřích je vědomé přestoupení té hranice, ale je zde nebezpečí, že když tu věc bude člověk dělat pořád, tak otupí a přestane si to uvědomovat. Proto se snažím takové své jednání včasně vyhodnocovat a vracet se zpět k Bohu. Z toho pak plyne i to odpuštění, ze strany Boha, ale i mezi námi lidmi. Jen proto pak mohou ve farnosti fungovat ostatní věci, o kterých jsme zde již mluvili.

Svémi názory nejsem nikterak v rozporu s tím, co učí církev. Je to do jisté míry dáno výchovou v rodině. Uvědomuji si, že mnoho mých vrstevníků má na některé věci již jiný názor.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

Můj dojem z politiky je takový, že se politici často nevěnují důležitým problémům, že mnoho z nich jde do politiky jen za vidinou zisku. Pokud do politiky přijde někdo s dobrou myšlenkou, tak vlastně nemá šanci se tam prosadit. Stojí před ním jen dvě možnosti, buď se bude chovat jako ostatní, nebo dlouho nevydrží. Nelíbí se mi, že pokud jde do politiky člověk sám, tak nemá šanci se prosadit. Já nemám ambice vstupovat do politiky, takže jediná možnost, jak mohu situaci ovlivnit, je dát hlas člověku nebo straně, jež na mě dobře působí.

Jak to spojit s vírou? Jedna možnost by byla ta, že by se více věřících lidí spojilo a šlo do politiky s cílem změnit celé to klima. Já ale v současné době necítím, že bych se měl na něčem takovém podílet.

Myslíš, že církev je schopná jako celek usilovat o nějaký politický cíl?

Můžeme se podívat na otázku církevních restitucí. Církev sice šla za svým cílem a byla schopná v tu chvíli vystupovat jednotně, ale díky našim politikům není výsledek úplně uspokojivý. Snad by to chtělo mít ještě silnější pozici. Když se podíváme na to, v jakém stavu byly některé nemovitosti vráceny tak mě mrzí, že se k tomu politici nedokážou postavit zodpovědně.

Celkově hodnotím situaci tak, že pomalu sklouzáváme do další totality, která ale zatím není příliš viditelná. Svoboda vymizela. Jsou lidé a strany, které si myslí, že mohou ostatním všechno diktovat. Byl bych rád, kdyby proto byla církev silnější. Pokud jsem na začátku mluvil o nastavených pravidlech, tak si ale také myslím, že i uvnitř církve by měl každý mít možnost vyjádřit svůj názor. Církev by měla být širokým společenstvím věřících, nejenom společenstvím několika málo, kteří rozhodují o ostatních.

Myslíš, že biskupové u nás málo naslouchají svým ovečkám?

Myslím, že ovečky za nimi málo chodí. Biskupové by naslouchali, ale věřící musejí být více proaktivní.

Příloha XVI.

Otázka č. 1: Mohla bys mi vyprávět o tom, jak se zapojuješ do života farnosti, jak to hodnotíš a jak se při tom cítíš?

Zapojuji se do organizace akcí pro děti. Např. vždy jeden víkend v zimě vyrážíme s dětmi do některé z okolních farností, kde je pro ně připraven program. V létě organizuji dětský tábor v délce trvání deseti dní. Opět je to na některé faře v okolí. Kromě hlavního programu, který nemusí být vždy duchovního charakteru, se ale každý den snažíme zařadit nějakou aktivitu, která má duchovní přesah. Při organizaci těchto akcí je mi velice nápomocen náš farář. Spolupráce s ním je na výborné úrovni.

Někdy čtu při mši. Do ostatních aktivit se příliš nezapojuji, soustředím se spíše na ty akce s dětmi.

Otázka č. 2: Co tě vede k tomu, že se zapojuješ tak, jak se zapojuješ?

Hlavní motiv je vedení dětí a jejich zapojení do kolektivu. Našich akcí se neúčastní pouze děti z věřících rodin, proto se snažím, kromě seznámení se s vírou, je uvést do kolektivu ostatních dětí. Je to svým způsobem evangelizace. Také mě samozřejmě práce s dětmi baví, je to pro mě forma seberealizace. Celkově je pro mě důležité, abychom se jako farnost setkávali i mimo kostel, abychom spolu úžeji žili.

Je pro tebe důležité předávat víru mladší generaci?

Určitě ano.

Otázka č. 3: Co tě z kázání, a celkově z učení církve, oslovuje?

Začnu homosexualitou. Abych řekla pravdu, nejsem úplně seznámená s oficiálním stanoviskem církve, ale z vlastní zkušenosti mohu říct, že většina představitelů církve, homosexuální svazky neuznává. Já se s tímto stanoviskem ztotožňuji, nebyla bych ráda, aby bylo registrované partnerství na stejné úrovni jako manželství, myslím si ale, že by církev měla svá stanoviska daleko více vysvětlovat, uvádět důvody, proč je stanovisko církve zrovna takové, komunikovat více s věřícími. Zároveň je potřeba větší míra tolerance a vedení dialogu s lidmi, kteří mají na věc jiný názor.

Pokud jde o potraty a euthanasii, tak si myslím, že postoj církve v těchto otázkách je správný. Lidé si často myslí, že provedení potratu nebo euthanasie je jejich nárok a nepřemýšlí nad tím, že život je něco, co jim bylo dáno. Myslím si, že v tomto stanovisku by měla církev vytrvat a nepodléhat tlaku společnosti. Pokud jde o tuto problematiku, tak jsem s ní obeznámená a mám dostatek informací.

Otázka č. 4: Zajímají tě nějaké problémy veřejného života, politiky? Myslíš, že to má něco společného s vírou? Jak o tom přemýšlíš?

Nejdříve bych se zastavila u otázky migrace. K migraci docházelo ve světě vždy. Je potřeba zohlednit to, zda jdou migranti pouze za vidinou lepšího života, tedy řekněme na ekonomické migranty, nebo zda prchají před válkou ve vlastní zemi. Každý případ by se měl posuzovat individuálně. Problém je s migrací z islámského světa. Lidé dávají rovnítko mezi muslimy a islamisty. To je problém. Znovu platí to, že každá žádost se musí posuzovat individuálně. Evangelium nás učí, že máme milovat svého bližního. Myslím si, že tento můj přístup je v souladu s evangeliem. Musíme si uvědomit, že to, co máme, nám bylo dáno. A proto to nemůžeme nedat ostatním.

Dalším tématem je dnes Istanbulská úmluva, která ošetřuje domácí násilí na ženách a dětech, což je jistě správná věc. Pokud se nad tím ale více zamyslíme, tak zjistíme, že pro Českou republiku je tato smlouva úplně nadbytečná, protože naše zákony poskytují obětem domácího násilí dostatečnou ochranu. Navíc, pokud se do smlouvy začteme a soustředíme se na různé odkazy a dodatky, tak zjistíme, že je tam velmi akcentována genderová problematika. Přijetí takových dokumentů vede tedy také k přijetí teorie genderu, před níž bychom se měli chránit. Měli bychom si udržovat náš křesťanský postoj, jít chvíli proti proudu, přestože je to dnes velmi nepopulární.

Myslíš si, že je nauka genderu v rozporu s evangeliem?

Takto bych to neřekla, ale myslím si, že práva, která si na základě této teorie někteří uzurpují, jsou v rozporu s evangeliem.

Abstrakt

ROTHSCHEDL, J. *Postoje mladých katolíků českobudějovické diecéze k učení a praxi církve*. České Budějovice 2019. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce doc. Michal Kaplánek, Th.D..

Klíčová slova: pastorální teologie, pastore mládeže, katolická mládež, postoje k učení církve, postoje k praxi církve

Práce se zabývá postoji mladých katolíků českobudějovické diecéze k učení a praxi církve. Teoretická část obsahuje přehled proudů pastorální teologie, vymezení pojmu pastorální teologie, její kompetence, předmětu, cíle a metod. Dále definuje pojem mládež a reflektuje její pastore v historii i současnosti.

Praktická část obsahuje výzkum týkající se postojů mladých katolíků k učení a praxi církve. Zde se nachází seznámení s výzkumnou metodou zvolenou pro tuto práci a s popisem výzkumu. Dále obsahuje případovou a srovnávací analýzu a základní charakteristiku jednotlivých respondentů. Poslední částí je pastorálně-teologické zhodnocení výzkumu.

Abstract

The attitudes of young Catholics of the Diocese of Ceske Budejovice for learning and practice of the Church

Key words: pastoral theology, pastoration of young, young Catholics, attitudes for learning of the church, attitudes for practice of the church

The thesis deals with the the attitudes of young Catholics of the Diocese of Ceske Budejovice for learning and practice of the Church. The theoretical part of the work contains an overview of the currents of pastoral theology, the definition of the term pastoral theology, its competence, subject, objectives and methods. It also defines the concept of youth and reflects its pastoral in history and now.

The practical part contains research on the attitudes of young Catholics for learning and practice of the Church. Here is an introduction to the research method chosen for this work and the research description. It also includes case and comparative analysis and basic characteristics of individual respondents. The final part of the thesis is the pastoral-theological evaluation of the research.